

I. ULUSLARARASI

GAP

İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ

4-6 Mayıs 2018
SANLIURFA

KONGRE ÖZET KİTABI

Editörler

Prof. Dr. Sadettin PAKSOY

Dr. Hatice NUR GERMİR

İksad Yayınevi - 2018
ISBN 978-605-9885-91-1

KONGRE ÖZET KİTABI

I. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ

4-6 Mayıs, 2018

Şanlıurfa

Editörler

Prof. Dr. Sadettin PAKSOY

Dr. Hatice NUR GERMİR

İKSAD YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI: 2014/31220)

TÜRKİYE

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E-mail: info@iksad.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD Yayınevi'ne aittir.

Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

Iksad Publications - 2018©

Yayın Tarihi: 15.05.2018

ISBN – 978-605-9885-91-1

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

4-6 Mayıs 2018, ŞANLIURFA

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Kaldygul ADILBEKOVA

KOORDİNATÖR

Rahmat ULLAH

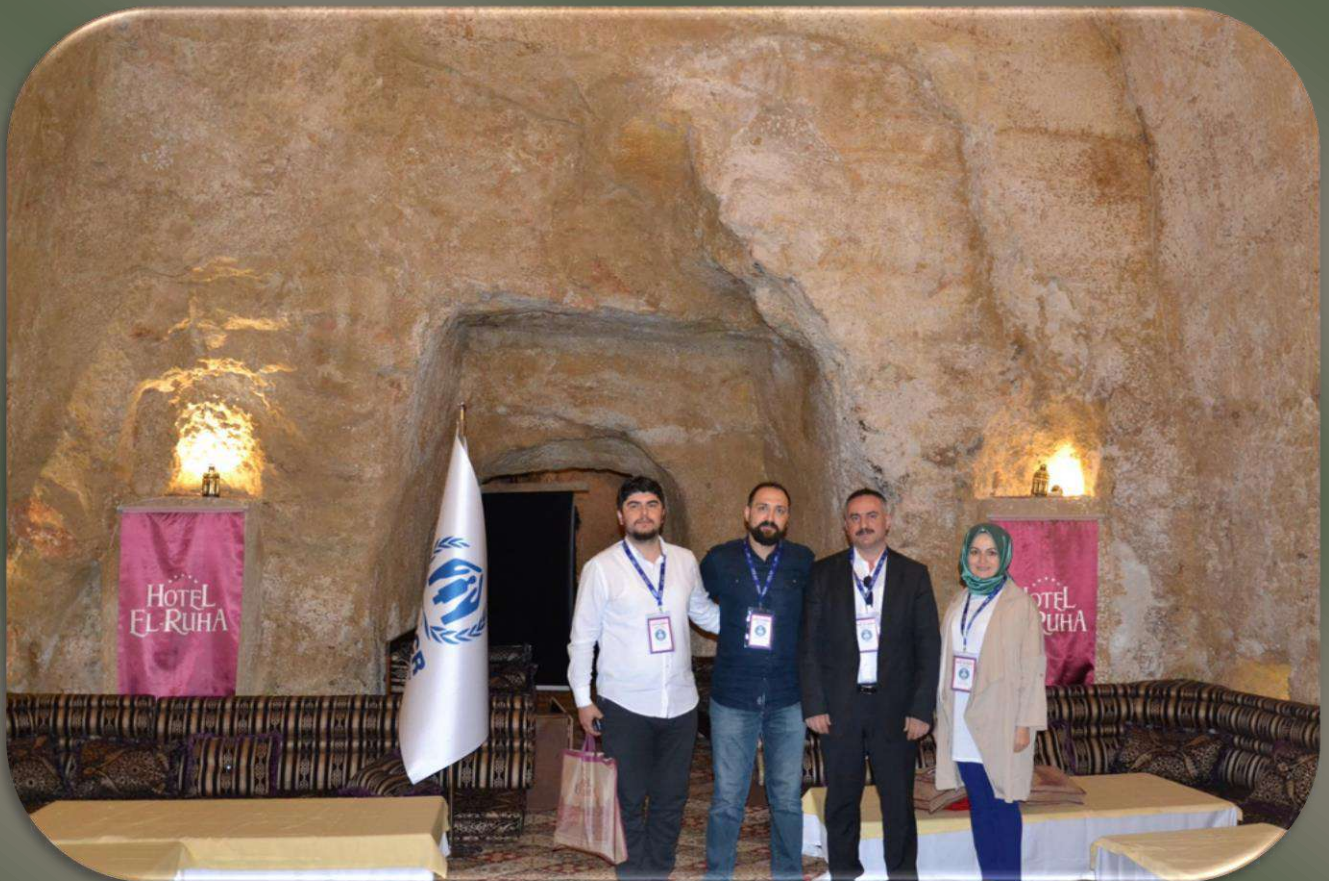
KONGRE DİLLERİ

Türkçe, İngilizce, Arapça, Rusça

FOTOĞRAF GALERİSİ

...ZİRVE'DE ÇEKİLEN TÜM RESİMLERE İKSAD KONGRE TOPLULUĞU FACEBOOK GRUBUNDAN ULAŞABİLİRSİNİZ.

ULUSLARARASI HAKEMLİ

**BİLİM VE DANIŞMA
KURULU**

ULUSLARARASI GAP ZİRVESİ

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

DR. ABDULHAMİT ŞUAYB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KİSTAUBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULHALİM AYDIN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİKALIK KUNİMJAN	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİGAPPAR MAVLYANOV	KYRGYZSTAN NATIONAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULLAH KIRAN	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADEM ÜZÜMCÜ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN OKTAY	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. ADİL AKINCI	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BOZYİĞİT	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET GÜNDÜZ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AKIN YİĞİN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED SALİH ABDULVEHHAB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET İHSAN KAYA	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KAYAĞLU	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BERKİZ TURP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN KİRMİT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KULAŞ	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED LİD	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET SOLMAZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET MAZLUM	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET ULUSOY	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. AİOMİ KITAGAVA	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKİRA HIBIKI	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKMARAL S. SYRGAKBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ EROL	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ RIZA GÜL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİA R. MASALİMOVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALLA A. TIMOFEVA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALMA T. AKAJANOVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AMANBAY MOLDİBAEV	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ANATOLİY LOGİNOV	UKRAYNA ŞEVÇENKO LUGAN MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ARMAĞAN KONAK	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU ÖZMERDİVANLI	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU TUNCER	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. ASLI GÜLER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KIDIRŞAYEV	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ATIF MUHAMMED EL EKRET	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ATILA DOĞAN	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. ATİLLA YÜCEL	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. AYLA KAŞOĞLU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYSLU B. SARSEKENOVA	ORLEU MİLLİ KALKINMA ENSTİTÜSÜ
DR. AYŞE ATAY	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. AYTEN ER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYŞE YANARDAĞ	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. BAHİT KULBAEVA	S.BAYBEŞEV AKTOBE ÜNİVERSİTESİ
DR. BAKİT OSPANOVA	H.AHMET YESEVİ ULUSLARARASI KAZAK-TÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. BARIŞ AYTEKİN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

DR. BARIŞ YILDIZ	GÜMÜŞHANEÜNİVERSİTESİ
DR. BAZARHAN İMANGALİYEVA	K.ZHUBANOV AKTOBE DEVLET BÖLGE ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKİR BULUÇ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKZHAN B. MEYRBAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BELGİN AYDINTAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BERRİN GÜZEL	ADNAN MENDERESÜNİVERSİTESİ
DR. BENGÜ HIRLAK	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. B.K.ZAYADAN	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BİROL YILDIRIM	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. BİRTEEN EMRE	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. BİZENA BİJO	TİRAN TARIM ÜNİVERSİTESİ
DR. BOTAGUL TURGUNBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CANAN GAMZE BAL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. CANER KARAVİT	MİMAR SİNANÜNİVERSİTESİ
DR. CEMAL İNCE	GAZİOSMANPAŞAÜNİVERSİTESİ
DR. CEMİL ÖRGEV	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. CEYLAN GAZİ UÇKUN	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CHOLPON TOKTOSUNOVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CİHAN SEÇİLMİŞ	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CYNTHIA CORREA	SAO PAULO ÜNİVERSİTESİ
DR. COŞKUN ERDAĞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. D.K.TÖLEGENOVA	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. DİNARAKHAN TURSUNALİEVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. DURSUN KÖSE	MEHMET AKİF ERSOYÜNİVERSİTESİ
DR. DZHAKİPBİK A. ALTAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EBRU GÜHER	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. EDA DİNERİ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. EDİZ GÜRİPEK	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ELBEYİ PELİT	AFYONKOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. ELENA BELİK VENIAMINOVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EMİN ARSLAN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN ÇAKIR	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN KANBUR	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. ERDİNÇ ŞAHİNÖZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ERKAN ALSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. EŞREF SAVAŞ BAŞCI	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FATİH TÜRKMEN	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA FEHİME AYDIN	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA ÖZTÜRK DAĞABAKAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. FETHİ DEMİR	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
FERAY KABALCIOĞLU	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. FİLİZ METE	BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FUJİMAKİ HARUYUKI	TOTTORİ UNİVERSİTY
DR. FUNDA BUGAN	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. F. ZİŞAN KARA	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GEORGE RUDIC	MONTREAL PEDAGOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. G.I. ERNAZAROVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GİZEM AKBULUT	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖKHAN KERSE	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖNÜL ERDEM NAS	BARTIN ÜNİVERSİTESİ

DR. GULMİRA ABDİRASULOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GHULAM DASTGEER	PAKİSTAN AIR ÜNİVERSİTY
DR. GULŞAT ŞUGAYEVA	DOSMUKHAMEDOV ATYRAU DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. GUZEL SADYKOVA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLAY KARAMAN	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLCAN AVŞİN GÜNEŞ	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLSÜN ERİGÜÇ	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER ARSLAN KALAY	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER MUTLU DANACI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. HACI YUNUS TAŞ	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN COŞKUN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN TUTAR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. HARUN DEMİRKAYA	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN CANDAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN EVİN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALE ALAN	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL AKMEŞE	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL KAZANASMAZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HANİFİ MURAT MUTLU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE KADIOĞLU ATEŞ	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE NUR GERMİR	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. HAYRİYE IŞIK	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. HEDİYE ŞİRİN AK	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
DR. HİMMET KARADAL	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMETULLAH ERTAŞ	NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. HİROSHİ NAKAHARA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. H.KÂMİL BİÇİCİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ÇETİN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMET DİNÇ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN KOTAMAN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ERİŞ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN YAŞAR	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM BOZACI	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM KILIÇ	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKERİ	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKOĞLU	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLKE BEZEN TOZKOPARAN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS AKHİSAR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS ERPAY	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İRFAN KALAYCI	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
DR. İSA ÇELİK	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL ŞAH HAREM	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. İSAEVNA URKİMBAEVA	ABILAY HAN ULUSLARARASI İLİŞKİLER ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜMÜŞ	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜNEŞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL SEKİ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMET ŞAHİN	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. K.A.TLEUBERGENOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KADRİ KURAM	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. KALEMKAS KALİBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ

DR. KARLIGASH BAYTANASOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KELES NURMAŞULI JAYLIBAY	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KEMAL EROL	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. KENJEHAN MEDEUBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KENAN İLARSLAN	AFYON KOCATEPEÜNİVERSİTESİ
DR. KENES JUSUPOV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. KULAŞ MAMİROVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. LATKİN A. PAVLOVIC	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MALİK YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHABBAT OSPANBAEVA	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHA HAMDAN ALANAZİ	RİYAD KRAL ABDÜLAZİZ TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. MAHBUB UL ALAM	BANGLADESH İSLAMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA ESİMBOLOVA	KAZAKİSTAN NARKHOZ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA MURZAHMEDOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MERİNA B. VLADIMIROVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAVLYANOV ABDİGAPPAR	KIRGIZİSTAN ELARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MASAYA SAITO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AKSARAYLI	DOKUZ EYLÜLÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET ALİ TÜRKMENOĞLU	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AVCI	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET BURHANETTİN COŞKUN	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET DİKKAYA	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET EMİN USTA	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHTAP GÜL ALTAŞ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SAİT ŞAHİNALP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SALİH MERCAN	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET OKUR	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET RECEP TAŞ	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET TUNÇER	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET YÜCENURŞEN	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MENEKŞE KILIÇARSLAN	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR. MERT KARTAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN ATEŞ	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN KOPAR	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MİNE ERSEVİNÇ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
DR. MİRAÇ EREN	ONDOKUZ MAYISÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMED ASIF YOLDAŞ	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMAD ISMAEEL RAMAY	BAHRİA UNİVERSİTY
DR. MUHSİN HALİS	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT BAHADIR	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT DİLMAÇ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT KARAHAN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURATHAN KEHA	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSA ÖZATA	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA AKMAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAKIR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAĞLAYANDERELİ	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA KARAAĞAÇLI	GAZİ ÜNİVERSİTESİ

DR. MUSTAFA METE	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ŞİT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA TALAS	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA SEVER	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUTLU ÖZGEN	T.C. BAŞBAKANLIK VAKIFLAR GENEMÜDÜRLÜĞÜ
DR. NADEJDA HAN	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. NECATİ DEMİR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. N. GAMZE ILICAK	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
DR. NİHAN BİRİNCİOĞLU	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. NAZİFE AKAN	TOROS ÜNİVERSİTESİ
DR. NOBUAKİ TAKEDA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. NİLGÜN PAKSOY	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. N.N. KERMANOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAN AKŞİT AŞIK	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. NURHAN PAPATYA	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DR. NURETTİN BELTEKİN	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAY PAMUK ÖZTÜRK	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR. NURİ KAVAK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. OKTAY AKTÜRK	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. OSMAN KUBİLAY GÜL	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. OZAN DENİZ YALÇINKAYA	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER ÇAKIN	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.ÖMER OKAN FETTAHLIOĞLU	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖZLEM GÜZEL	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER METİN	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER UĞUR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. RAHMİ YÜCEL	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. RÖVŞEN MEMMEDOV	SUMGAYIT DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. RAMAZAN KHALIFE	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. RUSTEM KOZBAGAROV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. RÜŞTÜ YAYAR	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. RYO YAMADA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SABİNA ABİD	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
DR. SADETTİN PAKSOY	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. SUSIN HASENEYN EL-HUDHUDİ	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. SALİH YEŞİL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. SARASH KONYRBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEDAT CERECİ	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN AVŞAROĞLU	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN KAYNAK	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR. SELÇUK BURAK HAŞILOĞU	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. SELİN SERT SÜTÇÜ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERKAN ÇALIŞKAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEVCAN YILDIZ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL BAYRAM	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL MEHTER AYKIN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİNAN GERÇEK	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR. SHİGEKO KAMISHIMA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SUAT KOLUKIRIK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SUZAN HAVLIOĞLU	HARRAN ÜNİVERSİTESİ

DR. ŞABAN ÇETİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERAP KILIÇ ALTUN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAFAK KAYPAK	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞARA MAJITAYEVA	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAYAN ULUSAN	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞEFİK ÖZDEMİR	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞİRİN ŞENGEL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. TAKAŞI HASUNI	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. T. M. ABDULFETTAH MUHAMMED	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. TANSU HİLMİ HANÇER	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR. TSENDİN BATTULGA	MOĞOLİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. T.O. ABİSEVA	KAZAKH STATE WOMEN'S TEACHER TRAINING UNIVERSITY
DR. TUGHRAL YAMIN	PAKİSTAN NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE
DR. TÜLAY ORTABAĞ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. TÜRKMEN TAŞER AKBAŞ	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. UĞUR KURTARAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ULBOSIN KIYAKBAEVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. USAM FARUK İMAM	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DR. ÜMRAN TÜRKYILMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VELİ URHAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VECİHİ SÖNMEZ	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. VERA ABRAMENKOVA	RUSYA AİLE VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI ENSTİTÜSÜ
DR. VEYSEL BOZKURT	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSEL ÇAKMAK	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSİ GÜNAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. VLADEMİR VISLIVİY	UKRAYNA MİLLİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. WAKAKO SADAHIRO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. WALİ RAHMAN	SARHAD UNIVERSITY OF SCIENCE & INFORMATION
DR. YANG ZITONG	WUHAN ÜNİVERSİTESİ
DR. YASEMİN ERTEK MORKOÇ	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN ÇAKIREL	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN DÖNMEZ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. YASSER ALİ MUHAMMED ALİ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. YAVUZ SELİM DÜĞER	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YOSHIO KANAZAKI	TOHOKU UNIVERSITY
DR. YUNUS EMRE TANSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. YÜCEL GELİŞLİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEHRA HAJRULAI-MUSLIU	CYRIL METHODIUS ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKAI ÖZTÜRK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKERİYA NAS	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. ZİA UR REHMAN	A/P NATIONAL DEFENCE UNIVERSITY
DR. ZEYNEP KARAÇOR	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZUHAL ÖNEZ ÇETİN	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜBEYİR BAĞCI	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜLEYHA YILMAZ	ORDU ÜNİVERSİTESİ

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

4 MAYIS 2018

Saat: 09:00 – 12:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. ZEHRA NURAY NİŞANCI

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DOÇ. DR. ZEHRA NURAY NİŞANCI SEVCAN GÜNGÖRDÜ UZMAN GİZEM ÖDEMİŞ	GÖÇMEN GİRİŞİMCİLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE GÖÇMEN GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE ALGILARI
DOÇ. DR. ZEHRA NURAY NİŞANCI UZMAN GİZEM ÖDEMİŞ	KADIN GİRİŞİMCİLERİN İŞ-YAŞAM DENGESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ
ÖĞR. GÖR. ABDULREZZAK İKVAN ÖĞR. GÖR. GÜLŞEN KIRPIK ÖĞR. GÖR. SERPİL ÇAKIR	BANKACILIK MESLEĞİNDE CAM TAVAN SENDROMU: ADIYAMAN ÖRNEĞİ
ÖĞR. GÖR. ILKAY ÇELİK ÖĞR. GÖR. GÜLŞEN KIRPIK ÖĞR. GÖR. ABDULREZZAK İKVAN	X VE Y KUŞAĞI İŞGÖRENLERİN BİREYSEL YENİLİK ALGI FARKLILIKLARI: ADIYAMAN TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ
ÖĞR. GÖR. GÜLŞEN KIRPIK ÖĞR. GÖR. DR. ARIF YILDIZ DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET İLHAN	ÇALIŞANLARIN CAM TAVAN SENDROMU ALGISI: TRC2 BÖLGESİ (ŞANLIURFA-DİYARBAKIR) BANKACILIK ÖRNEĞİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜL GÜN	ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TIPLERİNİN ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACILIK ROLÜ
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜL GÜN	ÖRGÜT KÜLTÜR TIPLERİNİN PERSONEL GÜÇLENDİRMEYE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACI ROLÜ
ASSOC. PROF. DR. YILMAZ BAYAR PROF. DR. HAKKI ODABAŞ ASSIST. PROF. DR. MAHMUT ÜNSAL ŞAŞMAZ	TAX BURDEN, REGULATIONS, AND SHADOW ECONOMY: EVIDENCE FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN UNION TRANSITION ECONOMIES
ASSOC. PROF. DR. YILMAZ BAYAR PROF. DR. HAKKI ODABAŞ ASSIST. PROF. DR. MAHMUT ÜNSAL ŞAŞMAZ	SHADOW ECONOMY AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN TRANSITION ECONOMIES
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT ÜNSAL ŞAŞMAZ DOÇ. DR. YILMAZ BAYAR DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER FARUK ÖZTÜRK GÖKHAN HOTAN	TEKSTİL SEKTÖRÜNDE VERGİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: UŞAK İLİ ÖRNEĞİ

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

4 MAYIS 2018

Saat: 12:30 – 15:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. SERKAN BENK

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DOÇ. DR. FATMA ZEHRA TAN ADİL AKKUŞ	BANKA ÇALIŞANLARININ YETENEK YÖNETİMİ ALGILARI VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DOÇ. DR. FATMA ZEHRA TAN ESRA YILMAZ	PERSONEL GÜÇLENDİRMENİN ÖĞRENEN ÖRGÜTLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TEKSTİL SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA
DR. CEMAL AKTÜRK PROF. DR. SEVİNÇ GÜLSEÇEN	MOORA VE DOĞRUSAL MODEL TABANLI SİPARİŞ TESLİM TARİHİ BELİRLEME: DOKUMASIZ KUMAŞ ÜRETİCİLERİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI
DR. CEMAL AKTÜRK PROF. DR. SEVİNÇ GÜLSEÇEN	GELİR YAKLAŞIMIYLA SİPARİŞ SIRALAMA PAZARLAMA DESTEK SİSTEMİ
ARŞ. GÖR. AHMET FURKAN SAK ARŞ. GÖR. FARUK TEMEL ARŞ. GÖR. MUSTAFA ÇELİK	KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN FİNANSAL PERFORMANSA ETKİSİ - BİST KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI
ARŞ. GÖR. AHMET FURKAN SAK ARŞ. GÖR. FARUK TEMEL ARŞ. GÖR. MUSTAFA ÇELİK	KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE FİNANSAL TABLO MANİPÜLASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ - BİST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI
DOÇ. DR. SERKAN BENK DOÇ. DR. TAMER BUDAK	VERGİ KAÇAKÇILIĞI SUÇUNUN ALGILANIS BİÇİMİ VE DİĞER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI: MALATYA ÖRNEĞİ
DOÇ. DR. TAMER BUDAK DOÇ. DR. SERKAN BENK	1920–1950 DÖNEMİNDE NÜFUS PLANLAMASINA YÖNELİK BİR VERGİ ÖNERİSİ: BEKÂRLIK VERGİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYKUT KARAKAYA PROF. DR. SELÇUK PERÇİN	TÜRKİYE VE RUSYA FEDERASYONU ARASINDAKİ DİŞ TİCARETİN BAĞIMLILIĞI
PROF. DR. SELÇUK PERÇİN DR. ÖĞR. ÜYESİ AYKUT KARAKAYA	TÜRKİYE'DEKİ ELEKTRİK FİRMALARININ BULANIK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE FİNANSAL PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

1.ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

4 MAYIS 2018

Saat: 15:30 – 18:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. AYDIN USTA

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT İNAN	BÜTÇE DIŞI KAMUHARCAMALARI VE MALİ DİSİPLİN AÇISINDAN ULUSAL VARLIK FONLARI: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR İNCELEME
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT İNAN	KAMUSAL HİZMETLERİN PLANLANMASINDA DIŞSALLIKLARIN ETKİSİ
ARŞ. GÖR. DR. RAGIP TERZİ DR. AHMET GÖÇEN DOÇ. DR. AHMET KAYA ÖĞR. GÖR. AHAT TEZCAN	RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL GÜVEN ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
ARŞ. GÖR. DR. RAGIP TERZİ DR. AHMET GÖÇEN DOÇ. DR. AHMET KAYA ÖĞR. GÖR. AHAT TEZCAN	RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL SAĞLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
ARŞ. GÖR. FURKAN KILINÇ ARŞ. GÖR. YUNUS EMRE ÖZAYRANCI	BÖLGESEL KALKINMA AÇISINDAN VERGİ TEŞVİKLERİN RÖLÜ: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. YUNUS EMRE ÖZAYRANCI ARŞ. GÖR. FURKAN KILINÇ	KÜRESELLEŞME SÜRECİNİN ULUS DEVLET ANLAYIŞI VE KAMU MALİYESİ BİLEŞENLERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ DÖNÜŞÜM
ARŞ. GÖR. İBRAHİM SEZER BELLİLER DR. ÖĞR. ÜYESİ ZERİFE YILDIRIM	BİTCOİN'İN FİYAT OYNAKLIĞININ OTOREGRESİF KOŞULLU DEĞİŞEN VARYANS MODELLEMELERİ İLE BELİRLENMESİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZERİFE YILDIRIM ARŞ. GÖR. İBRAHİM SEZER BELLİLER	FAİZ ORANLARI VOLATİLİTESİ VE İPOTEKLİ KONUT SATIŞLARI: ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ FATMA TEMELLİ	KRİPTO PARA BİRİMLERİNDEN BİTCOİN VE MUHASEBE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER YALÇINKAYA DR. ÖĞR. ÜYESİ FATMA TEMELLİ	FİNANSAL KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: DÜNYANIN EN BÜYÜK İLK 20 EKONOMİSİNDEN KANITLAR (1992-2016)
DR. ÖĞR. ÜYESİ RAMAZAN ASLAN ÖĞR. GÖR. DR. YASEMİN EZİN	SOSYAL MEDYA KULLANIMININ TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ
ÖĞR. GÖR. DR. YASEMİN EZİN DR. ÖĞR. ÜYESİ RAMAZAN ASLAN	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KÜTÜPHANE MEMNUNİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

6 MAYIS 2018

Saat: 09:00 – 12:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DR. SEMRA TETİK

Yazar isimleri	Bildiri Adı
ARŞ. GÖR. EMRAH KIRATOĞLU DOKTORA ÖĞR. FİLİZ ÖZBAY	SOSYAL DEVLET ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE GELİR DAĞILIMI
ARŞ. GÖR. EMRAH KIRATOĞLU DOKTORA ÖĞR. FİLİZ ÖZBAY	BÖLGESEL KALKINMA VE GÖÇ: TRC2 BÖLGESİ ÖRNEĞİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEMRA TETİK	YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ALGISI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEMRA TETİK	YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN TÜKENMİŞLİK SENDROMU ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DR. ÖĞR. ÜYESİ CEM KARABAL	HİZMETKAR LİDERLİĞİN İKİ TARAFLI İSTİSMARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

6 MAYIS 2018

Saat: 12:30 – 15:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. FÜSUN KÜÇÜKBAY

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DOÇ. DR. SALİH YEŞİL YÜKSEK L. ÖĞR. ZELİHA FATMA DEMİR DOKTORA ÖĞR. YÜKSEL MAVİ	MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ, KURUMSAL İMAJ, ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI
DOÇ. DR. FÜSUN KÜÇÜKBAY YÜKSEK L. ÖĞR. BEGÜM GÜLER	ÇALIŞMA SERMAYESİ FİNANSMAN STRATEJİLERİNİN FİRMA KARLILIĞI ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA
DOÇ. DR. FÜSUN KÜÇÜKBAY	FİNANSAL KRİZLERİN TEMEL NEDENLERİ VE EKONOMİYE OLASI ETKİLERİ
DR. HAŞİM BAĞCI	PAPRIKA TEKNİĞİYLE HALKA AÇIK KURUMSAL YÖNETİM İŞLETMELERİNİN LİKİDİTE DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ
DR. HAŞİM BAĞCI	İŞLETMELERİN PERFORMANSLARINA GÖRE SIRALANMASI: BORSA İSTANBUL TEMETTÜ ENDEKSİ UYGULAMASI
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT KÜÇÜKOĞLU DOÇ. DR. H. YUNUS TAŞ ÖĞR. GÖR. MEHMET	TÜRKİYE'DE VERGİ YÜKÜ'NÜN KAYIT DIŞI EKONOMİYE ETKİSİ

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

DEMİRDÖĞMEZ	
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHMUT KÜÇÜKOĞLU DOÇ. DR. H. YUNUS TAŞ ÖĞR. GÖR. MEHMET DEMİRDÖĞMEZ	TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRMEYE İLİŞKİN SORUNLAR
DOÇ. DR. RÜŞTÜ YAYAR ÖZGE EKER KARACA DR. ÖĞR. ÜYESİ EMİN BARLAS	KAMU ÇALIŞANLARININ PARA TUTUMU DAVRANIŞLARI ÜZERİNE AMPİRİK BİR ÇALIŞMA
DR. ÖĞR. ÜYESİ EMİN BARLAS HAYRUL ŞEN DOÇ. DR. RÜŞTÜ YAYAR	TEŞVİK SİSTEMİNİN ADİL VERGİLENDİRME AÇISINDAN TOKAT ÖZELİNDE İNCELENMESİ
ÖĞR. GÖR. DR. ERKAN PERKTAŞ ÖĞR. GÖR. YAZBAHAR ÇETİN	BİLGİ YÖNETİMİ UYGULAMALARININ, İŞLETMELERİN REKABET ÜSTÜNLÜĞÜNE ETKİSİ: MALATYA ÖRNEĞİ
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ BÜŞRA KARATAŞER PROF. DR. SALİH ÖZTÜRK	MİLLİ İKTİSAT DÜŞÜNCESİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ BÜŞRA KARATAŞER PROF.DR. SALİH ÖZTÜRK	OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA TIMAR SİSTEMİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

6 MAYIS 2018

Saat: 15:30 – 18:00

KAORU ISHIKAWA SALONU

Oturum Başkanı: DR. ERKAN ALSU

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN IŞIK ÖĞR. GÖR. AHMET R. TOPTANCI	HİZMET İŞLETMELERİNDE YÖNETİCİLERİN İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARINA YÖNELİK TUTUMLARINI BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
ÖĞR. GÖR. AHMET R. TOPTANCI DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN IŞIK	TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ UYGULAMALARI İLE ÜRETİM PERFORMANSI İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: İMALAT İŞLETMELERİNDE BİR ARAŞTIRMA
DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF BAYKAL ARŞ. GÖR. EMİNE GÜNDOĞMUŞ	OTANTİK LİDERLİK DAVRANIŞI VE UMUT ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL DESTEK ALGISİNİN ETKİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ERKAN ALSU	MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELERDEKİ DEĞİŞMELERİN FİNANSAL PİYASALARA YAPILAN YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ

1. ULUSLARARASI GAP İŞLETME BİLİMLERİ VE EKONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

	ETKİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER FARUK DEMİRKOL ÖĞR. GÖR. NESLİHAN TANCI YILDIRIM	TMS 20 DEVLET TEŞVİKLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE DEVLET YARDIMLARININ AÇIKLANMASI
ÖĞR. GÖR. NESLİHAN TANCI YILDIRIM DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER FARUK DEMİRKOL	BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN BAĞIMSIZ DENETİM İŞLEMLERİNE YÖNELİK ALGILARI: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM GÖRÜCÜ	TELE ÇALIŞMA: TÜRK ÇALIŞMA HAYATINDA YENİ BİR ESNEK ÇALIŞMA MODELİ
ARŞ. GÖR. DR. KADİR AYDIN ARŞ. GÖR. ZAFER DÖNMEZ	OSMANLI DÖNEMİ'NDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIN EKONOMİK FAALİYETLERİ
ARŞ. GÖR. DR. KADİR AYDIN ARŞ. GÖR. ZAFER DÖNMEZ	1990'DAN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE İÇ BORÇLANMANIN GELİŞİMİ

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

ÖNSÖZ

Değerli bilim insanları,

4-6 Mayıs tarihleri arasında Şanlıurfa'da düzenlediğimiz Uluslararası Hakemli GAP Zirvesi kapsamında 8 farklı bilimsel eksenli kongreyi başarıyla gerçekleştirmiş olmanın gururunu yaşıyoruz.

Binlerce yıllık geçmişi ile dünyanın en eski yerleşim merkezi olan ve peygamberler şehri olarak da anılan Şanlıurfa tarih boyunca tıptan, felsefeye kadar bir çok alanda ilklere öncülük yapan önemli bir medeniyet merkezi olmuştur. Çok sayıda millet, kültür, din ve siyasi oluşuma beşiklik yapan ve Antik Kültürünün temsilcileri Sabiiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar bölgede tarih boyunca büyük bir uyum içerisinde birlikte yaşamışlardır. Dünyanın bilinen ilk üniversitesi de yine binlerce yıl önce Harran'da kurulmuştur.

Ekonomiden sağlık bilimlerine, tarihten teknik bilimlere kadar hemen her alanda 688 eser başvurusunun alındığı ve tüm eserlerin hakemlerimizce titizlikle değerlendirilerek 379 çalışmanın kabul edildiği GAP ZİRVESİ 632 akademisyene ev sahipliği yapmıştır.

Akademik çalışmalarıyla kongrelerimize ve bilim dünyasına katkıda bulunan birbirinden değerli katılımcılarımıza, zirvemizin hazırlık aşamasından itibaren desteğini her aşamada hissettiğimiz zirve başkanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa TALAS beyefendiye, düzenleme kurulu üyelerimiz sayın Dr. Hüseyin ERİŞ ve Dr. Hasan ÇİFTÇİ beyefendilere, Öğr. Gör. Sayın Feray KABALCIOĞLU BÜÇAK hanımefendiye; Başta Doç. Dr. Ümran TÜRKÜLMAN ve Doç. Sevean YILDIZ hanımefendiler olmak üzere katılımcılarımızın eşsiz eserlerini bizlerle buluşturan bilim ve danışma kurulu üyelerimize, koordinatörlerimize, teşrifleriyle bizleri onurlandıran davetli akademisyenlerimize ve emeği geçen herkese çok teşekkür eder, bu eşsiz eserin bilim dünyasına hayırlı olmasını dilerim.

Mustafa Latif EMER
Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
FOTOĞRAFLAR	ii
BİLİM KURULU	iii
PROGRAM	iv
ÖNSÖZ	v

ÖZETLER

Zehra Nuray NİŞANCI & Sevcan GÜNGÖRDÜ & Gizem ÖDEMİŞ GÖÇMEN GİRİŞİMCİLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE GÖÇMEN GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE ALGILARI	1
Zehra Nuray NİŞANCI & Gizem ÖDEMİŞ KADIN GİRİŞİMCİLERİN İŞ-YAŞAM DENGESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ	2
Abdulrezzak İKVAN & Gülşen KIRPIK & Serpil ÇAKIR BANKACILIK MESLEĞİNDE CAM TAVAN SENDROMU: ADIYAMAN ÖRNEĞİ	3
Ilkay ÇELİK & Gülşen KIRPIK & Abdulrezzak İKVAN X VE Y KUŞAĞI İŞGÖRENLERİN BİREYSEL YENİLİK ALGI FARKLILIKLARI: ADIYAMAN TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ	5
Gülşen KIRPIK & Arif YILDIZ & Ahmet İLHAN FARKLI KUŞAK ÇALIŞANLARIN CAM TAVAN SENDROMU ALGISI: TRC2 BÖLGESİ (ŞANLIURFA-DİYARBAKIR) BANKACILIK ÖRNEĞİ	6
Gül GÜN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TIPLERİNİN ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACI ROLÜ	7
Gül GÜN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TIPLERİNİN PERSONEL GÜÇLENDİRMEYE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACI ROLÜ	8
Yılmaz BAYAR & Hakkı ODABAŞ & Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ TAX BURDEN, REGULATIONS, AND SHADOW ECONOMY: EVIDENCE FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN UNION TRANSITION ECONOMIES	9
Yılmaz BAYAR & Hakkı ODABAŞ & Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ SHADOW ECONOMY AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN TRANSITION ECONOMIES	10
Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ & Yılmaz BAYAR & Ömer Faruk ÖZTÜRK & Gökhan HOTAN TEKSTİL SEKTÖRÜNDE VERGİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: UŞAK İLİ ÖRNEĞİ	11
Fatma Zehra TAN & Esra YILMAZ PERSONEL GÜÇLENDİRMENİN ÖĞRENEN ÖRGÜTLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TEKSTİL SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	12
Fatma Zehra TAN & Adil AKKUŞ BANKA ÇALIŞANLARININ YETENEK YÖNETİMİ ALGILARI VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	13
Cemal AKTÜRK & Sevinç GÜLSEÇEN	14

GELİR YAKLAŞIMIYLA SİPARİŞ SIRALAMA PAZARLAMA DESTEK SİSTEMİ	
Cemal AKTÜRK & Sevinç GÜLSEÇEN MOORA VE DOĞRUSAL MODEL TABANLI SİPARİŞ TESLİM TARİHİ BELİRLEME: DOKUMASIZ KUMAŞ ÜRETİCİLERİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI	15
Ahmet Furkan SAK & Faruk TEMEL & Mustafa ÇELİK KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN FİNANSAL PERFORMANSA ETKİSİ - BİST KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI	16
Ahmet Furkan SAK & Faruk TEMEL & Mustafa ÇELİK KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE FİNANSAL TABLO MANİPÜLASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ - BİST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI	17
Serkan BENK & Tamer BUDAK VERGİ KAÇAKÇILIĞI SUÇUNUN ALGILANIŞ BİÇİMİ VE DİĞER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI: MALATYA ÖRNEĞİ	18
Tamer BUDAK & Serkan BENK 1920-1950 DÖNEMİNDE NÜFUS PLANLAMASINA YÖNELİK BİR VERGİ ÖNERİSİ: BEKÂRLIK VERGİSİ	19
Aykut KARAKAYA & Selçuk PERÇİN TÜRKİYE VE RUSYA FEDERASYONU ARASINDAKİ DIŞ TİCARETİN BAĞIMLILIĞI	20
Selçuk PERÇİN & Aykut KARAKAYA TÜRKİYE'DEKİ ELEKTRİK FİRMALARININ BULANIK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE FİNANSAL PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ	21
Mahmut İNAN KAMUSAL HİZMETLERİN PLANLANMASINDA DIŞSALLIKLARIN ETKİSİ	22
Mahmut İNAN BÜTÇE DIŞI KAMUHARCAMALARI VE MALİ DİSİPLİN AÇISINDAN ULUSAL VARLIK FONLARI: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR İNCELEME	23
Ragıp TERZİ & Ahmet GÖÇEN & Ahmet KAYA & Ahat TEZCAN RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL GÜVEN ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	24
Ragıp TERZİ & Ahmet GÖÇEN & Ahmet KAYA & Ahat TEZCAN RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL SAĞLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	25
Furkan KILINÇ & Yunus Emre ÖZAYRANCI BÖLGESEL KALKINMA AÇISINDAN VERGİ TEŞVİKLERİN RÖLÜ: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ	26
Yunus Emre ÖZAYRANCI & Furkan KILINÇ KÜRESELLEŞME SÜRECİNİN ULUS DEVLET ANLAYIŞI VE KAMU MALİYESİ BİLEŞENLERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ DÖNÜŞÜM	27
İbrahim Sezer BELLİLER & Zerife YILDIRIM BİTCOİN'İN FİYAT OYNAKLIĞININ OTOREGRESİF KOŞULLU DEĞİŞEN VARYANS MODELLEMELERİ İLE BELİRLENMESİ	28
Zerife YILDIRIM & İbrahim Sezer BELLİLER FAİZ ORANLARI VOLATİLİTESİ VE İPOTEKLİ KONUT SATIŞLARI:	29

ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ	
Fatma TEMELLİ <i>KRİPTO PARA BİRİMLERİNDEN BİTCOİN VE MUHASEBE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	30
Ömer YALÇINKAYA & Fatma TEMELLİ <i>FİNANSAL KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: DÜNYANIN EN BÜYÜK İLK 20 EKONOMİSİNDEN KANITLAR (1992-2016)</i>	31
Ramazan ASLAN & Yasemin EZİN <i>SOSYAL MEDYA KULLANIMININ TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ</i>	32
Yasemin EZİN & Ramazan ASLAN <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KÜTÜPHANE MEMNUNİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	33
Emrah KIRATOĞLU & Filiz ÖZBAY <i>SOSYAL DEVLET ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE GELİR DAĞILIMI</i>	34
Emrah KIRATOĞLU & Filiz ÖZBAY <i>BÖLGESEL KALKINMA VE GÖÇ: TRC2 BÖLGESİ ÖRNEĞİ</i>	35
Semra TETİK <i>YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ALGISI</i>	36
Semra TETİK <i>YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN TÜKENMİŞLİK SENDROMU ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	37
Cem KARABAL <i>HİZMETKAR LİDERLİĞİN İKİ TARAFLI İSTİSMARI ÜZERİNE BİR İNCELEME</i>	38
Salih YEŞİL & Zeliha Fatma DEMİR & Yüksel MAVİ <i>MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ, KURUMSAL İMAJ, ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI</i>	39
Füsun KÜÇÜKBAY <i>FİNANSAL KRİZLERİN TEMEL NEDENLERİ VE EKONOMİYE OLASI ETKİLERİ</i>	40
Füsun KÜÇÜKBAY & Begüm GÜLER <i>ÇALIŞMA SERMAYESİ FİNANSMAN STRATEJİLERİNİN FİRMA KARLILIĞI ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA</i>	41
Haşim BAĞCI <i>PAPRIKA TEKNİĞİYLE HALKA AÇIK KURUMSAL YÖNETİM İŞLETMELERİNİN LİKİDİTE DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ</i>	42
Haşim BAĞCI <i>İŞLETMELERİN PERFORMANSLARINA GÖRE SIRALANMASI: BORSA İSTANBUL TEMETTÜ ENDEKSİ UYGULAMASI</i>	43
Mahmut KÜÇÜKOĞLU & H. Yunus TAŞ & Mehmet DEMİRDÖĞMEZ <i>TÜRKİYE'DE VERGİ YÜKÜ'NÜN KAYITDIŞI EKONOMİYE ETKİSİ</i>	44
Mahmut KÜÇÜKOĞLU & H. Yunus TAŞ & Mehmet DEMİRDÖĞMEZ <i>TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRMEYE İLİŞKİN SORUNLAR</i>	45
Rüştü YAYAR & Özge EKER KARACA & Emin BARLAS <i>KAMU ÇALIŞANLARININ PARA TUTUMU DAVRANIŞLARI ÜZERİNE</i>	46

AMPİRİK BİR ÇALIŞMA	
Emin BARLAS & Hayrul ŞEN & Rüştü YAYAR <i>TEŞVİK SİSTEMİNİN ADİL VERGİLENDİRME AÇISINDAN TOKAT ÖZELİNDE İNCELENMESİ</i>	47
Erkan PERKTAŞ & Yazbahar ÇETİN <i>BİLGİ YÖNETİMİ UYGULAMALARININ, İŞLETMELERİN REKABET ÜSTÜNLÜĞÜNE ETKİSİ: MALATYA ÖRNEĞİ</i>	48
Büşra KARATAŞER & Salih ÖZTÜRK <i>MİLLİ İKTİSAT DÜŞÜNCESİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME</i>	49
Büşra KARATAŞER & Salih ÖZTÜRK <i>OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA TIMAR SİSTEMİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME</i>	50
Metin IŞIK & Ahmet R. TOPTANCI <i>HİZMET İŞLETMELERİNDE YÖNETİCİLERİN İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARINA YÖNELİK TUTUMLARINI BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	51
Ahmet R. TOPTANCI & Metin IŞIK <i>TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ UYGULAMALARI İLE ÜRETİM PERFORMANSI İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: İMALAT İŞLETMELERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	52
Elif BAYKAL & Emine GÜNDOĞMUŞ <i>OTANTİK LİDERLİK DAVRANIŞI VE UMUT ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL DESTEK ALGISİNİN ETKİSİ</i>	53
Erkan ALSU <i>MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELERDEKİ DEĞİŞMELERİN FİNANSAL PİYASALARA YAPILAN YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	54
Ömer Faruk DEMİRKOL & Neslihan TANCI YILDIRIM <i>TMS 20 DEVLET TEŞVİKLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE DEVLET YARDIMLARININ AÇIKLANMASI</i>	55
Neslihan TANCI YILDIRIM & Ömer Faruk DEMİRKOL <i>BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN BAĞIMSIZ DENETİM İŞLEMLERİNE YÖNELİK ALGILARI: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ</i>	56
İbrahim GÖRÜCÜ <i>TELE ÇALIŞMA: TÜRK ÇALIŞMA HAYATINDA YENİ BİR ESNEK ÇALIŞMA MODELİ</i>	57
Kadir AYDIN & Zafer DÖNMEZ <i>OSMANLI DÖNEMİ'NDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIN EKONOMİK FAALİYETLERİ</i>	58
Zafer DÖNMEZ & Kadir AYDIN <i>1990'DAN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE İÇ BORÇLANMANIN GELİŞİMİ</i>	59

GÖÇMEN GİRİŞİMCİLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE GÖÇMEN GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE ALGILARI***Doç. Dr. Zehra Nuray NİŞANCI**

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, zehranuray.nisanci@ikc.edu.tr

Sevcan GÜNGÖRDÜ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, sevcan_gungordu@hotmail.com

Uzm. Gizem ÖDEMİŞ

gizodemis@gmail.com

ÖZET

Günümüzde dünyanın pek çok yerinde göç hareketleri yaşanmakta ve bu hareketler hem bulunulan bölgeyi hem de dünyanın kalanını ciddi şekilde etkilemektedir. Küreselleşmiş dünyada her türlü gelişmenin temelini oluşturan girişimcilik, göç hareketleri ile birleşerek göçmen girişimcilik kavramını ortaya çıkarmıştır. Ekonomik arenanın en önemli aktörlerinden sayılan ve dünyada yeni sektör ve pazarların öncüsü olan girişimciler, başarı ihtiyacı içinde, özgürlüklerine düşkün, lider özellikli, iç kontrol odaklı, risk üstlenebilen, yüksek enerjili, yenilikçi ve bilgi işlem kapasitesine sahip bireyler olarak ele alınmaktadırlar. Bu araştırmanın amacı, göçmen girişimcilerin kişilik özelliklerinin ve göçmen girişimciliğe ilişkin algılarının ortaya konmasıdır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İzmir’de faaliyet gösteren 205 göçmen girişimci oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, göçmen girişimcilerin motivasyonlarının yüksek olduğu, bağımsızlığa önem verdikleri ve yenilikçi oldukları anlaşılmıştır. Ayrıca etkin iletişim kurma ve fırsatları yakalama yeteneklerine sahip, sürekli genişleme arzusunda ve rekabetçi oldukları, risk almayı sevindikleri bulgulanmıştır. Göçmen girişimciler, dürüst, güvenilir, katılımcı olmak gerektiğini; Türkiye’de göçmen girişimcilik faaliyetlerine verilen desteğin yetersiz olduğunu; göçmen girişimcilerle yerli girişimcilerin aynı haklara sahip olmadığını; göçmen girişimci olmanın kolay olmadığını ve göçmen girişimciler arasındaki dayanışmanın yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Girişimcilik, Göçmenlik, Göçmen Girişimcilik

* İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

KADIN GİRİŞİMCİLERİN İŞ-YAŞAM DENGESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ***Doç. Dr. Zehra Nuray NİŞANCI**

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, zehranuray.nisanci@ikc.edu.tr

Uzm. Gizem ÖDEMİŞ

gizodemis@gmail.com

ÖZET

Girişimcilik, her türlü ekonomik, psikolojik, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmenin yaşanmasında en etkin faktörlerden biridir. Girişimcilik faaliyetlerinin kadınlar tarafından yerine getirildiği kadın girişimciliği, kadınların geleneksel rollerinin dışına çıkmasına ve küresel iş ortamının bir parçası haline gelmesine neden olmuştur. Aile ortamındaki rollerini sürdürmesi beklenen girişimci kadınların, iş yaşam dengesini kurması ve koruması oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, kadın girişimcilerin iş yaşam dengesini, kendi bakış açıları ile ortaya koymak ve demografik faktörlerin iş yaşam dengesini üzerinde etkili olup olmadığını belirlemektir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, kadın girişimcilerin iş yaşam dengesinin; yaş, medeni durum, çalışma süresi, çalıştığı sektör, çocuk sahibi olma durumu, bakmakla yükümlü olduğu kişi varlığı ve ailesinde bakıma muhtaç kişi olma durumuna göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre, katılımcılardan 40 ve üzeri yaş grubunda olan kadın girişimcilerin iş yükünün diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu; sağlık kalitesi ve aile desteğinin daha düşük olduğu ve iş yaşam dengesini sağlayamadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca, boşanmış kadın girişimcilerin iş yükünün, evli ve bekâr kadın girişimcilere göre daha fazla olduğu, sağlık kalitesinin daha düşük olduğu ve iş yaşam dengesini sağlayamadıkları; iş yaşam dengesini en iyi sağlayan girişimcilerin bekâr kadın girişimciler olduğubulgulanmıştır. Gıda sektöründe çalışan kadın girişimcilerin iş yüklerinin diğer sektörlerde çalışan kadın girişimcilere göre daha fazla olduğu, sağlık kalitesinin daha düşük olduğu; sağlık sektöründe çalışan kadın girişimcilerin ise, diğer sektörlerdekilere göre iş yaşam dengesini sağlayamadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın girişimciliği, İş Yaşam Dengesi

* İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

BANKACILIK MESLEĞİNDE CAM TAVAN SENDROMU: ADIYAMAN ÖRNEĞİ**Öğr. Gör. Abdulrezzak İKVAN**

Adıyaman Üniversitesi, aikvan@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Serpil ÇAKIR

Adıyaman Üniversitesi, scakir@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Günümüzde, kadın çalışanların bankacılık gibi hizmet ağırlıklı sektörlerde iş yaşamına katılımının eskiye nazaran yüksek oranlara ulaşmasına rağmen, toplumsallaşma süreci içerisinde cinsiyete dönük kazanılmış belirli önyargılarla donatılmış ancak, aynı iş ortamında, aynı işi yapan, aynı verimlilik düzeyine sahip çalışanlar arasında kariyer gelişimi ve terfi açısından, sadece cinsiyete dayalı ayrımların halen devam ettiği görülmektedir. Özellikle, kadınlar kendilerine biçilmiş toplumsal rolleri içselleştirerek, iş yaşamlarındaki kariyerleri boyunca yönetmekten ziyade yönetilmektedirler. Bu nedenle, kadınlar kariyer hedefleri ile ilgili yönetim gerektiren mesleklerden ziyade genellikle uzmanlık gerektiren mesleklere yönlendirilmişlerdir.

Bu çalışma ile, Adıyaman ilinde faaliyet gösteren kamu ve özel bankalarda çalışanların “Cam Tavan Sendromu”na yönelik algı düzeylerinin kadın ve erkek çalışanlarda farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ayrıca, Cam Tavan Sendromu’na ilişkin algı düzeylerinin çalışanın yaşı, medeni durumu, eğitim durumu, annesinin ve babasının eğitim durumu, annesinin ve babasının mesleği, kıdemi ve görev durumuna göre farklılıkları da ele alınmıştır.

Araştırmanın verileri, Adıyaman ilinde faaliyet gösteren kamu ve özel banka çalışanları arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 121 gönüllü çalışan üzerinde uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Ana kütlelerin %27,6’sına ulaşılmıştır. Elde edilen veri seti “SPSS 22.0” paket programında çözümlenerek verilerin analizi yapılmıştır. Verilerin analizi kapsamında frekans analizi, güvenilirlik analizi ve faktör analizi uygulanmıştır. Ayrıca verilerin normal dağılım gösterip göstermediği normallik testi ile belirlenmiştir. Verilerin normal dağılım göstermemesi ($p < 0,01$) sebebiyle çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Ki-kare testi, Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testinden yararlanılmıştır.

Çalışmada kullanılan “Cam Tavan Sendromu” ölçeğinin Cronbach’s alfa değerinin 0,793 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin değişkenlerine yönelik yapılan faktör analizi sonucunda, ilgili ölçeğin araştırmaya katılan çalışanların Cam Tavan Sendromu algısını %64,5 oranında ölçtüğü belirlenmiştir ve bu oran yeterli kabul edilmiştir.

Mann-Whitney U testi analizi sonucunda, çalışanın cinsiyeti ile algılanan cam tavan sendromu arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, “kadın çalışanların iş hayatının güçlüklerine erkekler kadar direnç gösteremeyecekleri, hızlı ve mantıksal karar alamayacakları, kadınların erkekler göre uzun mesailere, şehirlerarası ya da ülkeler arası seyahatlere daha soğuk bakacakları, kadın çalışanların kariyerlerine erkekler kadar bağlı olmadığı, kadınların erkekler göre daha duygusal olduğu için üst düzey yöneticilikte başarılı olamayacakları, kadının yerinin eşinin yanı sıra olması, üst düzey yönetici olarak görev yapmanın kadınların cinsel kişiliğini olumsuz etkileyebilmesi, iş hayatının kadınların iyi bir anne olmasını engelleyeceği ve kadınların yönetmekten çok yönetilmeleri gerektiği” konularında araştırmaya katılan erkek çalışanların, kadın çalışanlara göre daha yüksek düzeyde olumsuz algıya sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, kadın çalışanların da “terfi etme konusunda cinsel ayrımcılığa maruz kalmaları, üst düzey yöneticilik için kendilerine erkeklerden daha az fırsat verilmesi ve ailede erkeklerden daha fazla sorumluluk üstlenmeleri” konularında erkek çalışanlara göre daha yüksek düzeyde olumsuz algıya sahip oldukları belirlenmiştir. Sonuçlar, bankacılık sektöründe çalışan erkeklerin kadınlara yönelik olumsuz önyargılara sahip olduğunu ve kadın çalışanların önemli derecede Cam Tavan Sendromu yaşadıklarını ortaya çıkarmıştır.

Diğer taraftan, yapılan ki-kare testi sonucunda, çalışanın cinsiyeti ile görev durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışma ile, bankacılık mesleğinde yönetim görevlerinde kadın çalışanların yok denecek kadar az olduğu, terfi ve kariyer yollarının genellikle erkek çalışanlar lehine

açık olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, literatürdeki diğer çalışmalarda da belirtildiği üzere, erkek çalışanların kadın çalışanlara yönelik sadece kadın oldukları için, yönetim kademelerinden uzak tutmaya dönük mevcut olumsuz önyargıları bu çalışma ile de tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cam Tavan Sendromu, Kadın Çalışanlar, Bankacılık Mesleği

**X VE Y KUŞAĞI İŞGÖRENLERİN BİREYSEL YENİLİK ALGI FARKLILIKLARI:
ADIYAMAN TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ****Öğr. Gör. İlky ÇELİK**

Adıyaman Üniversitesi, icelik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Abdulrezzak İKVAN

Adıyaman Üniversitesi, aikvan@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Adıyaman tekstil işletmelerinde çalışan X ve Y kuşağı işgörenlerin bireysel yenilik algılarının ölçülmesi ve her iki kuşak arasında yenilik algısına ilişkin anlamlı farklılıkların olup olmadığının incelenmesidir. Bu kapsamda, Adıyaman ilinde faaliyet gösteren tekstil işletmelerindeki çalışanlar arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 307 gönüllü çalışana uygulanan anket ile çalışmanın veri setine ulaşılmıştır. Veri setinin analizi için SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Verilerin analizi kapsamında frekans analizi, güvenilirlik analizi ve faktör analizi uygulanmıştır. Bireysel yenilikçilik ölçeğinin Cronbach's alpha değeri 0,836 olarak ölçülmüştür. Ayrıca, verilerin normal dağılım göstermemesi ($p < 0,01$) sebebiyle çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır.

İşgörenin kuşak durumuna ilişkin hipotez Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiş olup, analiz sonucuna göre, X ve Y kuşağı işgörenlerin bireysel yenilik algılarında kısmen anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Buna göre; bireysel yenilik bileşenleri içerisinde yer alan, “iş ile ilgili yeni bir şeyler yapmak için çaba gösterme”, “yeni fikirlere açık olma” ve “yenilikleri dikkate almadan önce diğer insanların o yeniliği kullandığını görme” bileşenleri ile ilgili Y kuşağı işgörenin X kuşağı işgörene göre daha yüksek düzeyde bireysel yenilik algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Kruskal Wallis H testi ile, X ve Y kuşağı çalışanlar arasında eğitim, unvan, kıdem, çalışılan birim ve iş deneyim durumlarına göre de anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Anahtar Kelimeler: Bireysel Yenilik Algısı, X Kuşağı, Y Kuşağı, Tekstil İşletmeleri

**FARKLI KUŞAK ÇALIŞANLARIN CAM TAVAN SENDROMU ALGISI: TRC2 BÖLGESİ
(ŞANLIURFA-DİYARBAKIR) BANKACILIK ÖRNEĞİ****Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK**

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Arif YILDIZ

Adıyaman Üniversitesi, arifyildiz@adiyaman.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet İLHAN

Bayburt Üniversitesi, ahmetilhan@bayburt.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmadaki amaç, TRC2 (Şanlıurfa-Diyarbakır) Bölgesi'ndeki bankalarda çalışan farklı kuşak çalışanların "Cam Tavan Sendromu"na ilişkin algı farklılıklarının incelenmesidir. Araştırma kapsamında, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile TRC2 Bölgesi'nde çalışan 274 farklı kuşak çalışan üzerinde uygulanan anket yoluyla veriler toplanmıştır. Verilerin analizi için SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan "Cam Tavan Sendromu" ölçeğinin güvenilirlik düzeyi 0,783'dür. Çalışmada frekans analizi, güvenilirlik analizi, faktör analizi ve normallik testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım özelliği göstermemesi nedeniyle, Bebek Patlaması, X, Y ve Z kuşağı çalışanların algıladığı "Cam Tavan Sendromu" düzey farklılıklarının analizine yönelik Kruskal Wallis H testinden yararlanılmıştır.

Analiz sonucunda, Bebek Patlaması, X, Y ve Z kuşağı çalışanlar arasında, "Cam Tavan Sendromu" algı farklılıkları tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Buna göre, bankacılık sektöründe çalışan kadınların erkeklere göre, uzun mesailere, şehirlerarası ya da ülkelerarası seyahatlere daha soğuk bakmaları, kadın çalışanların erkeklerin baskın olduğu iletişim ağlarına girmekte zorlanmaları, rol model olabilecek yeterli sayıda kadın yöneticinin olmaması, iş hayatının kadınların iyi bir anne olmasını engellemesi ve kadın çalışan için birinci önceliğin çocuğuyla ilgilenmek olması" konularında "Cam Tavan Sendromu" algısına en yüksek düzeyde Bebek Patlaması Kuşağı çalışanı sahip iken, en düşük algıya ise Z kuşağı çalışanın sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, bankacılık sektöründe "Cam Tavan Sendromu" algısının en eski kuşaktan en yeni kuşağa doğru azaldığı, yani kadına yönelik cinsiyet ayrımının olumsuz algı seviyesinden olumlu algı seviyesine doğru değişiklik gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bebek Patlaması Kuşağı, X Kuşağı, Y Kuşağı, Z Kuşağı, Cam Tavan Sendromu, Bankacılık Sektörü

ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TIPLERİNİN ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACI ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Gül GÜN

Munzur Üniversitesi, gulgun@munzur.edu.tr

ÖZET

Örgütlerde sessizlik kavramı ile anlatılmak istenilen çalışılan ortamın sessiz olması değildir. İlk zamanlarda örgütsel sessizlik çalışanların örgütlerine olan bağlılığı olarak tanımlanmakta iken sonraları çalışanların örgüt içlerindeki sorunlarını, fikir ve görüşlerini bilerek beyan etmemeleri ve saklamaları olarak tanımlanmaktadır. Bu olaylar sonucunda örgütsel sessizlik örgüte zarar veren olumsuz bir davranış biçimi olarak ele alınmaktadır. Kültür, insanların paylaştığı değer ve inançlarla başladığı için, söz konusu değerlerin tümü, örgütteki temel anlayış sistemini oluşturmaktadır. Örgüt bu temel anlayışı, hem iç hem de dış uyumlaştırma ve bütünleştirme sorunlarında kullanır. Hofstede'in kültür boyutlarından güç mesafesi; kişilerarası güç ilişkisi üzerinde durularak açıklanmaktadır. Burada üzerinde önemle durulan nokta, toplum ve örgütlerdeki güç dağılımının eşitsizliğidir. Güç mesafesinin yüksek olduğu kültürlerde işgörenler kararlara katılmayı yöneticilerinin zayıflığı ve yetersizliği olarak algılamakta ve yöneticiler de örgütle ilgili kararları çalışanlarına danışmadan kendisi almaktadır. Yönetici tarafından alınan bu kararlara boyun eğen işgörenler kabullenici sessizlik davranışı sergilemiş olmaktadır. Örgüt kültürünün ulusal kültürden bağımsız olarak düşünülmesi mümkün değildir. Çünkü örgüt kültürü milli kültürün bir alt sistemini oluşturmaktadır. Toplum insan eliyle örgütsel yapı ve yönetim biçimi üzerinde etkin bir rol oynayarak örgüt kültürünün şekillenmesine katkıda bulunur. Zaman içerisinde gelişen ve güçlenen örgüt kültürü de ulusal kültürü etkileyecektir. Bu bağlamda, bu çalışmada örgüt kültürü tiplerinin örgütsel sessizliğe etkisinde güç mesafesinin aracılık etkisinin olup olmadığı tekstil işletmelerinde araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültür Tipleri, Örgütsel Sessizlik, Güç Mesafesi, Tekstil İşletmeleri

ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TIPLERİNİN PERSONEL GÜÇLENDİRMEYE ETKİSİNDE GÜÇ MESAFESİNİN ARACI ROLÜ**Dr. Öğr. Üyesi Gül GÜN**

Munzur Üniversitesi, gulgun@munzur.edu.tr

ÖZET

Örgüt kültürünün etki ettiği personel güçlendirme olgusu, çalışanı motive edici önemli bir unsurdur. Personel güçlendirme, katılımcı bir yönetim olarak, yetkilendirme ve daha düşük seviyedeki çalışanlara karar vermeleri için güç vermek olarak tanımlanır. Hofstede'in kültür boyutlarından güç mesafesi; kişilerarası güç ilişkisi üzerinde durularak açıklanmaktadır. Burada üzerinde önemle durulan nokta, toplum ve örgütlerdeki güç dağılımının eşitsizliğidir. Güçlendirme uygulamaları için örgütlerde güç mesafesi düzeyinin düşük düzeyde olması istenmektedir. Eğer bir örgütte yüksek düzeyde güç mesafesi mevcutsa, işgörenler bu kültüre sahipse, güçlendirme uygulamaları çok sınırlı düzeyde kalabilmektedir. Bu bağlamda, çalışmada örgüt kültürü tiplerinin personel güçlendirmeye etkisinde güç mesafesinin aracılık etkisinin olup olmadığı tekstil işletmelerinde araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültür Tipleri, Personel Güçlendirme, Güç Mesafesi, Tekstil İşletmeleri

**TAX BURDEN, REGULATIONS, AND SHADOW ECONOMY: EVIDENCE FROM
CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN UNION TRANSITION ECONOMIES****Assoc. Prof. Yılmaz BAYAR**

Usak University, yilmaz.bayar@usak.edu.tr

Prof. Dr. Hakkı ODABAŞ

Ankara Yıldırım Beyazıt University, hakkiodabas@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ

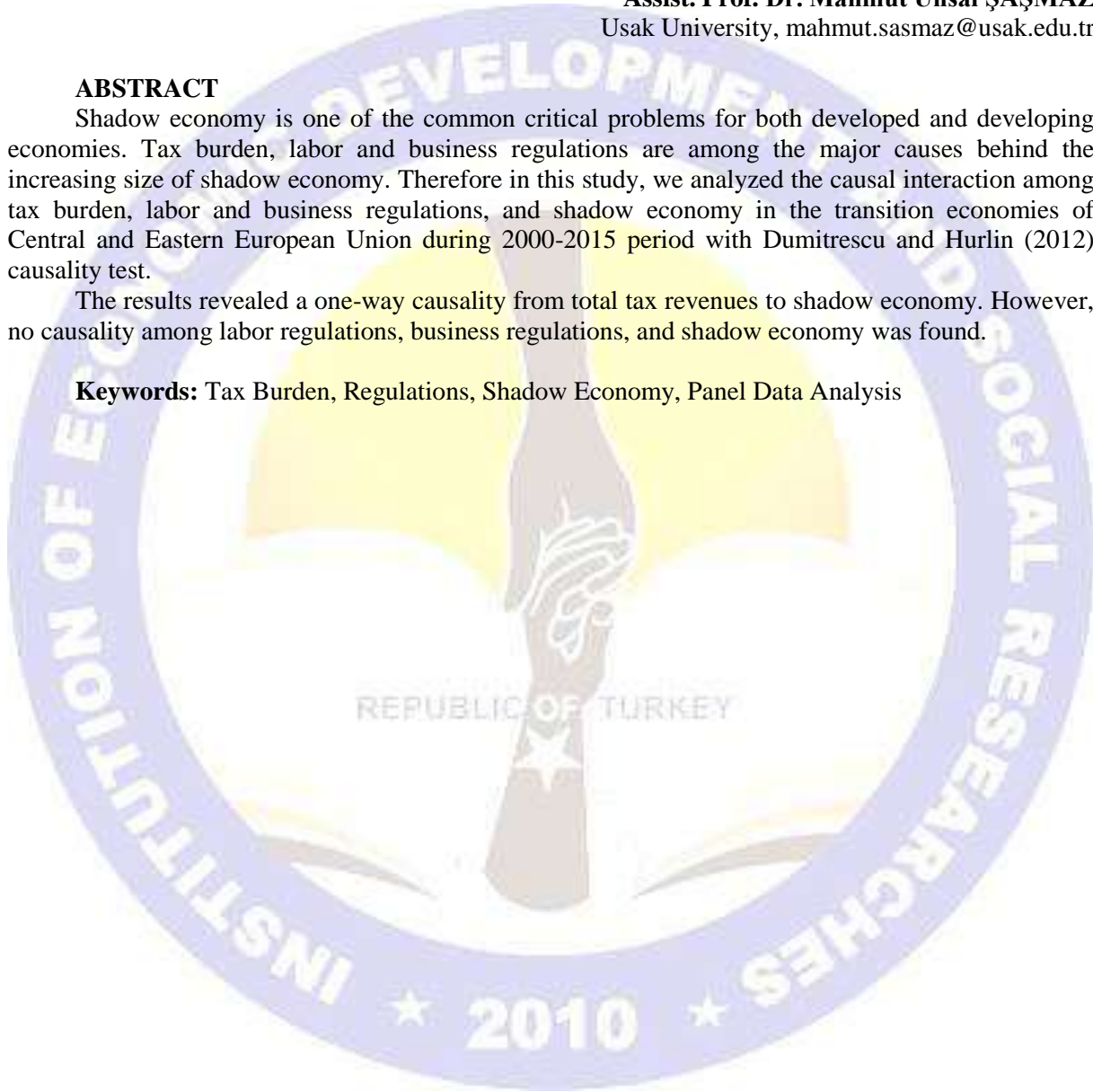
Usak University, mahmut.sasmaz@usak.edu.tr

ABSTRACT

Shadow economy is one of the common critical problems for both developed and developing economies. Tax burden, labor and business regulations are among the major causes behind the increasing size of shadow economy. Therefore in this study, we analyzed the causal interaction among tax burden, labor and business regulations, and shadow economy in the transition economies of Central and Eastern European Union during 2000-2015 period with Dumitrescu and Hurlin (2012) causality test.

The results revealed a one-way causality from total tax revenues to shadow economy. However, no causality among labor regulations, business regulations, and shadow economy was found.

Keywords: Tax Burden, Regulations, Shadow Economy, Panel Data Analysis

SHADOW ECONOMY AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN TRANSITION ECONOMIES**Assoc. Prof. Yılmaz BAYAR**

Usak University, yilmaz.bayar@usak.edu.tr

Prof. Dr. Hakkı ODABAŞ

Ankara Yıldırım Beyazıt University, hakkiodabas@gmail.com

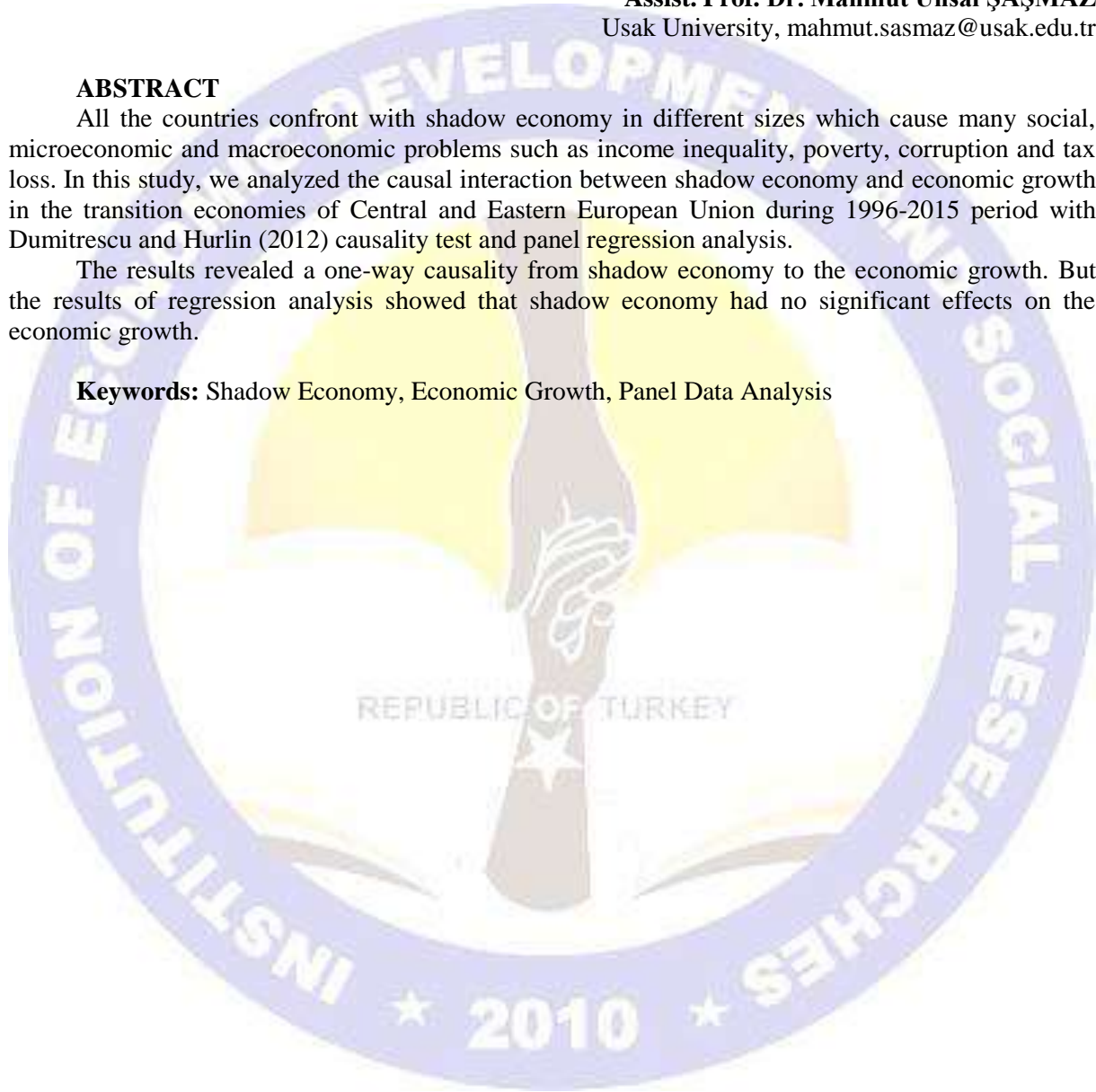
Assist. Prof. Dr. Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ

Usak University, mahmut.sasmaz@usak.edu.tr

ABSTRACT

All the countries confront with shadow economy in different sizes which cause many social, microeconomic and macroeconomic problems such as income inequality, poverty, corruption and tax loss. In this study, we analyzed the causal interaction between shadow economy and economic growth in the transition economies of Central and Eastern European Union during 1996-2015 period with Dumitrescu and Hurlin (2012) causality test and panel regression analysis.

The results revealed a one-way causality from shadow economy to the economic growth. But the results of regression analysis showed that shadow economy had no significant effects on the economic growth.

Keywords: Shadow Economy, Economic Growth, Panel Data Analysis

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE VERGİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: UŞAK İLİ ÖRNEĞİ*

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ
Uşak Üniversitesi, mahmut.sasmaz@usak.edu.tr

Doç. Dr. Yılmaz BAYAR
Uşak Üniversitesi, yilmaz.bayar@usak.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK
Uşak Üniversitesi, omerfaruk.ozturk@usak.edu.tr

Gökhan HOTAN
Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, g_hotan@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesi, işgücü ve sermaye hareketlerinin hız kazanması ve özellikle yoğun bir rekabet ortamının söz konusu olması nedeniyle vergi ve vergi ile ilgili konular hem bireyler hem de sektörler açısından yakından takip edilen bir konu haline gelmiştir. Devletin en önemli kaynağı şüphesiz vergilerdir. Devlet için vergiler sadece bir gelir kaynağı değil, aynı zamanda devletin iktisadi, mali, sosyal ve kültürel fonksiyonları olan bir araçtır. Bu kadar önemli özelliklere sahip olan vergilerin adaletli ve dengeli bir şekilde dağıtılması oldukça önem arz etmektedir. Nitekim bu hususa Anayasanın 73. Maddesinin ikinci fıkrasında “Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır” şeklinde vurgu yapılmıştır. Adaletsiz bir vergi sisteminin söz konusu olması mükellefleri vergiye karşı tepkiye sevk etmektedir. Bu nedenle vergi sisteminin iyi bir şekilde dizayn edilmesi oldukça önemli bir konudur. Aksi takdirde bireyler ve şirketler vergi sorunları ile karşılaşmaktadırlar.

Bu tür sorunların ortaya çıkması ise mükellefleri vergiden kaçınma ve vergi kaçakçılığı gibi yollara başvurmasına neden olmaktadır. Çünkü ilgili mükellefler belirli vergisel sorunlar ile karşılaştıklarında kendilerini diğer mükelleflerle kıyaslama veya devlet tarafından kendilerine haksızlık yapıldığı düşüncesi içine girmektedirler. Böyle bir sürecin yaşanması ise devletin gelir kaybına neden olmasına, yatırımların azalmasına, buna bağlı olarak üretimlerin azalması ve nihai olarak ekonomik büyüme ve kalkınmanın negatif etkilenmesine neden olabilir. Bu nedenle vergi adaletsizliğine yol açan vergi sorunlarının tespiti ve çözüm arayışları büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada Uşak ilinde tekstil sektöründeki vergi sorunları tespit edilerek çözüm önerileri sunulmuştur.

Çalışmada Uşak ilinin ve tekstil sektörünün tercih edilmesinin nedenleri ise Türkiye’de Uşak ilinin tekstil sektöründe öncü bir sektör olması ve diğer yandan Uşak Üniversitesinin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesinde tekstil alanında pilot üniversite seçilmesi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tekstil Sektörü, Vergi Sorunları, Büyüme, Vergi Adaleti, Ekonomik Büyüme ve Kalkınma

JEL Sınıflandırması: H20, H30

* Bu çalışma Uşak Üniversitesi BAP birimi tarafından kabul edilen ve yürütülen 2017/HD-SOSB006 nolu projeden türetilmiştir.

**PERSONEL GÜÇLENDİRMENİN ÖĞRENEN ÖRGÜTLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ:
TEKSTİL SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA****Doç. Dr. Fatma Zehra TAN**

Karabük Üniversitesi, fatmazehra@karabuk.edu.tr

Esra YILMAZ

Karabük Üniversitesi, yilmazesraa@outlook.com

ÖZET

Globalleşme sonucu dünyada oluşan değişim ve çağın gereği bilginin arz ettiği önem işletmeleri öğrenme noktasına doğru sevk etmiştir. Bu yüzden öğrenen örgüt kavramı gerek kamu gerekse özel sektör tarafından üzerinde çalışılan ve araştırılan bir olgu haline gelmiştir. Bilinçli tüketiciler örgütlerden daha fazla performans beklemekte, personelin eğitim düzeyleri ve beklentileri artmaktadır. Örgütler, rekabet avantajı kazanabilmek için personel güçlendirme ile personelin örgüt içi girişimcilik ve yaratıcılığından yararlanmaya çalışmaktadır. Personel güçlendirme ile sorunlara daha hızlı cevap verilebilmesi, sorun oluşmadan önce sorunu oluşturabilecek faktörlerin denetim altına alınması ve böylece rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Bu noktada personel güçlendirme kavramı, modern yönetim ve örgüt uygulamaları arasında önemi artan kavramlardan biri olarak görülmektedir. Artık, günümüz bilgi toplumunda insanı en iyi şekilde yöneten ve geliştiren organizasyonlar başarıya ulaşacaktır. Bu bağlamda araştırmamızda personel güçlendirmenin örgütsel öğrenme üzerindeki etkisini ölçmeye çalışacağız.

Araştırma tekstil sektöründe öğrenen örgüt yapısının varlığı ve personel güçlendirmenin öğrenen örgütlere anlamlı bir etkisinin olup olmadığının araştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamız Karabük ilinde bulunan tekstil sektöründe faaliyet gösteren Ramsey Fabrika Satış Mağazasındaki 52 beyaz yakalı çalışan üzerinden yapılmıştır. Ramsey dünya çapında tekstil sektöründe bizi temsil eden bir marka olduğu için uygulama bu firmada yapılmıştır.

Araştırmada üç bölümden oluşan birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 7 soru, ikinci bölümde 5’li likert ölçek tarzında personel güçlendirme değişkenine ait 12 soru ve üçüncü bölümde ise öğrenen organizasyon değişkenine ait 5’li likert ölçek tarzında 36 soru bulunmaktadır.

Anket sonuçları henüz analiz aşamasında olduğu için sonuçlar daha sonra bildirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Personel Güçlendirme, Öğrenme, Öğrenen Örgütler

BANKA ÇALIŞANLARININ YETENEK YÖNETİMİ ALGILARI VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Fatma Zehra TAN
Karabük Üniversitesi, fatmazehra@karabuk.edu.tr

Adil AKKUŞ
Karabük Üniversitesi, akkusadil@gmail.com

ÖZET

İşletmelerin yeni dünya düzenine ayak uydurabilmek ve rekabet avantajı elde edebilmek için yetenekli çalışanlara gereksinim duymaktadır. Bu bağlamda işletmelerin; yetenekli çalışanları bulma, istihdam etme ve yetenekleri doğrultusunda eğitime olarak tanımlanan yetenek yönetimi uygulamalarını icra etmesi önemli bir rekabet avantajı elde etmelerini sağlamaktadır. Yetenekli çalışanların yeteneklerini daha fazla geliştirmesi örgütsel öğrenme düzeyi ile doğru orantılıdır. Yapılan literatür incelemesinde yetenek yönetimi ile ilgili çalışmaların kısıtlı sayıda olduğu ve yetenek yönetiminin örgütsel öğrenme bağlamında incelenmediği görülmüştür.

Bu araştırmanın amacı banka çalışanlarının yetenek yönetimi algıları ile örgütsel öğrenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bu amaç kapsamında Karabük il merkezinde bulunan bankalardaki çalışanlar üzerinde yüz yüze anket çalışması yapılmıştır. Yetenek yönetimi alt boyutları olan “somut ve soyut algı boyutları” ile örgütsel öğrenmenin alt boyutları olan bilginin “dışsal edinimi”, “bilginin içsel edinimi”, “bilginin yayılması” ve “bilginin yorumlanması” ile ilişkisi belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan hipotezleri test etmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır.

Ölçeklerin yapı geçerliliğini test etmek için faktör analizi ve güvenilirlik analizi yapılmıştır. Anket katılımcılarının demografik özellikleri ise frekans analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yetenek Yönetimi, Öğrenme, Örgütsel Öğrenme, Bankacılık

GELİR YAKLAŞIMIYLA SİPARİŞ SIRALAMA PAZARLAMA DESTEK SİSTEMİ**Dr. Cemal AKTÜRK**

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, cakturk@kilis.edu.tr

Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN

İstanbul Üniversitesi, sevincg@yahoo.com

ÖZET

İşletmeler, artan rekabet koşulları altında varlığını sürdürebilmek ve amaçlarına ulaşabilmek için yeni enformasyonlar üretmeye ihtiyaç duyarlar. Mevcut durumlarda yeni enformasyonlara ulaşmak zor olduğundan inovatif enformasyon teknolojilerine yatırım yapmak işletmelere yeni bakış açıları kazandırmaktadır. Enformasyon sistemleri konusunda yenilikçi olmayan işletmelerin ise varlığını sürdürmede ve pazar payını korumada çeşitli darboğazlara girmesi kaçınılmazdır.

Üretim yapan işletmelerde üretim iş süreçlerinde karlılığı etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Firmalar, sürekli verimliliklerini arttırmaya, üretim maliyetlerini azaltmaya ve doğal olarak karlılıklarını arttırmaya çalışmaktadır. İşletmelerin karlılığını arttırmak için tek geçerli yol maliyetleri azaltmak olmayıp geliri arttıracak süreçler de yöneticilerin odak noktası olmalıdır. Geliri arttırmanın yolu ise yeni enformasyonlar üreten çeşitli karar destek sistemlerinden yardım alarak pazarlama yönetiminde etkin kararlar almaktan geçmektedir. Üretim firmalarının satış ve pazarlama birimi çalışanları, gelen bir müşteri siparişine fiyat teklifi vermeden önce, daha önceden belirlenmiş belirli bir kapasiteye ulaşacak siparişleri bir sipariş havuzunda biriktirerek mevcut aday siparişlerden işletmenin gelirini arttıracak enformasyonlar üretmelidir.

Yapılan çalışma ile üretim işletmelerine sipariş sıralama adında yeni bir iş süreci önerilmektedir. Bu iş sürecinde siparişler biriktirip FCFS (ilk gelen sipariş önce), EDD (en erken teslim tarihi), doğrusal fonksiyon, optimize doğrusal fonksiyon, Moora oran yöntemi, Moora referans noktası ve Moora önem katsayısı yöntemlerinden oluşan 7 farklı yöntem ile sıralanır. Farklı sıralamalardan farklı sipariş gelirleri elde edilebilmektedir. Pazarlama birimi yöneticileri, geliştirilen pazarlama bilgi sistemi ile gelen müşteri siparişlerini doğrudan kabul edip üretim planına dahil etmek yerine, siparişleri havuzda biriktirerek belirli bir sayıya geldikten sonra 7 farklı yöntem yardımıyla bu siparişleri sıralayarak daha yüksek gelir vadeden bir yöntemin sırasına göre müşterilerine teslim tarihlerini sunabilir. Bu sayede gelen siparişleri olduğu gibi kabul edip üretmek yerine geliri arttıracak daha yüksek miktarlı veya daha fazla toplam sipariş geliri vadeden siparişler önceliklendirilerek işletmenin belirli bir planlama ufkuyla elde edebileceği sipariş gelirleri artırılabilir.

Yapılan çalışmada müşteri ile çalışılan yıl sayısı, müşterinin yıllık sipariş miktarı, müşterinin firma ile gerçekleştirdiği siparişlerin yıllık cirosu ve müşterinin talep ettiği siparişin toplam tutarı kriterleri, sipariş sıralama kriterleri olarak kullanılmıştır. Firmalar geliştirilen pazarlama bilgi sistemi ile bu kriterlere istediği ağırlık oranını belirleyerek her kriterin ağırlığını değiştirebilirler. Geliştirilen pazarlama bilgi sisteminde her bir sıralama yönteminden elde edilecek toplam sipariş tutarları pazarlama yöneticisine karar desteği olarak sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gelir, Sipariş Sıralama, Pazarlama Destek Sistemi

**MOORA VE DOĞRUSAL MODEL TABANLI SİPARİŞ TESLİM TARİHİ BELİRLEME:
DOKUMASIZ KUMAŞ ÜRETİCİLERİ ÜZERİNE BİR DURUM ÇALIŞMASI****Dr. Cemal AKTÜRK**

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, cakturk@kilis.edu.tr

Prof.Dr. Sevinç GÜLSEÇEN

İstanbul Üniversitesi, sevincg@yahoo.com

ÖZET

Siparişe üretim yapan firmalar, gelen müşteri taleplerini pazarlama birimleri aracılığı ile karşılar ve bu talep için müşterilerine ürün fiyatı ve ürün teslim tarihi üzerinden bir sipariş teklifi sunarlar. Müşteriler ile firma bu fiyat ve teslim tarihi üzerinde mutabakata varırlarsa sipariş kesinleşerek firmanın üretim planına dahil edilir ve firmanın üretim kapasitesi içerisinde kendi rezervini oluşturur.

Müşterilerin talep ettiği teslim tarihlerinden daha geç bir tarihe verilen teklifler müşteri siparişinin ve hatta pazardaki o müşterinin tamamen kaybına sebep olabileceği gibi, talep tarihinden daha erken bir tarih önermek te müşteri tarafında ürünü depolama, ürünün bozulabilecek bir ürün olması vb. nedenlerden dolayı bir memnuniyetsizlik oluşturabilir. Bu sebeplerden dolayı siparişe üretim yapan firmalar, ürün fiyatı gibi aynı zamanda ürünün teslim tarihi açısından da müşterilerle pazarlık yaparlar. Dolayısıyla, teslim tarihi de ürün fiyatı gibi her iki firma açısından kritik öneme sahiptir. Siparişe üretim yapan firmaların fiyat ve teslim tarihi kriterlerini dengede tutabilmek için bir pazarlama politikasının olması zaruridir. Her gelen siparişi olduğu gibi kabul ederek teslim etmek üretici firmada düşük gelirli siparişlerin kapasitede yığılmasına sebebiyet verir. Siparişleri üretim planına dahil etmeden önce belirli kriterler kullanarak sıralamak ve firmanın karlılığını arttıracak siparişleri önceliklendirerek üretim planına dahil etmek firmanın verimliliğini arttırabileceği gibi müşterilerin teslim tarihini de aynı zamanda dengede tutmak gerekmektedir.

Yapılan çalışma ile Moora ve Doğrusal Fonksiyon tabanlı bir sipariş sıralama ve teslim tarihi belirleme karar destek yazılımı geliştirilmiş ve bu geliştirilen yazılım, TRC1 bölgesinde siparişe göre dokumasız kumaş üreten bir firmanın mevcut sipariş verileri kullanılarak çalıştırılmak suretiyle bir durum çalışması gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen yazılım, firmanın planlı periyodik bakım verilerinin de kaydedilmesine imkan sağlayarak diğer üretim planlama yazılımlarından farklı olarak daha gerçekçi hesaplamalar yapmaktadır.

Gerçek firma verileri kullanılarak yapılan çeşitli üretim senaryoları için sipariş sıralama işlemlerinde en fazla gelir öneren model 7 farklı yöntem içerisinde Moora Referans Noktası yöntemi olmuştur. Her bir senaryoda her modelin ne kadar tutarda gelir önerdiği ve yapılan sıralama işlemlerinin milisaniye cinsinden işlem süreleri paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Moora, Sipariş Teslim Tarihi, Doğrusal Fonksiyon, Karar Destek Sistemi

**KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN FİNANSAL PERFORMANSA ETKİSİ - BİST
KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI****Arş. Gör. Ahmet Furkan SAK**

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, afsak@mehmetakif.edu.tr

Arş. Gör. Faruk TEMEL

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ftemel@mehmetakif.edu.tr

Arş. Gör. Mustafa ÇELİK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, mcelik@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Kurumsal sürdürülebilirlik kavramı, Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu (WCED) tarafından 1987 yılında yayımlanan Brundtland Raporu'yla birlikte tüm dünyada son derece önemli bir kavram haline gelmiştir. Brundtland Raporu, sürdürülebilir kalkınmayı “gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama becerisini tehlikeye atmadan günümüz kuşağının ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.” şeklinde tanımlamıştır. Geçmiş yıllarda işletmeler sadece mal ve hizmet üretip satarken; günümüz dünyasında işletmelerin sorumlulukları gitgide artmaktadır. İşletmeler artık sadece birer ekonomik varlıklar değil, sosyal ve ekonomik dönüşümün önderleri olarak sayılmaktadır. Bu bağlamda işletmeler de kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarına her geçen gün daha fazla önem vermektedir.

Bu çalışmanın amacı, işletmelerin kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının finansal performanslarına herhangi bir etkisinin olup olmadığının ortaya konulmasıdır. Çalışmada 2013-2016 yıllarında BİST Kurumsal Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan banka dışı 35 firmanın 16 çeyrek döneme ait kamuya açık finansal bilgileri panel veri analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Modelde kullanılacak tahmincinin seçimine yönelik yapılan testler sonucunda model tahmincisi olarak Driscoll-Kraay dirençli tahmincisi belirlenmiştir. Modelde finansal başarıyı ölçen bağımlı değişken olarak Varlık Karlılığı (ROA), bağımsız değişkenler olarak da literatürde finansal başarı üzerinde yapılan çalışmalarda finansal başarıya etkisinin bulunduğu tespit edilen mikro ve makro değişkenlere yer verilmiştir. Kurumsal sürdürülebilirlik de kukla değişkenler yardımıyla modele dâhil edilmiş, firmaların endekse girdikleri dönemlere 1, giremedikleri dönemlere 0 değeri verilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda, kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının firmaların finansal performansına istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, işletmelerin büyüme hızlarının, bir önceki dönem finansal başarılarının, Borsa İstanbul endeksinin, dış ticaret dengesinin, döviz kurunun, enflasyon ve faiz oranlarının firmaların finansal performansına etkisinin bulunduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Sürdürülebilirlik, Finansal Performans, Panel Veri Analizi

**KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE FİNANSAL TABLO MANİPÜLASYONU
ARASINDAKİ İLİŞKİ - BİST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ UYGULAMASI****Arş. Gör. Ahmet Furkan SAK**

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, afsak@mehmetakif.edu.tr

Arş. Gör. Faruk TEMEL

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ftemel@mehmetakif.edu.tr

Arş. Gör. Mustafa ÇELİK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, mcelik@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Dünya genelinde gerçekleşen muhasebe ve kurumsal etik skandalları sonucunda finansal tablolarda yer alan bilgilere duyulan güven giderek azalmıştır. Bunun sonucunda finansal bilgi kullanıcılarında finansal tabloların menfaat sahiplerinin çıkarlarını ve işletmelerin genel ekonomik durumlarını etkileyecek biçimde manipüle edilebileceği düşüncesi oluşmuştur. Bu nedenle finansal bilgi kullanıcılarının finansal tablolara güvenebilmesi için muhasebe manipülasyonunun belirlenmesi gerekli olmaktadır. Son zamanlarda önemi gitgide artan diğer bir kavram da kurumsal sürdürülebilirliktir. Bilindiği gibi kurumsal sürdürülebilirlik, şirketlerde uzun vadeli değer yaratmak amacıyla, ekonomik, çevresel ve sosyal faktörlerin kurumsal yönetim ilkeleri ile birlikte şirket faaliyetlerine ve karar mekanizmalarına uyarlanması ve bu konulardan kaynaklanabilecek risklerin yönetilmesidir. Geçmiş yıllarda işletmeler sadece mal ve hizmet üretip satarken; günümüz dünyasında işletmelerin sorumlulukları gitgide artmaktadır. İşletmeler artık sadece birer ekonomik varlıklar değil, sosyal ve ekonomik dönüşümün önderleri olarak sayılmaktadır. Bu bağlamda işletmeler de kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarına her geçen gün daha fazla önem vermektedir.

Araştırma BİST XUSRD Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan banka dışı 35 firma üzerinde yapılacak olup, bu firmaların 2013-2016 yılları arasındaki 4 yılda yayınladıkları finansal tablo verileri kullanılacaktır. Çalışmada muhasebe manipülasyonunun belirlenmesine yönelik literatürde yer alan etkili yöntemlerden biri olan “Düzeltilmiş Jones Modeli” kullanılacak ve yapılacak olan regresyon analizi sonucunda hesaplanacak olan ihtiyari tahakkukların sıfırdan uzaklığına göre kurumsal sürdürülebilirliğin finansal tablo manipülasyonu üzerindeki etkisi ölçülmeye çalışılacaktır.

Araştırma sonucunda yatırımcılara kurumsal sürdürülebilirlik endeksinde girerek kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarına önem verdiğini gösteren firmaların ve kurumsal sürdürülebilirlik endeksinde giremeyerek kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarını önemsemediğini ortaya koyan firmaların muhasebe manipülasyonuna başvurma düzeylerinin karşılaştırılması konusunda önemli bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Sürdürülebilirlik, Finansal Tablo Manipülasyonu, Düzeltilmiş Jones Modeli

**VERGİ KAÇAKÇILIĞI SUÇUNUN ALGILANIŞ BİÇİMİ VE DİĞER SUÇLARLA
KARŞILAŞTIRILMASI: MALATYA ÖRNEĞİ****Doç. Dr. Serkan BENK**

İnönü Üniversitesi, serkan.benk@inonu.edu.tr

Doç. Dr. Tamer BUDAK

İnönü Üniversitesi, tamer.budak@inonu.edu.tr

ÖZET

Vergi kaçırma kavramı yükümlünün üzerine düşen vergi borcunu kasten ve yasal olmayan yollarla kısmen ya da tamamen ödememesi şeklinde tanımlanmaktadır. Bir suç olan vergi kaçakçılığı ise, vergi kaçırma eyleminin nitelikli halidir. Vergi kaçakçılığının meydana gelmesinde ekonomik, psikolojik ya da sosyolojik açıdan birçok faktör etkili olmaktadır. Bu olgunun meydana gelmesinde etken olan bir diğer durum ise, vergi kaçakçılığı suçunun toplum içinde nasıl ve hangi düzeyde algılandığıyla ilişkilidir. Dolayısıyla vergi kaçakçılığı suçu bireyler arasında düşük şiddette ya da önemsiz bir suç olarak algılanıyorsa, bu durumda vergi kaçırma eylemi kaçınılmaz olacaktır.

Bu çalışma vergi kaçakçılığı suçunun toplum tarafından nasıl ve hangi şiddette bir suç olarak algılandığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket formu Malatya ilinde farklı demografik özelliklere sahip bireylere uygulanmıştır. Çalışmanın veri seti 545 adet anketten oluşmaktadır. Anket iki bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölüm yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve medeni durum gibi demografik özelliklere yönelik sorular bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise farklı niteliklere sahip 50 adet suç unsuru bulunmaktadır. Değerlendirme (1. Ciddi bir suç değil, 5. Aşırı derecede ciddi bir suç şeklinde) Beşli Likert Ölçeği kullanılarak yapılmış ve böylelikle katılımcıların anket formunda belirtilen suç unsurlarına atfetmiş oldukları önem düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın sonuçları iki kısımda değerlendirilmiştir. Birinci kısımda vergi kaçakçılığı suçu farklı nitelikteki 50 suç türü ile karşılaştırılmıştır. Bu suç türleri arasında vergi kaçakçılığı suçunun 21. sırada yer aldığı belirlenmiştir. İkinci kısımda ise vergi kaçakçılığı suçu şiddet içeren suçlar, mala karşı işlenen suçlar, beyaz yaka suçları, trafik suçları ve diğer kategoride yer alan suçlar ile ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak vergi kaçırmanın toplum tarafından çok ciddi bir suç olarak algılanmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Vergi kaçakçılığı, Beyaz Yaka Suçları, Algılama

**1920–1950 DÖNEMİNDE NÜFUS PLANLAMASINA YÖNELİK BİR VERGİ ÖNERİSİ:
BEKÂRLIK VERGİSİ****Doç. Dr. Tamer BUDAK**

İnönü Üniversitesi, tamer.budak@inonu.edu.tr

Doç. Dr. Serkan BENK

İnönü Üniversitesi, serkan.benk@inonu.edu.tr

ÖZET

1911 yılı ve sonrasındaki savaşlar ve seferberlik Türkiye’de insan sayısının önemli ölçüde azalttığı gibi sağlık ve beslenme koşulları da nüfusun azalmasına katkıda bulunmuştur. Bu dönemlerde yaşanan gelecek kaygısı, sağlık ve ekonomik koşullar evlenme oranlarını azaltmış, evli olan erkeklerinin büyük bir kısmının cephelerde veya evlerinden uzakta olmaları nedeniyle doğum oranları önemli ölçüde azalmıştır.

Dönem itibarıyla bir yandan, ekonomisi tarıma dayanan Türkiye’de tarımsal üretimdeki düşüşün, tarım işçi sayısındaki azalışın ve toplumsal hayatta nüfus azlığı dolayısıyla ortaya çıkan olumsuzlukların önüne geçmek, bir yandan da askeri alanda yeterli personel ihtiyacının sağlanması adına bir takım önlemlerin alınması; nüfus planlaması suretiyle nüfusu arttırmaya yönelik yeni politikaların gündeme gelmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Nitekim nüfusun önemine vurgu yapmak üzere Atatürk, Ocak 1923’te verdiği bir mülakatta, “*Hakikaten memleketin nüfusu şayanı teessüs bir derecededir. ... bu memleket Almanya’nın iki katıdır. Almanya’da 70 milyon nüfus vardır. Zannederim ki bütün Anadolu halkı 8 milyonu geçmez. ... Şimdi biz bunu telafi etme istiyoruz. Telafi etmek için şüphe yok ki herkesçe malum olduğu gibi sıhhi ve içtimai tedbirler almak lazım gelir*”.

Bekâr olanların evlenmesini teşvik ederek nüfus artışını sağlamak amacıyla bekârlar üzerine vergi uygulanmasına yönelik ilk kanun teklifi Ekim 1920 tarihinde yapılmıştır. Teklif, yirmi yaşını doldurmuş olup da henüz evlenmemiş olan ya da her ne sebeple olursa olsun eşinden boşanan erkeklerden vergi alınması öngörülmüştür. Ancak ilgili teklif kabul edilmemiştir. Benzer bir kanun teklifi ise, Şubat 1921 tarihinde meclise sunulmuş, ancak teklifin mecliste tartışılmasına ilişkin oylamada teklif kabul edilmemiştir.

Bekârlık vergisi gündemde yerini her zaman korumuş, Mart 1929 tarihinde yeni bir kanun teklifi meclise sunulmuş, ancak teklif, vergi uygulaması ile evlenmenin teşvik edilemeyeceği gerekçesiyle reddedilmiştir. Bununla birlikte ilerleyen yıllarda Nisan 1940 ve Ocak 1944 tarihlerinde iki bekârlık vergisi teklifi TBMM gündemine getirilmiş olmasına rağmen bu iki teklif de yasalaşmamıştır.

Sonuç itibarıyla, 1920 de başlayan bekârlık vergisi tartışmaları ve kanun teklifleri, sadece vergi politikaları ile evlilik oranlarının artırılamayacağına dayanan gerekçelerle yasalaşma sürecini tamamlayamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi Politikası, Nüfus Planlaması, Bekârlık Vergisi

TÜRKİYE VE RUSYA FEDERASYONU ARASINDAKİ DİŞ TİCARETİN BAĞIMLILIĞI**Dr. Öğr. Üyesi Aykut KARAKAYA**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, aykut.karakaya@erdogan.edu.tr

Prof. Dr. Selçuk PERÇİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, spercin@ktu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmayla Ocak 1996-Aralık 2017 döneminde Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na ihracatı ile Rusya Federasyonu'ndan ithalatının birbirine uzun dönem bağımlılığının ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın değişkenleri Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki ihracat ve ithalata ait aylık reel tutar serileridir. İnceleme döneminde Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki dış ticaretin seyrine bakıldığında öne çıkan hususlar; 1998 yılına kadar dış ticaret dengesinin Türkiye lehine gerçekleşmesine karşın, takip eden yıllarda bu tersine dönmüştür. Özellikle 2003 ile 2008 yılları arasında ihracatın ithalatı karşılama oranı ortalama %20 düzeylerine inmiştir. Bu olumsuz durumun 2015 ve 2017 yıllarında ortalama %15 seviyesine kadar düştüğü gözlenmiştir.

Rusya Federasyonu ve Türkiye arasındaki dış ticaretin dış şokların etkisinden kurtulma kabiliyetini ölçmek amacıyla çalışmada, yapısal kırılmanın olmadığı varsayımına göre Genişletilmiş Dikey-Fuller (ADF) ve bir yapısal kırılmanın olduğu varsayımını dikkate alan Zivot-Andrews(ZA) birim kök testleri kullanılmıştır. ZA (1992) testinde zaman serilerindeki yapısal kırılmalar içsel olarak belirlenmektedir. ZA (1992) testi sabitte A modeli, trendde B modeli ve hem sabitte hem de trendi içeren C modeli yardımı ile test edilmektedir. ADF (1979) testi sonucunda ihracat ve ithalat serilerinin düzeyde durağan olmadığı, buna karşın I(1) yani birinci mertebede durağan olduğu tespit edilmiştir. ZA (1992) bir yapısal kırılmalı birim kök testi sonucunda serilerin düzeyde birim kök içerdiği durağan olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu Rusya Federasyonu ve Türkiye arasındaki dış ticaretin dış şokların (küresel veya bölgesel siyasi ve ekonomik riskler gibi) etkisinde kaldığını göstermektedir. Seriler için kırılma tarihlerine bakıldığında ithalat serisi için 2006 yılının 3. ayında, ihracat serisi için ise 2012 yılının 2. ayında yapısal kırılma olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki ihracat ve ithalatın uzun dönemde birlikte hareket edip etmediğini yani bağımlı olup olmadığını ortaya koyabilmek için Gregory-Hansen(GH) (1996) testi uygulanmıştır. GH(1996) eşbütünleşik vektör katsayılarının kırılma dönemlerinde değişime uğrayacağından hareketle içsel olarak belirlenen tek bir yapısal kırılmaya izin vermektedir. GH (1996) hesaplamasında yapısal kırılmaya dayalı eşbütünleşme ZA (1992) birim kök testinde olduğu gibi sabitte, trendde ve hem sabitte hem de trendi içeren 3 ayrı model yardımı ile test edilmektedir. Test sonucunda ithalat ve ihracat arasında eş bütünleşmenin bulunduğu sonucu elde edilmiştir. İlâveten, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na ihracatı ile Rusya Federasyonu'ndan ithalatı arasındaki 2010 yılının 7. ayında yapısal kırılma bulunmuştur. Bulgulardan ihracat ve ithalat arasında uzun dönemli ilişkinin olduğu göstermektedir. Çalışma sonucunda Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki ihracat ve ithalat işlemlerinde bir bağımlılık olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret Bağımlılığı, Birim Kök Testi, Eşbütünleşme Analizi

TÜRKİYE'DEKİ ELEKTRİK FİRMALARININ BULANIK KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE FİNANSAL PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ**Prof. Dr. Selçuk PERÇİN**

Karadeniz Teknik Üniversitesi, spercin@ktu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Aykut KARAKAYA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, aykut.karakaya@erdogan.edu.tr

ÖZET

Çalışmanın amacı, finansal oranlar yardımıyla Borsa İstanbul'a (BIST) kayıtlı 6 elektrik firmasının finansal performanslarını değerlendirmek ve performans sonuçlarıyla bu firmaların piyasa değeri/defter değeri (PD/DD) oranlarını karşılaştırmaktır. Bir diğer deyişle, yatırımcıların elektrik firmalarına yatırım kararı verirken kullanabilecekleri bir model önerisinde bulunmaktadır. Çalışmada bu amaçla finansal performans göstergelerini dikkate alan bütünlüklü bir bulanık çok kriterli karar verme (ÇKKV) modeli kullanılmıştır. Çalışmada bulanık ÇKKV yöntemlerinin tercih edilmesinin nedeni bu yöntemlerin belirsizlik ortamında çok daha gerçekçi bilgi üretmelerinden kaynaklanmaktadır.

Bu doğrultuda ilk olarak performans değerlendirmesinde etkili olabilecek finansal oranlar araştırılmış ve Türkiye'de elektrik sektöründe çalışan yöneticilerin görüşleri ve literatürdeki çalışmalardan yararlanılarak finansal performans oranları belirlenmiştir. Elektrik firmalarının finansal performanslarını değerlendirmede kullanılacak ana kriterler likidite, varlık kullanımı, sermaye yapısı, karlılık ve büyüme ile ilgilidir. Bu beş ana kriter altında toplam 16 finansal oran BIST'de işlem gören 6 elektrik firmasının 2013-2016 yılı finansal tablolarından elde edilerek hesaplanmıştır. Daha sonra Bulanık Shannon Entropi ağırlık yöntemi yardımıyla finansal performansı etkileyen tüm finansal oranların ağırlıkları belirlenmiştir. Bulanık Shannon Entropi ağırlık yönteminin tercih edilmesinin nedeni önerilen yöntemin sürekli verilerin objektif olarak ağırlıklarının belirlenmesinde kullanılacak en uygun yöntemlerden biri olmasıdır. İkinci olarak, Bulanık MOORA yöntemi yardımıyla firmaların finansal performans endeksi elde edilmiştir. Böylece, elektrik firmalarının finansal performans endeksi ve performans sıralamaları gerçekleştirilmiştir. Çalışmada son olarak elektrik firmalarının finansal performans endeksi ile piyasa performansı (Ortalama PD/DD oranları) karşılaştırılmıştır. Bu amaçla elektrik firmalarının finansal performans endeksi ile piyasa performansı arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı yardımıyla hesaplanmıştır.

Önerilen bütünlüklü karar verme modeline göre, elektrik firmalarının finansal performansları sırasıyla Aksu Enerji, Odaş Elektrik, Aksa Enerji, Ayen Enerji, Ak Enerji ve Zorlu Enerji biçiminde bulunmuştur. Elde edilen sonuç, Türkiye'deki halka açık elektrik firmalarının piyasa performansı olarak PD/DD oranı ile önerilen performans modeli arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bir diğer deyişle, elektrik firmalarının piyasa performansı ve finansal performans endeksi arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=0,45$). Dolayısıyla bu bulgu, yatırımcıların önerilen performans ölçüm modeline göre yatırım kararı verebileceğini, elektrik firmalarının finansal performanslarını dikkate alarak yatırım davranışı geliştirebileceklerini ortaya koymuştur. Sonuçta, önerilen model çerçevesinde yatırımcıların temel analiz sonuçlarına göre elektrik firmalarına yatırım kararı verebilecekleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Elektrik Firmaları, Finansal Performans, Bulanık Shannon Entropi Ağırlık, Bulanık MOORA

KAMUSAL HİZMETLERİN PLANLANMASINDA DIŞSALLIKLARIN ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut İNAN

Harran Üniversitesi, mahmutinan@hotmail.com

ÖZET

Dışsallıklar en genel anlamıyla bir üretim ve tüketim faaliyeti sonucunda üçüncü kişilerin bu üretim veya tüketim faaliyeti sonucunda olumlu ya da olumsuz etkilenmeleridir. Başka bir tanımlama ile dışsallık; gerçek veya tüzel kişilerin üretim veya tüketiminden diğer kişi ve kuruluşların fayda veya maliyetlerinin olumlu-olumsuz etkilenmesidir. Topluma önemli dışsal faydalar yayan mal ve hizmetlerin üretimi özellikle karı yeterli bulunmadığı durumlarda genellikle piyasa ekonomisi tarafından sunulmamaktadır. Bu durumlarda ise kamu sektörü devreye girmektedir. Diğer bir ifade ile dışsal faydası fazla olan mallar için devlet piyasaya müdahale ile üretimini bizzat yapabilmekte veya bu hizmetlerin üretiminin devamlılığı için özel sektöre teşvikler vermektedir. Ya da üretim / tüketimi topluma önemli düzeyde maliyetler yükleyen malların üretiminde firmaların üretimini kısıtlamak, yasaklamak veya üretimi tamamen kendi üstlenebilmektedir. Devletin müdahalede bulunup bulunmaması dışsallığın büyüklüğüne ve nedenden olduğu olumlu-olumsuz sonucun yaygınlığına bağlıdır.

Kısaca devletin ekonomik faaliyette bulunmasını zorunlu kılan nedenlerin başında kamusal mallar ve dışsallıklar gelmektedir. Olumlu dışsallıkları nedeniyle devlet kamusal malların yanında, yoğun dışsal fayda sağladığı için yarı kamusal mal ve hizmetlerin sunumunu yapmakla birlikte yarı özel ve erdemli malları da üretmektedir. Bunun yanında olumsuz dışsallıkların önlenmesi amacıyla zararlı (erdemsiz) mallar da kamu kesimi tarafından üretilmektedir. Hatta piyasa tarafından üretilen ya da üretilmesi gereken özel mal ve hizmetleri de olumlu dışsallıkları nedeniyle üretmektedir. Örneğin dışsallıklar, doğal kaynaklar, piyasaların düzenlenmesi, makroekonomik istikrar, gelir dağılımındaki bozukluklar, yoksulluk ve hatta yaşanabilir bir çevre sağlamak için faaliyetlerde bulunması bunlar arasında sayılabilir. Özellikle günümüzde sosyal devlet anlayışının gelişmesiyle birlikte kamu ekonomik kuruluşların sosyal hizmetler üretiminde dışsallıkları dikkate almaları gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında bu çalışmada, birinci olarak; kamu kesimi ve piyasa kesimi belirtilerek kamu kesiminin özel mal ve hizmet üretmesinin nedenleri açıklanacaktır. İkinci olarak; kamusal hizmetlerde izlenen politikalar ve karar alma kısaca belirtildikten sonra dışsallıklar konusuna değinilecektir. Bu amaçla, kamu kesimi tarafından üretilmesi ve sunulması gereken ekonomik faaliyetler yanında sosyal faaliyetlerde de bulunması aslında bir dışsallık sonucu olduğundan, dışsallıkların ekonomik yönünün yanında sosyal yönünün incelenmesi esas alınmıştır. Diğer taraftan dışsallıkların içselleştirilmesinde; olumlu dışsallıkların devamında yapılacak desteklemeler ve olumsuzlukların giderilmesinde ise hangi yaptırımların etkili oldukları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Hizmeti, Kamu Hizmeti Planlaması, Dışsallık

BÜTÇE DIŞI KAMUHARCAMALARI VE MALİ DİSİPLİN AÇISINDAN ULUSAL VARLIK FONLARI: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR İNCELEME**Dr. Öğr. Üyesi Mahmut İNAN**

Harran Üniversitesi, mahmutinan@hotmail.com

ÖZET

Bir ülkede mali disiplinin sağlanması başta ekonomik istikrar olmak üzere diğer iktisat ve maliye politikası amaçlarının da gerçekleştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Mali disiplinin sağlanması ise bütçenin birlik ve genellik ilkelerinin yanında bütçe hakkı ile yakından ilişkilidir. Bütçe, devletin vatandaştan topladığı kaynakları kamu ihtiyaçlarını karşılamak için nasıl harcayacağına dair devletle millet arasında imzalanmış bir sözleşmedir.

Devletin yaptığı bütün harcamalar kamusal harcama alanını oluşturmaktadır. Kamu harcamalarını ise bütçe kapsamında ve bütçe kapsamı dışında olmak üzere iki şekilde ayrıma tabi tutulabilir. Bütçe kapsamı içerisinde yer alan kamu harcamaları merkezi idare kapsamında yapılan harcamalardır. Bütçe kapsamı dışında yer alan kamu harcamaları ise; dolaysız ve dolaylı harcamalar şeklinde olup fonlar dolaysız harcama alanları içerisinde yer almaktadır.

Dünyada ve Türkiye’de son yıllarda fonlar ekonomi yönetiminde etkili araçlar haline gelmeye başlamıştır. Türk maliye sisteminde bütçe içinde ve bütçe dışında oluşturulmalarına göre iki çeşit fon uygulamasından bahsedebilir. Bütçe içinde oluşturulan fonlar, bütçeden bir ödenek ayrılarak bu ödeneğin bütçe ödenek kalemleri arasında dağıtma yetkisinin maliye bakanlığının ya da bakanlar kuruluna verilmesidir. Bütçe dışında oluşturulan fonlar ise, fonun tahsis edildiği kuruluşa bütçe disiplini ve kuralları dışında harcama yapma yetkisi verilmesidir. Bu ikinci tür fonların finansmanı bütçe ödenekleriyle ya da bütçe dışı kaynaklarla sağlanmaktadır.

Çalışmanın konusunu oluşturan fonlar ikinci grupta yer alan bütçe dışı ulusal varlık fonlarıdır. Bu kapsamda 2016 yılında Türkiye’de kurulan ve henüz aktif olarak faaliyete geçmemiş olan Türkiye Varlık Fonu’nun geleneksel ulusal varlık fonları sınıflandırmaları içerisindeki yeri, 1980’li yıllardaki bütçe dışı fon uygulamaları ile benzer bir yapılanma olup olmadığı, fonun kurulmasındaki asıl amaçları ve fonun faaliyete geçmesiyle birlikte ekonomiye etkileri incelenecektir. Diğer taraftan varlık fonunun daha iyi analiz edilebilmesi açısından öncelikle varlık fonlarının kurulma amaçları, kaynakları, hedefleri, küresel dağılımı ve büyüklüğü hakkında kavramsal bilgilere yer verilecektir. Sonuç olarak Türkiye’de varlık fonunun kompozisyonu ve kısa, orta vadede, sosyal, ekonomik ve mali yapı üzerine olası etkileri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mali Disiplin, Kamu Harcamalarının Kapsamı, Varlık Fonu

RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL GÜVEN ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Ragıp TERZİ
Harran Üniversitesi, terziragip@gmail.com

Dr. Ahmet GÖÇEN
MEB Şanlıurfa İl MEM-Öğretmen, ahmetgocen35@gmail.com

Doç. Dr. Ahmet KAYA
Harran Üniversitesi, akaya574@hotmail.com

Öğr. Gör. Ahat TEZCAN
Harran Üniversitesi, ahattezcan@harran.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı ruhsal liderlik ve örgütsel güven arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu iki olguyu çeşitli değişkenler açısından değerlendirmektir. Genel tarama modeline dayalı ilişkiyel bir çalışma olan bu araştırmanın örneklemini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa ili merkezinde görev yapan 330 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel verilerini elde etmek amacıyla, Fry ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilen ve dokuz boyuttan oluşan Ruhsal Liderlik ölçeği ve Daboval ve arkadaşlarınca (1994) işletmeler için geliştirilen, Kamer (2001) tarafından Türkçeye çevrilen ve Yılmaz (2005) tarafından okullara uyarlanan “Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmış olup araştırma sonuçlarının raporlanması süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ruhsal Liderlik, Örgütsel Güven, Öğretmenler

RUHSAL LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL SAĞLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Ragıp TERZİ
Harran Üniversitesi, terziragip@gmail.com

Dr. Ahmet GÖÇEN
MEB Şanlıurfa İl MEM-Öğretmen, ahmetgocen35@gmail.com

Doç. Dr. Ahmet KAYA
Harran Üniversitesi, akaya574@hotmail.com

Öğr. Gör. Ahat TEZCAN
Harran Üniversitesi, ahattezcan@harran.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı devlet okullarında görevli öğretmenlerin ruhsal liderlik ve örgütsel bağlılık algılarını ortaya koymak ve bu algıları çeşitli değişkenler açısından irdeleyerek kavramlar arası ilişki düzeyini saptamaktır. Nicel temelli bir çalışma olan bu araştırma ilişkiyel tarama modelindedir. Çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa ili merkezinde görev yapan 315 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Fry, Nisiewicz, Vitucci ve Cedillo (2007) tarafından geliştirilen ve dokuz boyuttan oluşan, Kurtar (2009) tarafından Türkçeye adapte edilen “Ruhsal Liderlik” ölçeği ve Hoy, Tarter ve Kottkamp (1991) tarafından geliştirilen ve Korkmaz (2005) tarafından Türkçeye adapte edilen 6 boyutlu “Örgütsel Sağlık” ölçeği kullanılmıştır. Çalışma verilerinin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmış olup araştırma sonuçlarının raporlanması süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ruhsal Liderlik, Örgütsel Sağlık, Eğitim Kurumları

BÖLGESEL KALKINMA AÇISINDAN VERGİ TEŞVİKLERİN RÖLÜ: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ**Arş. Gör. Furkan KILINÇ**

Hakkari Üniversitesi, furkankilinc@hakkari.edu.tr

Arş. Gör. Yunus Emre ÖZAYRANCI

Dokuz Eylül Üniversitesi, yunusemre.ozay@deu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde gelişmekte olan ülkelerin en önemli sorunlarından biri, siyasi sınırları içerisinde yer alan bölgelerin arasındaki gelişmişlik düzeylerinin farklı olmasıdır. Bu durumbölgeler arasındaki rekabetiolumsuz yönde etkilerken, ülke kaynaklarının da verimsiz ve yetersiz kullanılmasınayol açmaktadır. Ülke kaynaklarının bu şekilde kullanımı, bölgeler arasında sosyo-kültürel uçurum oluşturmakta ve ülkenin uluslararası anlamda rekabet edebilirliğini azaltmaktadır. Bu bağlamda ülkeler, az gelişmiş bölgelerin gelişmesine yardımcı olmak, bölge ekonomilerini canlandırmak ve toplumsal barışı sağlamak için teşvik politikaları uygulamaktadır. Uygulanılan teşvik politikaları arasında, ülkelerin en çok tercih ettiği politikaların başında vergi teşvikleri yer almaktadır. Vergi teşviklerinin diğer teşvik politikalarına göre daha çok tercih edilmesinin birçok nedeni vardır. Bunları dar bir çerçevede ele alacak olursak; hızlı karar alabilmeye olanak sağlaması, kullanımın kolay, anlaşılabilir olması ve uygulandıktan sonra etkisinin hızlı bir şekilde görülmesidir.

Gelişmekte olan ülkelerde de olduğu gibi ülkemizde debölgeler arasında gelişmişlik düzeylerinin farklı olduğu görülmektedir. Özellikle sanayi tesislerinin ve ticaret kanallarının belli başlı bölgeler içinde kalması, diğer bölgelerin gelişmesini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu olumsuz yönde etkileşimkendini sadece ekonomik olarak göstermemiş, sosyal, kültürel ve siyasal olarak da bölgeler arasında etkilerini belli etmiştir. Bu çerçevede, gelişmede en geri kalan Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerine ayrı bir önem verilmiştir. Bölgelerin gelişimini sağlayacak ekonomik, sosyal ve kültürel birçok teşvik politikası hayata geçirilmiştir. Çalışmamızda, bölgesel kalkınmada vergi teşviklerinin rolü ele alınarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesine verilen vergi teşvikleri incelenecek ve değerlendirilmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Vergi Teşvikleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesi

**KÜRESELLEŞME SÜRECİNİN ULUS DEVLET ANLAYIŞI VE KAMU MALİYESİ
BİLEŞENLERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ DÖNÜŞÜM**

Arş. Gör. Yunus Emre ÖZAYRANCI
Dokuz Eylül Üniversitesi, yunusemre.ozay@deu.edu.tr

Arş. Gör. Furkan KILINÇ
Hakkari Üniversitesi, furkankilinc@hakkari.edu.tr

ÖZET

İktisadi faaliyetlerin bölgeler ve kıtalar arasında dolaşımını sağlayan ve sosyal ilişki yapılarını değiştiren küreselleşme süreci, sosyal bilimler kapsamındaki hemen hemen her disiplin tarafından kendi uzmanlık alanlarına göre tanımlanmakta ve değerlendirilmektedir. Temelinde bilişim teknolojilerinin itici gücü olan küreselleşme ekonomik, sosyal, finansal, kültürel ve siyasi kapsamda farklı şekillerde ele alınmaktadır.

Küreselleşme sürecinde iktisadi ve sosyal hayatta meydana gelen değişimler ile birlikte kültürel ve siyasi anlamda da meydana gelen dönüşüm ulus devletin geleneksel yapısını ve işlevlerini farklılaştırmıştır. Bu kapsamda ulus devlet anlayışının yeniden şekillenme sürecine girdiği ortamda bu değişikliğin gerekliliği ve yeni düzene uyum sağlama çabaları tartışılması gereken bir konudur. Bazı yaklaşımlara göre küreselleşme, ulus devlet sisteminin önemini azaltmış bazı yaklaşımlara göre ise bu süreç ulus devlet anlayışı lehine gelişmiştir.

Küreselleşme neticesinde devlet anlayışında meydana gelen değişimler devletin alt sistemi olarak ifade edilebilecek kamu maliyesi alanında da etkiler oluşturmakta ve bu anlamda devletin belirli ekonomik ve sosyal süreçlere dahil olması noktasında sorunlar oluşturmaktadır. Bu durum ulus devletin egemenlik kavramının sorgulanmasına da neden olmaktadır. Nitekim hemen hemen bütün devletler, kurallarını kendilerinin koyamadıkları çeşitli uluslararası ve uluslar üstü hukuk kurallarına göre taahhütler üstlenmek durumunda kalmaktadır. Bu nedenle devletlerin kamu maliyesi amaçları doğrultusunda çeşitli kamu maliyesi araçlarını kullanma imkanları da sınırlandırılmış olmaktadır. Bu kapsamda küreselleşme sürecinin devletler üzerindeki etkilerini ulus devlet anlayışı ile beraber kamu maliyesi amaçları ve araçlarında oluşturduğu değişimler çerçevesinde de ele almak faydalı olacaktır.

Çalışmada küreselleşme sürecinin devlet anlayışı ve alt bileşenleri üzerindeki etkileri ele alınmakta ve yaşanan dönüşümün mali politikalar kapsamında ekonomik yansımaları tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Ulus Devlet, Kamu Maliyesi

BITCOİN'İN FİYAT OYNAKLIĞININ OTOREGRESİF KOŞULLU DEĞİŞEN VARYANS MODELLEMELERİ İLE BELİRLENMESİ

Arş. Gör. İbrahim Sezer BELLİLER
Harran Üniversitesi, sezerbelliler@harran.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Zerife YILDIRIM
Harran Üniversitesi, zerifeyildirim@gmail.com

ÖZET

Bitcoin ilk çıkış yılı olan 2009'dan günümüze finansal piyasalarda yeni bir fenomen haline gelmiştir. Sanal para veya kripto para olarak tanımlanabilen bitcoin, aslında piyasada ticareti yapılan birçok sanal para biriminin arasında en çok bilineni ve piyasa hacmi en fazla olanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Üçüncü bir merciye gerek kalmadan sahipliğinin uçtan uca (peer to peer) değişebilmesi mantığına dayanan bitcoin, piyasaya çıkışından günümüze kadar birçok tartışma konusu da beraberinde gelmiştir. Bu bağlamda bitcoin'in fiyatında meydana gelen aşırı dalgalanmalar sonucu uzmanlar, yatırımcılar ve düzenleyici kurumlar arasında bitcoin'in bağımsız bir para birimi olarak tanımlanabilmesi hususunda birçok görüş ayrılıkları yaşanmaktadır.

Bu çalışmada bitcoin'in fiyat hareketleri ve fiyat oynaklığı zaman serisi ekonometrisinin temel yöntemi olan Otoregresif Koşullu Değişen Varyans (ARCH) modelleme ailesi yardımıyla belirlenmeye çalışılacaktır. Bitcoin'in oynaklık modellemesi ve fiyat hareketleri 3 farklı veri seti şeklinde analiz edilmesi ile fiyat dinamiklerinin daha doğru tespit edilmesi amaçlanmıştır. Veri setleri blockchain'den bitcoin'in günlük kapanış fiyatı (Birim/Dolar) alınarak oluşturulmuştur. İlk veri seti 2010 yılından başlayıp ve 2013 yılı ortasına kadar olan sürecikapsamaktadır. Bu veri seti daha bitcoin'in üç haneli rakamlara ulaşmadan görece sakin bir seyir izlediği döneme aittir. İkinci veri seti bitcoin'in üç haneli rakamlara ulaştığı ve artış eğiliminin ilk veri setine göre daha fazla olduğu 2013 yılı ortasından başlayan ve 2017 yılının ilk çeyreğine kadar olan dönemi kapsamaktadır. Üçüncü veri seti ise 2017 yılının ilk çeyreğinden 2018 yılının Nisan ayına kadar olan bitcoin'in birim fiyatının binlerce dolar olarak ifade edildiği görece oynaklığının en fazla olduğu dönemi içermektedir.

Sonuç olarak bitcoin'in fiyat dinamikleri ve oynaklığının tespit edilmesiyle kripto paranın yatırımcılar açısından teşkil ettiği risk düzeyi belirlenecektir. Bu çerçevede bitcoini yatırım portföyüne eklemek isteyen yatırımcının dikkat etmesi gereken hususlar belirtilecek ve analiz sonucunda elde edilen bulgular ışığında çıkarılan sonuç ve öneriler açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Kriptopara, Oynaklık, Otoregresif Koşullu Değişen Varyans Modelleri

FAİZ ORANLARI VOLATİLİTESİ VE İPOTEKLİ KONUT SATIŞLARI: ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ**Dr. Öğr. Üyesi Zerife YILDIRIM**

Harran Üniversitesi, zerifeyildirim@gmail.com

Arş. Gör. İbrahim Sezer BELLİLER

Harran Üniversitesi, sezerbelliler@harran.edu.tr

ÖZET

Faiz oranlarındaki değişkenliğe karşı sektörel duyarlılığın en fazla konut kredilerinde olduğu ve bu etkenin konut talebi veya konut satışları üzerinde değişkenliğe neden olduğu yönünde iktisat yazınında çokça tartışılmaktadır. Ülkemizde faiz oranlarının bir yıldır sürekli artması ve bu yılın ilk ayında yüzde 1,14'e ulaşarak zirveyi görmesinin ardından Türkiye genelinde ipotekli konut satışları, Ocak 2018'de geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20,3 düşüş göstermiştir. Bu kapsamda ele alınan ipotekli konut satışı ve faiz oranları arasında oynaklık yayılım etkisinin olabileceğinden şüphelenilmiştir. Bu çalışmada, faiz oranlarındaki volatilité ve ipotekli konut satışlarının değişkenliği zaman serisi ekonometrisinin temel yöntemi olan Otoregresif Koşullu Değişen Varyans (ARCH) modelleme ailesi yardımıyla belirlenmeye çalışılacaktır. İpotekli konut satışı ve faiz oranları arasında meydana gelebilecek olan oynaklık yayılımı eşik değerli ARCH (TARCH) modeli ile belirlenmeye çalışılacaktır.

Bu çerçevede kurulan modelde faiz oranlarında ya da ipotekli konut satışlarında meydana gelen olumlu ve olumsuz şokların koşullu varyans üzerinde yapacağı olası etkiler belirlenip volatilitenin yol açabileceği istikrarsızlık tartışılacaktır. Çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) konut istatistikleri kapsamında Şanlıurfa ili için ipotekli konut satışlarındaki değişim ve faiz oranlarındaki oynaklık 2003-2018 dönemine dair aylık veriler üzerinden analiz edilecektir. Elde edilen bulgular ışığında politika önerileri geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Faiz Oranları, İpotekli Konut Kredisi, Oynaklık, Otoregresif Koşullu Değişen Varyans Modelleri

KRİPTO PARA BİRİMLERİNDEN BİTCOİN VE MUHASEBE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**Dr. Öğr. Üyesi Fatma TEMELLİ**

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, femelli@agri.edu.tr

ÖZET

İnternet teknolojisinin ve kişisel bilgisayarların gelişmesi, e-ticaretin gelişmesi ve uygulamalarının artması, mobil telefonlar ve akıllı telefonların üretilmesi ve yaygın olarak kullanılmasıyla birlikte dünya çapında kullanılan kripto para birimleri ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. Dünyada çok çeşitli kriptografik para birimi bulunmakla birlikte bu kripto para birimlerinden en çok bilineni bitcoindir. Bitcoin; kriptografik para, sanal para, elektronik para, dijital para ya da e-para şeklinde de ifade edilmekte olup, ödemelerin elektronik olarak yapılabilmesi nedeniyle maliyetlerin düşmesi ve hız noktasında etkinlik ve avantaj sağlamıştır. Bitcoin; Japonya, Kanada, ABD, Almanya, Fransa İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde oldukça yaygın bir şekilde kullanılmakta olup bilinirliği her geçen gün artmaktadır. Birçok ülkede bitcoin ile işlem yapan şirket sayısı hızla artmakta, yatırım anlamında dabitcoin yaygın hale gelmektedir.

Kripto para birimlerinden özellikle bitcoine olan ilginin artması ve kullanımının yaygınlaşması vergi, hukuk ve muhasebe boyutlarının da incelenmesini ve irdelenmesini gerekli kılmıştır. Bitcoin gibi kripto paraların özelliklerinin ve kullanımının karmaşık olması, kanunlarca benimsenmemiş olması, muhasebe açısından da bu paraların önemsenmemesi gerektiği anlamını taşımamalıdır. Muhasebe disiplini, her işlemde olduğu gibi kripto paralarda da işletme içi ve işletme dışı bilgi kullanıcılarına doğru ve eksiksiz bilgi sunmakla yükümlü olup, muhasebeye bu paraların da kaydedilmesi gerekmektedir. Bitcoin Magazine’ de Zigman(2015), bitcoinin muhasebe açısından üç şekilde ele alınabileceğini ifade ederek bitcoinin 1) ödeme aracı, 2) temel para birimi ve 3) yabancı para birimi olarak kabul edilebileceğini belirtmiştir. Türkiye’de bitcoin para birimini kullananları koruma altına alan bir mevzuat olmamakla birlikte, bitcoin ile yapılan ödemelerin ve/veya bitcoin ile yapılan tahsilatların nasıl muhasebeleştirileceğine dair bir düzenleme de bulunmamaktadır. Sadece Türkiye’de değil diğer ülkelerde de bitcoinin nasıl muhasebeleştirileceğine dair herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Bitcoinin kullanımı giderek yaygınlaştığından bu konuyla ilgili olarak yasal (hukuki), vergisel ve muhasebe boyutu (muhasebe kayıtları) ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kripto Para Birimleri, Bitcoin, Bitcoin Muhasebesi

**FİNANSAL KÜRESELLEŞMENİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ:
DÜNYANIN EN BÜYÜK İLK 20 EKONOMİSİNDEN KANITLAR (1992-2016)**

Dr. Öğr. Üyesi Ömer YALÇINKAYA
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, oyalcinkaya@agri.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Fatma TEMELLİ
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, femelli@agri.edu.tr

ÖZET

Finansal küreselleşme, ulusal sınırlarını aşan finansal sermayenin herhangi bir kısıtlama olmaksızın uluslararası piyasalarda serbestçe dolaşımını belirtmekte ve ulusal finansal sermayenin yatırımlarını risklere göre düzenleyerek uluslararası değerlendirilmesine olanak vermektedir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları, portföy yatırımları ile kısa ve uzun vadeli diğer yatırımlar şeklindeki finansal sermaye hareketlerini kapsayan finansal küreselleşme, uluslararası piyasalarda politika faizlerinin ve döviz kurlarının değişimine ve böylece üretim-yatırım ve ekonomik büyüme süreçlerinin de küreselleşerek değişmesine neden olmaktadır. Bu noktadan hareketle çalışmada, gelişmişlik düzeylerine göre gelişmiş W-12 ve gelişmekte olan W-8 olarak gruplandırılan dünyanın en büyük ilk 20 ekonomisinde (W-20), finansal küreselleşmenin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin ekonometrik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu yönüyle çalışmada, gelişmiş W-12 ve gelişmekte olan W-8 gruplarındaki ekonomilerin uzun dönemli ekonomik büyüme performanslarının ve gelişmişlik/gelir düzeylerinin farklılaşmasında finansal küreselleşme sürecinin etkilerinin ampirik açıdan değerlendirilmesi tasarlanmaktadır.

Çalışmada, gelişmiş W-12 ve gelişmekte olan W-8 ekonomilerinde finansal küreselleşme düzeyinin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini belirlemek üzere fiziki-beşeri sermaye birikimi değişkenleri ve finansal küreselleşme endeksleriyle oluşturulan ekonometrik modeller, 1992-2016 dönemi için yatay kesit bağımlılığını dikkate alan ikinci nesil panel veri analizi metodolojisi kapsamında tahmin edilmektedir. Çalışma sonucunda, inceleme döneminde W-12 ve W-8 grupları için tanımlı modellerde finansal küreselleşme düzeyi göstergelerinin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin pozitif yönlü ve istatistiki açıdan genellikle anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, çalışmada finansal küreselleşme düzeyi göstergelerinin ekonomik büyüme üzerindeki pozitif yönlü ve istatistiki açıdan anlamlı olan etkilerinin büyüklüğünün beklentilerle uyumlu olarak W-12 grubunda W-8 grubuna kıyasla çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, W-12 ve W-8 gruplarındaki ülkelerin, uzun vadeli ekonomik büyüme performanslarının diğer bir deyişle, gelişmişlik/gelir düzeylerinin farklılaşmasında fiziksel-beşeri sermaye birikiminin yanında finansal küreselleşme düzeyinin de önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Bu kapsamda, gelişmekte olan W-8 ekonomilerinde politika yapıcıları tarafından para ve maliye politikaları ile kurumsal yapı düzenlemeleriyle mevcut finansal küreselleşme düzeyinin geliştirilmesine ve ekonomik büyüme ile arasındaki bağıntıların güçlendirilmesine yönelik politika tedbirlerinin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Küreselleşme Endeksi, Ekonomik Büyüme, Yeni Nesil Panel Veri Analizi

SOSYAL MEDYA KULLANIMININ TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ASLAN

Adıyaman Üniversitesi, ramazanaslan@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Yasemin EZİN

Adıyaman Üniversitesi, SBMYO, yezin@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Günümüzde insanların hayatını kolaylaştırmak için gelişen teknoloji sonucu artan internet kullanım oranı ile orantılı olarak sosyal medya kullanımına olan ilgide artmaktadır. Her geçen gün çift yönlü ve hızlı bilgi akışına olanak sağlayan sosyal medya araçlarının kullanım nedenleri bireyler arasında değişiklik göstermektedir. Bu nedenlerin başında, kişilerin düşüncelerini özgürce ifade etmesi, farklı kişi veya gruplar arasında iletişim kurmasına olanak sağlaması söz konusudur. Özellikle tüketiciler satın alma öncesi sosyal medya araçlarını kullanarak ürün hakkında bilgiler edinebilmekte ve bu ürünü kullanmış olan diğer tüketicilerin yaptıkları yorumlara da kolayca ulaşabilmektedir. Dolayısıyla geleneksel alışveriş davranışlarını değiştiren sosyal medya araçları doğal olarak işletmelerin de dikkatini çekmektedir. İşletmeler bu araçları kullanarak tüketicilere kolayca ve daha hızlı erişebilmektedir. Literatür taramasında sosyalmedyanın, tüketicilerin satın alma davranışlarına etki edip etmediği üzerine yapılan araştırma sonuçlarına göre, tüketicilerin büyük bir kısmı satın alma öncesi ve sonrasında sosyal medyada ürünlerle ilgili yorumlardan etkilendiği ortaya çıkmaktadır. Yapılan bu çalışmada ise, sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin satın alma öncesi ve sonrası kararları üzerindeki etkisi, bu araçları hangi düzeyde kullandıkları ve sosyal medyayı kullanma alışkanlıklarını tespit etmek amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini güz döneminde Adıyaman Üniversitesinde okuyan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu 2017-2018 eğitim yılında öğrenim gören ve tesadüfi yöntemlerle rastgele seçilmiş 438 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket uygulaması yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak, frekans ve T testi ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Satın Alma, Tüketici Davranışları

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KÜTÜPHANE MEMNUNİYETİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA****Öğr. Gör. Dr. Yasemin EZİN**

Adıyaman Üniversitesi, SBMYO, yezin@adiyaman.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ASLAN

Adıyaman Üniversitesi, ramazanaslan@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme sürecinde kar amacı güden veya gütmeyen örgütler tüketici odaklı pazarlama anlayışını daha fazla benimsemekte, müşteri memnuniyetlerini arttırmak amacıyla hizmetlerini çeşitlendirmekte ve hizmet kalitesini artırmaya çalışmaktadırlar. Artan rekabet ortamında varlıklarını sürdürebilmek amacıyla bir hizmet kuruluşu olan üniversitelerin kütüphaneleri de bu rekabetten payını almaktadır. Mevcut öğrencilerin memnuniyet düzeyleri gelecekteki potansiyel aday öğrencilerin üniversite tercihlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle 2006 yılında kurulmuş olan Adıyaman Üniversitesi çevre illerdeki daha köklü üniversiteler ile rekabet edebilmek için daha yoğun çaba ve gayret göstermek durumundadır. Bu yüzden, üniversite kütüphanesinin kaynaklarını daha etkin kullanarak kullanıcılarının memnuniyet düzeylerini ve kullanım oranlarını artırmayı amaçlamalıdır. Kullanıcı memnuniyeti etkileyen pek çok etken arasında kütüphanenin fiziksel ortamı ve sunduğu hizmetler de önemli bir yer almaktadır. Bu sebeple bu araştırmanın temel amacı Adıyaman Üniversitesi öğrencilerinin kütüphanenin fiziksel koşullarından ve sunduğu hizmetlerden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmada Adıyaman Üniversitesi öğrencilerinin cinsiyet, fakülte, program türü, sınıf, not ortalaması ve ailenin gelir durumları değişkenlerine göre kütüphanenin fiziksel koşullarından memnuniyet düzeyleri arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak kullanılan ankette demografik soruların yanında kullanıcıların kütüphane kullanım alışkanlıkları hakkında bilgi edinmek için 2 soru sorulmuştur. Ayrıca kullanıcıların kütüphanenin fiziksel koşullarından memnuniyet düzeylerinin sorulduğu 17 soru yer almaktadır. Son soruda açık uçlu olarak katılımcılardan dilek, şikâyet ve önerilerini belirtmeleri istenmiştir. Tesadüfi yöntemlerle 2017-2018 eğitim yılında Güz döneminde Adıyaman Üniversite'sinde öğrenimine devam eden 438 öğrenci örneklem olarak seçilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 23 paket programından yararlanılarak, değişkenlerin Kütüphane memnuniyetine etkisini incelemek için t-testi ve ANOVA analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Pazarlaması, Kütüphane, Kullanıcı Memnuniyeti

SOSYAL DEVLET ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE GELİR DAĞILIMI

Arş. Gör. Emrah KIRATOĞLU
Harran Üniversitesi, emrahkiratoglu@harran.edu.tr

Filiz ÖZBAY
Harran Üniversitesi, filiz.aslan21@gmail.com

ÖZET

Gelir dağılımı, bir ülkede belirli bir dönemde yaratılan hasılanın yine o ülkedeki bireyler, gruplar veya üretim faktörleri arasında paylaşılmasıdır. Devletin aldığı her karar, yaptığı her harcama, dolaylı ya da dolaysız vergiler yoluyla elde ettiği her gelir, gelir dağılımının gerçekleşme sürecine bir müdahaledir. Yeni vergilerin konulması, mevcut vergi oranlarının değiştirilmesi, kamu harcamalarının miktar ve bileşiminin değiştirilmesi, düzenleme uygulamaları, taban fiyatlarının belirlenmesi, tarımsal desteklerin saptanması, asgari ücretin vergi kapsamı vb. uygulama ve kararlar, gelir dağılımına somut birer müdahale niteliği taşımaktadır. Bu uygulamaların tümünde gelir eşitsizliğinin azaltılmaya çalışılması, sosyal devlet anlayışının bir gereğidir.

Hükümetler sosyal devlet kapsamında gelir dağılımında adaleti sağlamak ve yoksulluğu önlemek amacıyla kamu maliyesinin araçları olan kamu harcamaları ve kamu gelirlerini kullanarak toplumdaki gelir dağılımındaki adaletsizlikleri kaldırmak, gelir düzeyi yüksek olan kişilerden gelir seviyesi düşük olan kişilere doğru gelir transferi yapıp geliri yeniden dağıtmak ve asgari hayat standartlarını sağlamaya yönelik kamusal düzenlemeler yapmalıdırlar.

Türkiye'de milli gelirden en yüksek payı alan %20' lik grup ile en düşük pay alan %20' lik grubun gelir oranları (P80/ P20 oranı) arasında çok büyük farklar bulunmaktadır. Ayrıca gini oranlarının 0.40'lar düzeyinde seyretmektedir. Bu da gelir dağılımının oldukça adaletsiz olduğu göstermektedir.

Çalışmada ilk önce, gelir dağılımı analizinde kullanılan temel kavram ve tanımlar açıklanmıştır. İkinci bölümde Türkiye'de yapılan gelir dağılımı çalışmalarına yer verilmiştir. Gelir dağılımında adaletin olup olmadığı gösteren Gini katsayısının yıllara göre seyri analizler açısından kolaylık sağlaması bakımından tablo yardımıyla gösterilmiştir. Özellikle Türkiye'nin gelir dağılımı açısından dünyadaki konumunu belirtmek amacıyla ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılarak insani gelişmişlik endekslerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Devlet, Kamu Maliyesi, Sosyal Harcamalar

BÖLGESEL KALKINMA VE GÖÇ: TRC2 BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Emrah KIRATOĞLU
Harran Üniversitesi, emrahkiratoglu@harran.edu.tr

Filiz ÖZBAY
Harran Üniversitesi, filiz.aslan21@gmail.com

ÖZET

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan bu yana, göç olgusunun ekonomik ve sosyal gelişim süreci üzerinde önemli bir etkisi olmuştur. Ulaşım imkanlarının gelişmesi, kapalı ekonomilerden pazar ekonomisine geçilmesi ve ilkel tarım yöntemleri terk edilerek makineleşmeye geçilmesi gibi nedenler, kırsal kesimde yığılmış olan işgücü fazlasının yavaş yavaş kentlere yönelmesine yol açmıştır. Bu durum geleneksel işbölümü yapısını değiştirirken toplumsal bir değişme sürecini de başlatmıştır. Dolayısıyla iş gücünün karşılığını alamadığını düşünen kırsal nüfusun büyük bir kısmı yeni çalışma alanları bulmak ve daha iyi koşullarda yaşamak için büyük kent merkezlerine göç etmeye başlamışlardır.

Bu çalışmada, TRC2 (Şanlıurfa-Diyarbakır) bölgesinin, sosyo ekonomik yapısı ve göç durumu incelenerek, bölgedeki göç hareketlerin bölgesel kalkınma üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmanın amacı, TRC2 bölgesinde gerçekleşen göç hareketlerinin bölgenin kalkınması üzerindeki pozitif ve negatif bileşenlerinin ortaya konulmasıdır.

Çalışma sonucunda, TRC2 bölgesinin sosyo ekonomik verileri Türkiye'deki diğer bölgelerle karşılaştırıldığında İstatistiki Bölge Birimi (İBB) sınıflandırması düzey 2'ler arasında 26 bölge içerisinde son üçe girdiği görülmektedir. Böylelikle bölgenin ekonomik gelişme ve kalkınmanın sağlanması bakımından hedeflenen noktaya gelmede yetersiz olması, Suriye'den gelen göç dalgasından daha fazla oranda olumsuz etkilenmesine neden olmuştur. Bölgenin, bu durumun üstesinden gelecek ekonomik yapıya daha henüz sahip olamaması, ortaya çıkan sorunları daha fazla derinleştirmiştir. Diğer açıdan, bölgenin sahip olduğu bu ekonomik yetersizlikle beraber, Suriye'ye coğrafi yakınlık ve bölge nüfusunun yüksek olması nedenleriyle de Suriye'den gelen sığınmacı akımının TRC2 bölgesini özellikle Şanlıurfa ilini diğer illere göre daha fazla oranda olumsuz etkilemesine neden olmuştur

Anahtar Sözcükler: Bölgesel Dengesizlikler, Bölgesel Kalkınma, Göç, Suriyeli Sığınmacılar

YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ALGISI

Dr. Öğr. Üyesi Semra TETİK

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, semratetik@hotmail.com

ÖZET

Örgütler farklı kültür özelliklerine sahip bireylerden oluşur. Kültür, bir toplumun üyesi olarak insanın öğrendiği, kazandığı, bilgi, sanat, gelenek, görenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan bir bütündür. Kültür bir toplumun yaşayış tarzını ifade eder. Örgüt kültürü ise, insanın örgütte kendini anlamlandırmasına fırsat veren ve onun inanış, düşünüş ve davranış biçimini belirleyen normlar ve değerler bütünüdür. Kültür insan yaşamının ayrılmaz bir parçası olduğu gibi, örgüt kültürü de işletmeler için vazgeçilmez bir unsurdur.

Örgüt kültürü, kurumun bulunduğu çevrede tanınmasını, kalitesini, toplumsal itibarını, diğer örgüt ve bireylerle ilişki biçimlerini ve düzeylerini de yansıtır. Bu açıdan kültür, örgüt ve toplum bütünleşmesini sağlayan, onun toplum içinde yerini, önemini ve hatta başarısını belirleyen önemli bir araçtır. Örgüt kültürü, toplum kültürünün bir alt kültürüdür. Dolayısıyla her örgüt kültürü, içinde yaşadığı toplumsal kültürü ve ilişkide bulunduğu diğer örgütsel kültürlerin etkilerini taşımakta ve oluşumlarında bu kültürlerin de katkısı bulunmaktadır.

Örgüt kültürü, kurumun yapısını, rol tanımlarını, iş tanımlarını, iş ortamında nasıl hareket edileceğini, problemlerin nasıl çözüleceğini, farklı durumlarda kararları kimlerin vereceğini kapsamaktadır. Örgüt kültürü, sosyal ve fiziki çevre, şakalar, metaforlar, hikayeler, mitler ve efsaneler şeklinde oluşan örgüte özgü dil, çeşitli törenler ve ritüeller şeklinde ortaya çıkan davranış tarzları, davranış kuralları, kahramanlar, semboller ve sembolik eylemler, inançlar, değerler, tutumlar, örgüt tarihi ve temel varsayımların toplamıdır.

Kültür örgüt içinde çalışanları o örgütün amaçlarına ve çalışanları da birbirine bağlar. Eğer kültür bu bağlayıcı rolünü yerine getiremiyorsa zayıftır ve bu takdirde insanların örgüte ve birbirlerine sadakatleri azalır. Bu nedenle, kültür örgütün amaç, karar, strateji, plan ve politikalarının oluşturulmasında ve başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Güçlü kültürlerin oluştuğu kuruluşlarda çalışanlarda güven duygusu artar ve kendilerini daha güçlü ve enerjik hissederler. Kurumların güçlü bir kültüre sahip olmaları çalışanların verimlilik ve etkinliğini olumlu yönde etkilerken, zayıf örgüt kültürü verimlilik ve etkinliği olumsuz etkiler.

Yerel yönetimlerin topluma yönelik hizmet üretmelerinden dolayı yerine getirdikleri faaliyetler, örgüt üyeleri arasında yoğun bir etkileşim gerektirir ve örgüt kültürü de bu etkileşim kapsamında oluşur. Bu çalışmanın amacı, yerel yönetim örgütlerinde görev yapan personelin örgüt kültürünü algılama düzeylerini belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde demografik özellikler ile örgüt kültürü arasındaki ilişki de incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt, Kültür, Örgüt Kültürü

**YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞANLARIN TÜKENMİŞLİK SENDROMU
ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA****Dr. Öğr. Üyesi Semra TETİK**

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, semratetik@hotmail.com

ÖZET

Tükenmişlik sendromu gerek bireyler gerekse örgütler açısından sağlıklı iş yaşamını önemli ölçüde tehdit eden unsurlardan birisidir. Tükenmişlik genellikle insanlarla yoğun iletişim ve etkileşim gerektiren, özellikle hizmet alanında faaliyet gösteren örgütlerdeki meslek gruplarında görülmektedir. Tükenmişlik, kendini işine ve örgütüne adanmış, başarılı işgörenin dikkatini dağıtan, onların enerjisini ve üretkenliğini düşüren, iş memnuniyetsizliğine yol açarak işten ayrılmalarına neden olan bir sendromdur. Bu sendrom, işgörenin duygusal kaynakları tükendikçe kendinden vazgeçmelerine, hizmet alanlara alaycı tutum ve davranışlar sergilemelerine, kendilerini de başarısız ve mutsuz algılamalarına yol açmaktadır.

Tükenmişlik kavramı ilk kez Freudenberg (1974) tarafından ortaya atılmıştır. Freudenberg'e göre tükenmişlik; yıpranma, başarısız olma, enerji ve güç kaybı ya da isteklerin karşılanamaması sonucu bireyin iç kaynaklarında tükenme durumudur. Maslach'a (1981) göre tükenmişlik; bireyin iş yaşamında diğer bireylerle ilişkilerinde olumsuzluklar sonucu gelişen özsaygı kaybı, çaresizlik, umutsuzluk, kronik yorgunluğa bağlı fiziksel, duygusal ve sosyal tükenmeyle seyreden bir sendromdur. Tükenmişlik, bireyin kendini fiziksel ve duygusal olarak enerjiden yoksun hissetmesi olarak tanımlanabilir. En yalın ifadeyle tükenmişlik, yaşam enerjisinin azalması ve insan ruhunun çöküşüdür.

Tükenmişlik sendromu duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve düşük kişisel başarı hissi olmak üzere üç boyutta ele alınmaktadır. Duygusal tükenme yoğun derecede psikolojik yıpranmışlık nedeniyle enerjinin tükenmesinden kaynaklanmaktadır. Duygusal kaynakları tükenen işgörenler, kendilerini işlerine vermekte zorlanmakta ve kendilerini hizmet sundukları insanlara karşı eskisi kadar sorumlu hissetmemektedir. Duyarsızlaşma, tükenmişliğin kişilerarası iletişim boyutunu temsil etmektedir. İşgörenlerin hizmet verilen insanlara ve iş arkadaşlarına karşı olumsuz, ilgisiz ve soğuk tutum ve davranış sergilemesi duyarsızlaşmanın göstergesidir. Düşük kişisel başarı hissi ise, kişinin kendisini işinde yetersiz ve başarısız hissetmesidir. Duygusal olarak tükenen ve çevresine karşı duyarsızlaşan kişi artık özgüvenini kaybeder. Bu nedenle işgören işinde ilerleme göstermediğini, hatta gerilediğini, yaptığı işlerin, ortaya koyduğu çabaların boşa gittiğini düşünür ve kendini suçlu hisseder.

Tükenmişlik sendromu sadece işgörenler açısından değil örgütler açısından da yüksek maliyetlere yol açmaktadır. Tükenmişliğin işgörenler açısından fiziksel, mesleki, psikolojik ve sosyal etkileri olabilmektedir. Örgütsel etkileri ise, çalışanların performansının ve verimliliğinin düşmesi, hizmet alanlara gereken ilgiyi göstermemesi, hizmet alanlarla alay etmesi, örgütsel bağlılıklarının azalması, işe devamsızlık ve iş değiştirme eğilimi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum ise hizmet kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Bu çalışmada, yerel yönetim örgütlerinde çalışan işgörenlerin tükenmişlik sendromu algıları incelenecektir. Demografik değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, meslekte çalışma süresi, kurumda çalışma süresi, ünvan ve aylık gelir düzeyi) tükenmişlik sendromu arasında farklılaşma olup olmadığı ayrıca araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik Sendromu, Duygusal Tükenme, Duyarsızlaşma, Düşük Kişisel Başarı, Yerel Yönetim Örgütleri

HİZMETKAR LİDERLİĞİN İKİ TARAFLI İSTİSMARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Cem KARABAL

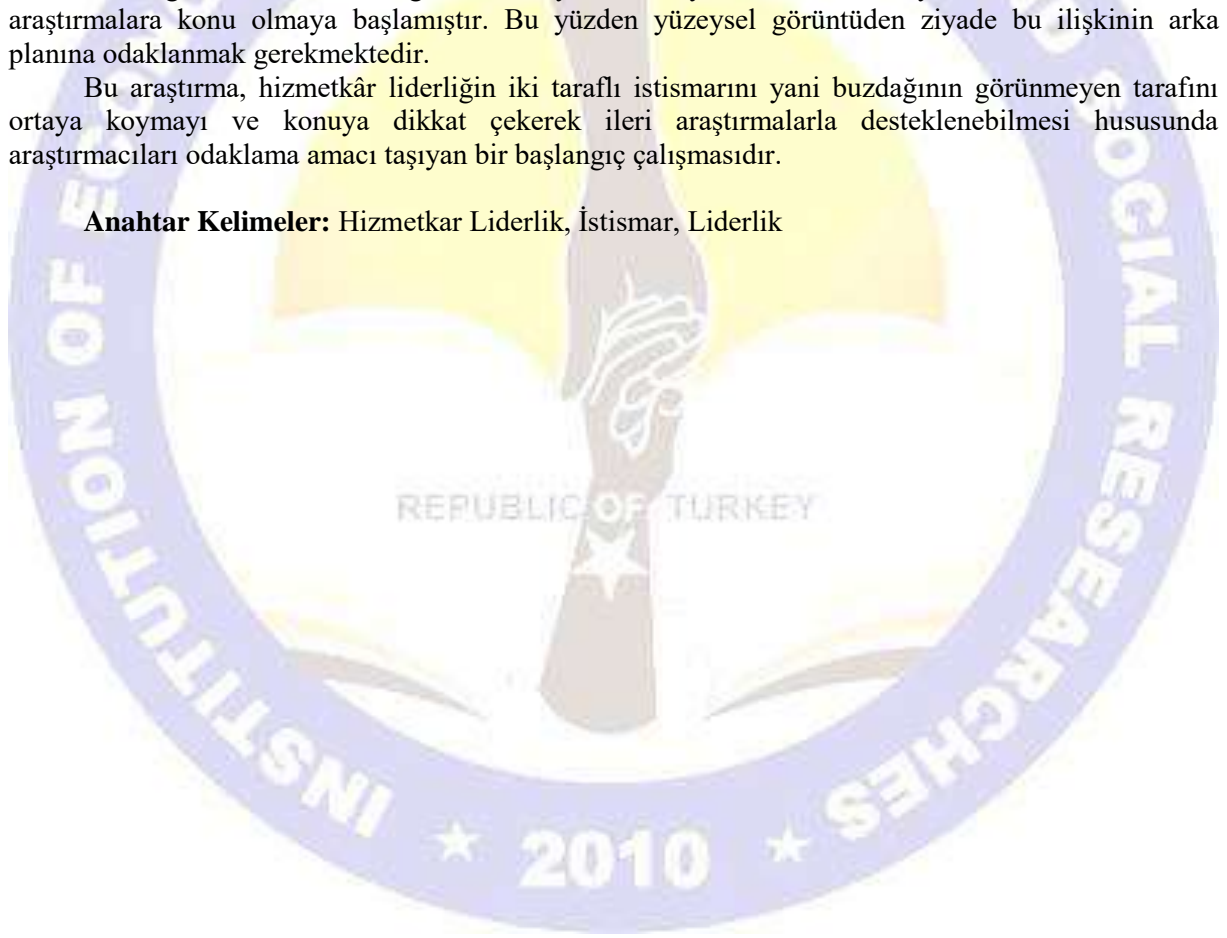
Beykent Üniversitesi, cemkarabal@beykent.edu.tr

ÖZET

Robert K. Greenleaf hizmetkâr liderlik kavramını 1970 yılında yayınladığı “Lider Olarak Hizmetkârlık” isimli yayınıyla ortaya koymuştur. Onun tarifine göre lider bir hizmetkârdır. Takipçiler açısından bakıldığında da liderin hizmetkar olması durumu oldukça makul görülmektedir. Ancak istismara açık olması nedeniyle, liderlik karizmasını da tehdit edebilecek bir durum barındırmaktadır. Takipçilere hizmet etmek açısından hizmetkâr liderlik, liderlerden çalışanlara hizmet eden olmayı, aldıklarından daha fazla vermeyi ve kendi ihtiyaçlarından çok çalışanların ihtiyaçlarına hizmet eden bireyler olmalarını bekler. Örgütsel amaçlara hizmet etmek olarak değerlendirildiğinde ise hizmetkâr lider, hazırlanmış olduğu olumlu ortam ile çalışanların görev tanımlarından daha fazla çaba göstermelerini teşvik ederek işletmenin genel performansına katkı sağlamaktadır. Liderlik ve hizmetkârlık kavramları bir arada aynı kişide nasıl olabilir sorusu konuyla ilgili bir paradoksu şekillendirmektedir. İlave olarak çıkar çatışmalarına ortam oluşturması da karanlık bir tarafının olması ihtimalini doğurmaktadır. Liderliğin olumlu yönlerinin yanı sıra karanlık yüzü de son zamanlarda araştırmalara konu olmaya başlamıştır. Bu yüzden yüzeysel görüntüden ziyade bu ilişkinin arka planına odaklanmak gerekmektedir.

Bu araştırma, hizmetkâr liderliğin iki taraflı istismarını yani buzdağının görünmeyen tarafını ortaya koymayı ve konuya dikkat çekerek ileri araştırmalarla desteklenebilmesi hususunda araştırmacıları odaklama amacı taşıyan bir başlangıç çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Hizmetkar Liderlik, İstismar, Liderlik

MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ, KURUMSAL İMAJ, ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI**Doç. Dr. Salih YEŞİL**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, syes66@hotmail.com

Zeliha Fatma DEMİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, zelihafatmademir@gmail.com

Yüksel MAVİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, yuksel4689@hotmail.com

ÖZET

Küresel bir dünyada hızla değişen bir çevrede işletmelerin hayatta kalma şansları her geçen gün biraz daha zorlaşmaktadır. Dolayısıyla böyle bir ortamda faaliyetlerini devam ettirmek isteyen işletmelerin uzun vadede kalıcı olmalarını sağlayan en önemli unsurlardan birisinin performans olması kaçınılmazdır.

Bu çalışmada örgütsel performans ve örgütsel performansı etkileyen faktörler konusu ele alınmıştır. Çalışmanın amacı ise müşteri memnuniyeti, kurumsal imaj ve örgütsel güvenin örgütsel performans üzerine etkisini incelemektir. Alan araştırmasının örneklemini Gaziantep il merkezindeki büyük ölçekli işletmelerin yöneticileri meydana getirmektedir. Veriler anket yönteminden faydalanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin SPSS 21.0 istatistik programında frekans, korelasyon ve regresyon yöntemleriyle analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre müşteri memnuniyeti, kurumsal imaj ve örgütsel güvenin örgütsel performansı pozitif anlamda etkilediği belirlenmiştir. Elde edilen bu bulguların gelecekte yapılacak çalışmaların gelişimine ışık tutacağı beklenmektedir. Ayrıca alan araştırmasının sonuçları teorik ve uygulama bağlamında tartışılmış bu kapsamda birtakım önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müşteri Memnuniyeti, Kurumsal İmaj, Örgütsel Güven, Örgütsel Performans

FİNANSAL KRİZLERİN TEMEL NEDENLERİ VE EKONOMİYE OLASI ETKİLERİ

Doç. Dr. Füsun KÜÇÜKBAY

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, fusun.kucukbay@cbu.edu.tr

ÖZET

Finansal krizler, birden bire ekonomide meydana gelen olayların makro açıdan ülke ekonomilerini mikro açıdan ise firmaları ve son olarak bütün bireyleri olumsuz yönden etkileyen gelişmelerin meydana gelmesidir. Finansal piyasaların giderek birbirinden daha fazla etkilendiği günümüzde bir ülkede yaşanan finansal kriz tüm ülkeleri etkisi altına almaktadır.

1929 Ekonomik Buhranı ile dünya ekonomileri ilk olarak büyük etkileri olan krizle tanışmıştır. Bu dönemden sonra çok sayıda ülkede farklı nedenlerle birçok finansal kriz yaşanmıştır. Finansal krizler genellikle dış borç krizleri, para krizleri, bankacılık krizleri ve sistemik krizler olmak üzere dört temel başlık altında incelemek mümkündür. Finansal krizler ile ilgili daha önce yapılan çalışmalarda bu krizlerin temel nedenleri ve sonuçları bakımından birbirine benzer özellikler olduğu konusuna değinilmiştir. Bu çalışmanın amacı, finans yazınında önemli bir yer tutan finansal krizleri inceleyerek temel nedenleri ortaya koymaya çalışmaktır. Bu amaçla günümüze kadara yaşanan önemli krizler incelenerek finansal krizlerin öncü göstergeleri ve finansal krizlerin sonuçları açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Krizler, Para Krizleri, Bankacılık Krizleri, Dış Borç Krizleri, Sistemik Finansal Krizler

**ÇALIŞMA SERMAYESİ FİNANSMAN STRATEJİLERİNİN FİRMA KARLILIĞI ÜZERİNE
ETKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA****Doç. Dr. Füsun KÜÇÜKBAY**

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, fusun.kucukbay@cbu.edu.tr

Begüm GÜLER

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, gulerbegum@hotmail.com

ÖZET

Firmalar çalışma sermayesi yönetimine ilişkin iki temel karar almaktadır. Birinci karar çalışma sermayesine ne kadar yatırım yapılacağı, ikinci karar çalışma sermayesine yapılan yatırımın nasıl finanse edileceğidir. Bu iki karar da firmanın riski ve karlılığı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu çalışma da firmaların çalışma sermayesi finanslama kararları üzerinde durulmuştur.

Firmalar ihtiyatlı, atılgan ve dengeli olmak üzere üç temel finanslama stratejisinden birini tercih etmektedir. Firmaların bu üç temel stratejiden birini tercih etmesi ile birlikte firmanın risk ve karlılık düzeyleri farklılık gösterecektir. Bu çalışmada, firmaların çalışma sermayesi finanslama stratejilerinin firma karlılığını nasıl etkilediği incelenmeye çalışılacaktır. Çalışmanın yöntemi olarak basit regresyon analizi seçilmiştir. Regresyon analizinde bağımlı değişken olarak Aktif Karlılığı, bağımsız değişken ise cari oran kullanılmıştır.

Çalışmanın uygulama kısmında Borsa İstanbul 'da faaliyet gösteren ve verilerine ulaşılan 244 firmanın 2006-2015 dönemine ait cari oranları alınarak firmaların, 3 temel çalışma sermayesi finanslama stratejilerinden hangisini tercih ettiği belirlenmiştir. Firmaların cari oranları iki ve ikiden büyük ise ihtiyatlıfinanslama stratejisi uyguladığı, cari oranı birden küçük ise atılgan finanslama stratejisi uyguladığı cari oranı bir ve iki arasında ise dengeli finanslama stratejisi uyguladığı kabul edilmiştir. Firmalar seçtikleri finanslama stratejisine göre üç gruba ayrılmış ve seçilen finanslama stratejisinin aktif karlılık üzerine etkisi karşılaştırılmıştır. Dengeli ve atılgan finanslama stratejisi uygulayan firmalarda cari oran ve aktif karlılığı arasında pozitif bir ilişki bulunmuş, ihtiyatlıfinanslama stratejisi uygulayan grupta cari oran ve aktif karlılığı arasında negatif bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çalışma Sermayesi Finanslama Stratejisi, Aktif Karlılığı, Regresyon Analizi

**PAPRIKA TEKNİĞİYLE HALKA AÇIK KURUMSAL YÖNETİM İŞLETMELERİNİN
LİKİDİTE DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ****Dr. Haşim BAĞCI**

Aksaray Üniversitesi, hasimbagci1907@hotmail.com

ÖZET

Kurumsal yönetim son yıllarda ortaya çıkan işletmelerin daha adil ve şeffaf yönetilmelerini sağlayan kavramdır. Bu kavramla birlikte işletmeler sorumluluk sahibi ve hesap verebilir konuma gelmeye başlamışlardır. Kurumsal yönetim; firmaların bağımsız, disiplinli ve sürdürülebilir performansa sahip olmalarına imkan tanımaktadır. Kurumsal yönetimin olmadığı işletmelerde performans günlük dalgalanma göstermektedir. Kurumsal yönetim ile ilgili kurumlar: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Global Kurumsal Yönetim Forumu (GCGF), Avrupa Kurumsal Yönetim Kurumu (ECGI), Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Borsa İstanbul ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)'dir. Bu kurumlar Türkiye'de ve dünyada kurumsal yönetim ilkelerini yayınlayan, geliştiren, düzenleyen ve hayata geçiren kuruluşlardır. Türkiye'de Borsa İstanbul'da kurumsal yönetim endeksinde faaliyet gösteren 51 şirket bulunmaktadır. Bu şirketler genellikle köklü işletmeler ve bankalardan oluşmaktadır. Bu nedenle bu firmaların likidite durumu işletmelerin geleceği için oldukça önemlidir. Çünkü işletmelerin gelecekte nakde hızla çevrilme potansiyeli olan varlığının bulunması işletmenin kriz, iflas ve tasfiye gibi durumlara karşı önlem almasına yardımcı olmaktadır. Bu çalışmada 51 kurumsal yönetim işletmesinin likidite durumu incelenmiştir.

Çalışmanın amacı; kurumsal yönetim işletmelerinin likidite düzeyini belirlemek ve aralarında karşılaştırma yapmaktır. Bu amaçla kullanılan likidite oranları 3 tanedir. Bu oranlar: cari oran, asit-test oranı ve nakit orandır. Cari oran; dönen varlıkların kısa vadeli yabancı kaynaklara oranı, asit-test oranı; dönen varlıklardan stoklar düşüldükten sonraki kısmın kısa vadeli yabancı kaynaklara oranı iken nakit oran ise hazır değerler ve menkul kıymetler toplamının kısa vadeli yabancı kaynaklara oranıdır. Bu çalışmada kullanılan veri seti ise 2010-2017 yılları arası yıllık verilerden oluşmaktadır. Kullanılan yöntem Paprika tekniğidir. Bu teknik 1990'lı yılların sonuna doğru gelişen bir tekniktir. Bu yöntemde her farklı kriter için seçimlere ilişkin puan değerlerini toplanarak en sonunda toplam skor elde edilmekte ve böylece alternatifler önem derecesine göre sıralanmaktadır.

Bu çalışmada da hangi kurumsal yönetim firmasının daha likit olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit her yıl için ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda; likiditenin kurumsal yönetim işletmeleri için ne derece önemli olduğu belirlenmiş ve bu belirlemeye göre yatırımcılar için kısa vadede daha değerli kurumsal yönetim işletmesi saptanmıştır. Bu saptama geçmiş yıllara yapılsa bile geleceğe ışık tutmaktadır. Çünkü yatırımcılar için mali tablo analizinden hareketle bir puanlama yapılması yatırımcıların satın alma davranışına yön veren faktörlerden biridir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, Likidite, Paprika Yöntemi

**İŞLETMELERİN PERFORMANSLARINA GÖRE SIRALANMASI: BORSA
İSTANBUL TEMETTÜ ENDEKSİ UYGULAMASI****Dr. Haşim BAĞCI**

Aksaray Üniversitesi, hasimbagci1907@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde işletmeler için performans analizi yapmak, eksik ve yetersiz yönlerini analiz sonuçlarına göre gözden geçirip yeniden düzenlemek ve bu düzenlemeleri sürekli yapmak neredeyse tüm kurumsal işletmelerin yapması gereken bir zorunluluk durumuna gelmiştir. Çünkü işletmelerin performanslarını incelemeksizin hayatını sürdürebilmesi geleceklerini risk altına almaları anlamına gelmektedir. Performans incelemenin birçok türü vardır. Karlılık, likidite, borçlanma, etkinlik gibi kriterlerin performansları ölçülebilir. Ancak bir işletme için asıl gerekli olan performans oranları farklıdır. Bu oranlar: fiyat/kazanç oranı, piyasa değeri/defter değeri oranı, kar payı dağıtım oranı, kar payı verim oranı ve hisse başına kar oranıdır. Fiyat / kazanç oranı; hisse başı piyasa fiyatının hisse başı kazanca oranıyla hesaplanmaktadır. Piyasa değeri / defter değeri oranı; hisse başı piyasa değerinin hisse başı defter değerine oranıyla hesaplanmaktadır. Kar payı dağıtım oranı; hisse başına dağıtılan kar payının hisse başına düşen kara oranıyla bulunmaktadır. Kar payı verim oranı; hisse başına dağıtılan kar payının hisse başına piyasa fiyatına bölünmesiyle belirlenmektedir. Diğer bir oran olan hisse başına kar oranı ise net karın hisse senedi sayısına oranı şeklinde tespit edilmektedir. Bu oranlar bir bütün olarak incelendiğinde işletmenin performansı ortaya konulmaktadır.

Bu incelemeyi gerçekleştirebilmek için çok kriterli karar verme tekniklerinden faydalanılması gereklidir. Bu çalışmada kullanılan yöntem; üstünlük tabanlı küme analizidir. Çalışmanın amacı üstünlük tabanlı küme analizi yöntemiyle temettü şirketlerinin performanslarını karşılaştırmaktır. Bu amaçla Borsa İstanbul temettü endeksine kayıtlı 86 firmanın performans oranları hesaplanmıştır. Bu hesaplama; çalışmanın örneklem grubunu oluşturan 2013-2017 yılları arasını kapsamaktadır ve 5 yıllıktır. Bu çalışmada kullanılan oranlar çalışmada kullanılan yöntemin kriterleridir.

Çalışma kullanılan yöntem olan üstünlük tabanlı küme analizi ilk olarak 1982 yılında ortaya çıkan ve günümüze kadar geliştirilerek gelen bir analiz tekniğidir. Bu analiz tekniğinde satırlar değerlendirme faktörlerini, sütunlar ise kriterleri göstermektedir. Amaç; işletmelerin performans oranlarına göre sıralamasını gerçekleştirirken aynı zamanda her yılda hangi temettü şirketine yatırım yapmanın daha avantajlı olduğu ortaya çıkacak ve böylece geçmiş mali tablolardan yararlanmak suretiyle geleceğe yönelik tahminlerde bulunma imkanı sağlamış olacaktır. Üstünlük tabanlı küme analizi yöntemi Jmaf paket programı kullanılarak yapılabilmektedir. Çalışmanın sonucunda; hangi temettü firmasının hangi yılda daha iyi performans sergilediği belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre; bu çalışma temettü firmalarının geleceğe yönelik önlem almaları konusunda referans niteliği taşıma özelliğine sahiptir.

Anahtar Kelimeler: İşletme Performansı, Temettü Firmaları, Üstünlük Tabanlı Küme Analizi

TÜRKİYE'DE VERGİ YÜKÜ'NÜN KAYITDIŞI EKONOMİYE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KÜÇÜKOĞLU
Harran Üniversitesi, mkucukoglu@harran.edu.tr

Doç. Dr. H. Yunus TAŞ
Yalova Üniversitesi, tasyunus@hotmail.com

Öğr. Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZ
Harran Üniversitesi, mdemirdogmez@gmail.com

ÖZET

Vergi Yükü, vergi ödeyen mükelleflerin ödedikleri vergiden dolayı gelirlerinde meydana gelen azalmayı ifade etmekte, ödenen vergi ile gelir arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Vergi yükünün artması, tasarruf hacmi ile büyüme hızının ve gelecekteki potansiyel vergi hasılatının artmasını da olumsuz etkilemektedir. Faiz ve rant kazançlarının ön plana çıktığı bir ekonomik yapıda vergi yükü düşük gelirli gruplar üzerinde kalmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalarda ağır vergi yükü karşısında mükelleflerin kayıt dışı ekonomiye yöneldikleri, vergi yükündeki azalmalar karşısında ise kayıt dışı ekonomik faaliyetlerde azalmanın olduğu görülmektedir. Bu da ortaya koymaktadır ki, vergi yükü direkt kayıt dışı ekonomiyi etkileyen en önemli etkenlerden birisidir. Vergi yükü vergilemenin ekonomik ve sosyal hayat üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesinde mutlaka dikkate alınmalıdır.

Kayıt dışı ekonomiyi etkileyen en önemli etkenlerden birisi de vergi yükünün yüksek olmasıdır. Vergi yükü, aynı zamanda ekonomik gelişme, istikrar, gelir ve kaynak dağılımı gibi konularda da vergi politikasının saptanması ve yönlendirilmesi açısından önemli olmaktadır. Genel bütçe vergi gelirleri içinde gelirden alınan vergilerin düşüklüğü, gelir vergisinin oluşumunda kesinti sureti ile tahsil edilen vergilerin toplam gelir içindeki payının artması, vergi adaletini olumsuz etkilemekte ve konunun önemini artırmaktadır. Yapılan bu çalışmada, kayıt dışı ekonominin azaltılması için öncelikle vergi yükünün adaletli bir şekilde ve ödenebilir oranlara düşürülmesinin önemine ilişkin tespitler yapılarak, uygulanmakta olan vergi politikaları ile kayıt dışılık ilişkisi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vergi Yükü, Kayıtdışı Ekonomi, Vergi Politikaları

TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRMEYE İLİŞKİN SORUNLAR

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KÜÇÜKOĞLU
Harran Üniversitesi, mkucukoglu@harran.edu.tr

Doç. Dr. H. Yunus TAŞ
Yalova Üniversitesi, tasyunus@hotmail.com

Öğr. Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZ
Harran Üniversitesi, mdemirdogmez@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT’ler) 1930’lu yıllardaki iktisadi yapıdaki zorunluluklar, özel sektörden beklentilerin gerçekleşmemesi ve döneme ait iktisadi yetersizlikler nedeniyle kurulmuş, devletin kamusal alanda sosyal faydayı sağlamak, kamu yararını gerçekleştirmek, sosyal devlet anlayışının gereklerini yerine getirmek ve ekonomik mal ve hizmet üretmek amacıyla kurulan işletmelerdir.1980 sonrasında da değişen ve gelişen ekonomik şartların bir sonucu olarak; etkin bir biçimde ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek ve desteklemek amacı ile yeni yasal ve kurumsal düzenlemelere gidilerek bu kapsamda Kamu iktisadi Teşebbüsleri’nin özelleştirilmesi çalışmaları ele alınmaya başlamıştır. Özelleştirme kavramı, kamu mal ve hizmetlerinin üretilmesinde ve dağıtılmasında, devletin veya kamu sektörünün rolünün küçültülmesi, özel sektör ve piyasa ekonomisi kurallarının hâkim kılınması ve devletin işletmekte olduğu iktisadi işletmelerin özel sektöre devredilmesi anlamına gelmektedir.

Ülkemizde bazı çevreler özelleştirme ile verimlilik artışı sağlanacağını, bütçe açıklarının azalacağını, ekonomik göstergelerin düzeleceğini savunurken, başka bazı çevreler de, özelleştirme uygulamaları ile ülkenin sahip olduğu mevcut değerlerin elden çıktığına ve bu uygulamaların devletin gücünü zayıflattığına vurgu yapmaktadırlar. Özelleştirmeye karşı olanların özelleştirme uygulamaları ile ilgili olarak öne çıkan eleştirileri, özelleştirilecek KİT’lerde önceliğin doğru belirlenmesi, fiyat tesbiti, satış yöntemi ve istihdama yapacağı olumsuz etki gibikonularda yoğunlaşmaktadır. Bu çalışmada, öncelikle özelleştirmenin tanımı ve gerekçeleri ele alınarak Türkiye’deki özelleştirme uygulamalarının ortaya çıkardığı olumsuz etkiler değerlendirilmekte ve daha etkin özelleştirme uygulamaları için alınması gerekli karar ve tedbirler üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Özelleştirme

KAMU ÇALIŞANLARININ PARA TUTUMU DAVRANIŞLARI ÜZERİNE AMPİRİK BİR ÇALIŞMA**Doç. Dr. Rüştü YAYAR**

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, rustu.yayar@gop.edu.tr

Özge EKER KARACA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ozgeekerr@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Emin BARLAS

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, emin.barlas@gop.edu.tr

ÖZET

Para ekonomik işlemlerinin gerçekleştirilmesinin en temel aracıdır. Bireylerin hayatındaki rolü büyüktür. Bireylerin paraya bakış açıları kültürlerinin neticeleridir. Bu çalışmada, kamu çalışanlarının para tutmalarını etkileyen faktörler araştırılmıştır. Yamauchi ve Templer'in Para Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma Tokat merkez ilçedeki kamu çalışanlarını kapsamaktadır.

Veriler, yüz yüze görüşme tekniği ile 409 kamu çalışanından derlenmiştir. Verilerin analizinde, faktör ve regresyon analiz yönteminden yararlanılmıştır. Para Tutum Ölçeği faktör analizi sonucu dört alt boyuttan oluşmuştur. Bunlar: güç-prestij, tutma süresi, güvensizlik-tüketici yeterliliği ve endişe-kaygı olarak isimlendirilmiştir. Daha sonra çoklu regresyon analizi yapılarak para tutum ölçeğinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Tutma süresi gelir düzeyi ve medeni durum ile pozitif ilişkilidir. Evli bireylerin sorumluluk bilinciyle daha fazla finansal planlama yaparak paralarının hesaplarını bildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca bireylerin gelirlerindeki artışın para biriktirme isteklerini de artırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Para Tutumu, Faktör Analizi, Kamu Çalışanları

TEŞVİK SİSTEMİNİN ADİL VERGİLENDİRME AÇISINDAN TOKAT ÖZELİNDE İNCELENMESİ**Dr. Öğr. Üyesi Emin BARLAS**

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, emin.barlas@gop.edu.tr

Hayrul ŞEN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, hayrulsen@gmail.com

Doç. Dr. Rüştü YAYAR

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, rustu.yayar@gop.edu.tr

ÖZET

Teşvikler geçmişten günümüze kalkınmayı harekete geçirmek için kullanılmış ve hala kullanılmaktadır. Yeni Teşvik Sistemi; Yatırım Teşvik Sistemi'ne ilişkin usul ve esasların düzenlendiği 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararla, 19 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 2011 yılı Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) sonuçlarına göre iller gruplandırılarak teşvikler açısından 6 bölgeye ayrılmıştır. Desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir. Bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre destek oranları farklılaştırılmıştır. Organize Sanayi bölgelerinde yer alan firmalar için ise bir alt bölgenin (Tokat için 6.Bölge) teşvik oranlarından yararlanması belirlenmiştir. Bu sistemle iller arasında bulunan gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmış ve olumlu sonuçlar alınmıştır. Teşvik sisteminin içeriğine bakıldığında teşviklerin doğrudan hibeler yöntemiyle değil de Devletin vergi alacaklarından vazgeçmesi yöntemiyle sağlandığı görülmektedir. Bu alacaklar mali/vergisel alacaklardır. Böylece kalkınmada geri kalmış bölgelerde yüksek oranlarda bu vergisel alacaklardan vazgeçmek suretiyle devlet kalkınmada geri kalmış bu bölgelerin kalkınmasını tetikleyerek, diğer kalkınmış bölgelerle arasındaki ekonomik farklılığı azaltıp istihdamı ve gelir seviyesini artırarak bu illerin de kalkınmış bölgeler arasına girmesini sağlamayı nihai amaç olarak edinmiştir. Teşviklerin olumlu yanları çok olsa da her zaman istenen sonuçlar elde edilememiş bazen akıntıya karşı kürek çekerek verimsiz sektörler desteklenmiş, doğru uygulanmayan teşvikler gelir dağılımındaki çarpıklığı artırmış, vergi adaletini zayıflatmış ve vergi sistemini olumsuz etkilemiştir.

Bu çalışmada Mali Teşviklerin Tokat özelinde incelemesi yapılarak Tokat İline ait teşvik verileri derlenmiş ve Tokat iline ait vergi gelirleri incelenmiş Teşvik Sistemi kapsamında vergi istisna ve muafiyetlerinin Vergi adaleti açısından il bazında değerlendirilmesi yapılmıştır. Teşvik sistemi sayesinde Tokat'a yapılan yatırımların artarak istihdama olumlu katkılar yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi Adaleti, Teşvik Sistemi, Tokat

BİLGİ YÖNETİMİ UYGULAMALARININ, İŞLETMELERİN REKABET ÜSTÜNLÜĞÜNE ETKİSİ: MALATYA ÖRNEĞİ**Öğr. Gör. Dr. Erkan PERKTAŞ**

Adıyaman Üniversitesi, eperktas@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Yazbahar ÇETİN

Ordu Üniversitesi, yazbaharcetin@odu.edu.tr

ÖZET

Son dönemde yaşanan teknolojik gelişmeler, yerel değerlerin zayıflamasına, ekonomide soyut unsurların güçlenmesine ve örgütsel yaklaşımların değişmesine yol açmıştır. Günümüzde, bilişim teknolojilerinin hayatın her alanında yoğun bir şekilde kullanılmasıyla birlikte klasik işletme anlayışından, bilgi işletmesi anlayışına geçiş süreci iyice hızlanmıştır. İşletmeler arasındaki rekabet ortamını günümüzde bilgi oluşturmaktadır. Artık sanayi toplumundaki ürün ve hizmetleri değil, ileri teknoloji ile taklit edilmesi çok zor, bilgi yüklü ürünleri üreten işletmeler yoğun rekabet ortamında ayakta kalabilmektedirler.

Küreselleşme ile birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin etkisiyle ortaya çıkan hızlı değişim, rekabet anlayışının da değişmesine yol açmıştır. Bu değişim, işletmeler açısından yenilik, yaratıcılık, hız ve maliyet gibi kavramları ön plana çıkarmış, böylece küresel rekabetin olmazsa olmaz şartı olarak geleneksel üretim faktörlerinin yanında bilgi kavramı stratejik bir değer haline gelmiştir. İşte bu noktada, işletmelerin, iç ve dış pazarlarda varlıklarını sürdürebilmesi ve rekabet üstünlüğü sağlayabilmesi için, etkili bir bilgi yönetim sistemi oluşturması zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Etkili bilgi yönetimi sistemi ise işletmenin rekabet gücünü artıran bilgilerin, gerekli ve doğru zamanda bilgi uzmanlarınca sağlanması, bu bilgilerin yatay ve dikey yönde karşılıklı paylaşılması ve buna bağlı yönetim, denetim ve karar verme süreçlerinde etkili bir biçimde kullanılmasıdır.

Bu çalışmada, işletmelerdeki bilgi yönetimi uygulamalarının, rekabet üstünlüğüne olan katkısı ortaya konulmuştur. Çalışma kapsamında bilgi yönetimi nedir, işletmelerde bilgi yönetimi uygulaması ile rekabet üstünlüğü elde edilmiş midir, gibi sorulara cevap aranmıştır.

Çalışmanın araştırma grubunu, Malatya il merkezinde faaliyet gösteren 157 işletme oluşturmuştur. Araştırmada, veri toplama yöntemi olarak kapalı uçlu ve 5'li likert ölçeğinde hazırlanmış sorulardan oluşan anket yöntemi kullanılmıştır. Bilgi yönetimi uygulama düzeyinin, işletmelerin rekabet üstünlüğü sağlamasında bir araç olup olmadığını test etmek amacıyla oluşturulan hipotezler, korelasyon ve regresyon analizine tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Bilgi Yönetimi, İşletme, Rekabet Üstünlüğü

MİLLİ İKTİSAT DÜŞÜNCESİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Büşra KARATAŞER

Namık Kemal Üniversitesi, bkarataser@nku.edu.tr

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

Namık Kemal Üniversitesi, salihozturk@nku.edu.tr

ÖZET

19.yüzyılda başlayan ve 20.yüzyılda devam eden değişim hareketi dünya iktisat tarihini derinden etkilemiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrası dönemin olağanüstü koşulları sebebiyle sadece siyasi olarak değil iktisadi ve mali anlam da değişikliğe gidilmesi gerektiği görüşü ortaya çıkmıştır. Savaşın olağanüstü koşulları sebebiyle Osmanlı devleti dışa kapanarak kendi ihtiyaçları kendi sınırları dahilinde kendi imkanları ile karşılama yoluna gitmiştir.

20. yüzyıl'da çeşitli düşünce akımları tarih sahnesinde kendisini göstermesine rağmen savaş koşulları düşünce akımlarının değişmesine sebep olmuştur. Zira dönemin içinde bulunduğu koşullara bir çözüm bulmak gerekmiştir. Dönemin aydınları yaşadıkları sorunu çözme yoluna gitmişlerdir. Savaş sebebiyle Osmanlı devletinin dış devletlerle bağlantısı kesilmişti. Başta zorunlu ihtiyaç maddeleri olmak üzere ülkenin temel ihtiyaç maddelerinin karşılanamaması ülkeyi buhrana sürüklemiştir. 1915 yılı itibariyle Osmanlı Devleti ithalatını karşılamıyordu. Osmanlı ülkesinde yaşanan bu gelişmeler savaşın da getirdiği koşullar milli iktisat düşünce akımının benimsemesine sebep oldu.

Milli iktisat görüşü müdahaleci, devletçi ve yönlendirici politikalar benimsenerek ülkenin içinde bulunduğu sorunlar bu düşünce akımıyla çözülmeye çalışılmıştır. Savaş yıllarında tüccarın aşırı pahalı mal satıp ihtikara sapması, ticarete yasadışı yollar kullanılması ahlaki sorunlara sebep olmuştu. Bu çalışmada milli iktisat düşüncesinin ortaya çıkması, bu düşünce akımının ülkede uygulanması ve meydana gelen değişmeler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Milli İktisat, Birinci Dünya Savaşı, Ekonomi

**OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA TIMAR SİSTEMİ HAKKINDA BİR
DEĞERLENDİRME****Dr. Öğr. Üyesi Büşra KARATAŞER**

Namık Kemal Üniversitesi, bkarataser@nku.edu.tr

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

Namık Kemal Üniversitesi, salihozturk@nku.edu.tr

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğunda tımar sistemi askeri idari ve mali bir organizasyon olarak kurulmuştur. Tımar sistemi eski Türk- İslam devletlerine kadar dayanmaktadır. Tımar sistemi tarım ekonomisi içinde belirleyici bir rol oynamıştır. tımarlı sipahi adı verilen askerler süvari ordusunun teşkilatlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Tımar sisteminin en önemli yönlerinden bir de mali işlevidir. Tımar sistemi sayesinde devlet asker yetiştirmek için ek bir maliyete katlanmak zorunda kalmamıştır.

Tımar sistemi Osmanlı İmparatorluğunda kuruluşundan itibaren varlığını sürdürmekle birlikte devletin mali gücün zayıflaması sebebiyle 16. yüzyıldan itibaren tımar sisteminde bozulmalar meydana gelmesi sebebiyle tımar sistemi bozulmuştur.

Bu çalışmada Osmanlı da tımar sistemi ve çözümleri üzerinde durularak bunun Osmanlı devletine etkileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Tımar Sistemi, Değerlendirme

HİZMET İŞLETMELERİNDE YÖNETİCİLERİN İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARINA YÖNELİK TUTUMLARINI BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Metin İŞİK
Bitlis Eren Üniversitesi, imetin@beu.edu.tr

Öğr. Gör. Ahmet R. TOPTANCI
Dicle Üniversitesi, ahmet.toptanci@dicle.edu.tr

ÖZET

İnsan kaynakları yönetimi yaklaşımının temel felsefesi bir işletmenin en değerli varlığının çalışanları olduğu görüşüne dayanır. Nitekim bir işletme insan kaynağı dışındaki bütün üretim faktörlerini başka işletmelerden tedarik edebilir ama insan kaynağı kopyalanması, taklit edilmesi mümkün olmayan en değerli varlıktır. İnsan kaynağının bu benzersiz özellikleri onun çalışma hayatında yönetilmesini güçleştirmektedir. Burada da karşımıza bir işletmenin insan kaynağının tedarik ve seçimi, planlanması, eğitim ve geliştirilmesi, ücret yönetimi, kariyer yönetimi, performans yönetimi, çalışma koşulları ve endüstri işler gibi pek çok işleve sahip insan kaynakları birimi çıkmaktadır. İnsan kaynakları birimi söz konusu işlevleri bir işletmedeki tüm insan kaynağını esas alarak yerine getirmektedir. Bu işlevlerin uygulanması ise kurumsal bir işletme ve profesyonel bir şekilde yönetilen insan kaynakları birimini gerektirmektedir. Dolayısıyla belirli bir büyüklüğe ulaşmamış yani küçük ölçekli diyebileceğimiz işletmelerde bu işlevlerin uygulanması pek kolay değildir. Küçük ölçekli işletmelerde profesyonel insan kaynakları biriminin işlevlerinin sadece belirli bir kısmı uygulanmakta oda ya işletme sahibi ya da yetkili bir başkası tarafından yerine getirilmektedir. Bu bağlamda araştırmamızda küçük ölçekli (çalışan sayısı 50'den az) işletmelerde insan kaynakları biriminin varlığı, etkinliği ve işletme sahiplerinin insan kaynakları uygulamalarına yönelik tutumlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda Bitlis ilinde faaliyet gösteren hizmet işletmelerindeki işletme sahipleri ile yüz yüze görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Elde edilen verilere yönelik temel istatistik analizlerden tanımlayıcı analizler yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular, genel olarak Bitlis ilindeki hizmet işletmelerinin insan kaynakları uygulamalarının gerçekleştirme düzeylerinin zayıf olduğunu göstermektedir. İşletme yöneticilerinin büyük bir kısmının insan kaynakları uygulamalarının neler olduğunu bilmedikleri bulgulanmıştır. Ancak gelecekte insan kaynakları uygulamalarını hayata geçirme noktasında istekli oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Kaynakları Yönetimi, İnsan Kaynakları Uygulamaları, Hizmet İşletmeleri

TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ UYGULAMALARI İLE ÜRETİM PERFORMANSI İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: İMALAT İŞLETMELERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Ahmet R. TOPTANCI
Dicle Üniversitesi, ahmet.toptanci@dicle.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Metin İŞİK
Bitlis Eren Üniversitesi, imetin@beu.edu.tr

ÖZET

İşletmelerin etkin bir üretim sürecinde bulanabilmesi için tedarik uygulamaları noktasında göz önünde bulundurması gereken bazı kritik unsurlar vardır. Bu unsurlar; miktar, kalite, kaynak, zaman ve fiyat (maliyet) yönünden uygunluk şeklindedir. Bütün bu uygunluk unsurlarının optimal düzeyde sağlanması etkin bir tedarik zinciri yönetimi ile mümkündür. Etkin bir tedarik zinciri yönetimi ile kaliteli ürünlerin doğru zamanda, doğru yerde ve en uygun maliyetle üretilmesinin yanı sıra, tedarikçiler ile güvene dayalı ilişkilerin kurulması, müşteri memnuniyetinin sağlanması ve rekabet avantajı elde edilmesi daha kolay olacaktır. Tedarik zinciri yönetimi (TZY) ile firmalar, kendilerine girdi temin eden, aynı zamanda son müşteriye ürünleri ulaştıran ve satış sonrası hizmetleri veren yani; ürün için değer yaratan tüm firmaların yer aldığı ağın tamamının yönetiminde söz sahibi olmaktadır. Tedarikçinin kendi tedarikçisinden nihai kullanıcıya kadar sürekli hareket eden ürün ve bilginin doğru ve verimli bir şekilde yönetilebilmesi ancak etkin bir tedarik zinciri yönetimi ile sağlanabilmektedir. Dolayısıyla tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının aynı zamanda işletmelerin üretim performansları üzerinde etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Bu bağlamda, bu çalışmada imalat işletmelerinin tedarik zinciri uygulamaları ve üretim performansları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmaya veri toplamak amacıyla anket formu yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın ana kütlelerini Diyarbakır ili organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren imalat işletmeleri oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde basit tesadüfi örneklem metodu benimsenmiş ve anket formu geri dönüş oranlarının yüksek olması için işletmelerle bizzat görüşme yoluna gidilmiştir. Elde edilen veriler Spss programı yardımı ile tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra korelasyon ve regresyon analizlerine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının üretim performansına etki ettiğine dair önemli bulgulara ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında faaliyet gösteren işletmelerin tedarik zinciri yönetimi uygulamalarından stratejik tedarikçi ortaklığı uygulamasını gerektiği gibi kullanmadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri Yönetimi, Üretim Performansı, İmalat İşletmeleri

OTANTİK LİDERLİK DAVRANIŞI VE UMUT ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL DESTEK ALGISININ ETKİSİ**Dr. Öğr. Üyesi Elif BAYKAL**

İstanbul Medipol Üniversitesi, elifbaykal83@gmail.com

Arş. Gör. Emine GÜNDOĞMUŞ

İstanbul Medipol Üniversitesi, egundogmus@medipol.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, hayatın negatif yönleri kadar pozitif yönlerine de odaklanılması gerektiğini savunan, zayıflıklar ve eksikliklere odaklanmak yerine olayların ve kişilerin pozitif yönlerine de odaklanılması gerektiğini savunan pozitif psikoloji akımından etkilenilmiştir. Çalışmamıza yön veren, pozitif psikoloji akımının etkisi ile gelişen pozitif örgütsel davranış ise örgüt ortamında bireylerin gelişimine ve pozitif psikolojik kapasitelerine odaklanmıştır; umut, öz yeterlilik, esenlik ve iyimserlik gibi geliştirilebilir psikolojik kaynak kapasitelerine odaklanmıştır. Bu çalışmada, pozitif örgüt araştırmacılarının pozitif örgütler açısından en uygun liderlik tarzı olarak kabul edilen otantik liderliğin umut üzerine etkisi ve bu etkide algılanan örgütsel desteğin moderatör etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, araştırmanın örneklemini İstanbul ve çevresinde hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde çalışan 237 beyaz yakalı çalışan oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmış ve kolayda örnekleme yöntemi seçilmiştir.

Çalışanların otantik liderlik davranışlarını ölçmek amacıyla Walumbwa vd. (2008) tarafından geliştirilen “Otantik Liderlik Ölçeği”, algılanan örgütsel destek düzeylerini ölçmek için Eisenberger vd. (1986) tarafından geliştirilen ve Stassen ve Ursel (2009) tarafından geçerleme çalışması yapılan “Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği”, umut düzeylerini ölçmek için ise Luthans (2007) tarafından geliştirilen “Pozitif Psikolojik Sermaye” ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, Türkiye bağlamında beyaz yaka personel göz önüne alındığında, otantik liderliğin çalışanların iş ortamında daha umutlu bir bakış açısına sahip olmalarında etkili olduğunu, algılanan örgütsel desteğin de bu ilişkide moderatör etkisi gösterdiğini ispatlamaktadır. Moderatör etkisinden bağımsız incelendiğinde de otantik liderliğin algılanan örgütsel destek üzerindeki pozitif etkisi ve algılanan örgütsel desteğin umut faktörü üzerindeki pozitif etkisi ayrı ayrı gözlemlenmiştir. Sonuçlar, otantik liderliğin umutlu çalışanlar oluşturmada önemini altını çizmekte, bu ilişkide algılanan örgütsel desteğin etkisini gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Otantik Liderlik, Örgütsel Destek, Pozitif Psikolojik Sermaye

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELERDEKİ DEĞİŞMELERİN FİNANSAL PİYASALARA YAPILAN YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Erkan ALSU
Gaziantep Üniversitesi, alsu@gantep.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı makroekonomik faktörlerdeki değişmelerin finansal piyasalara yapılan yatırımlar üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Enflasyon oranı, faiz oranı, döviz kuru ve işsizlik oranı gibi adlandırılan temel makroekonomik göstergelerdeki değişim yatırımcıların finansal piyasalardaki kararlarını doğrudan etkilemektedir. Yatırımcılar bu değişkenleri dikkate alarak finansal yatırım yapmaktadır. Finansal piyasaları para ve sermaye piyasaları olarak ikiye ayırmak mümkündür. Son zamanlarda finansal gelişme ile ekonomik büyüme ilişkisinin analiz eden birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın literatürdeki çalışmalardan temel farkı ilişkiyi yatırımcılar açısından analiz etmesidir. Çalışma sonucunda yatırımcılara finansal piyasalarda hangi koşullar altında kar elde edeceklerine dair öneriler verilecektir. Yatırımlar ülkelerin kalkınması ve gelişmesi için büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada makroekonomik faktörlerdeki değişmelerin finansal piyasalara yapılan yatırımlar üzerindeki etkisinin ne olduğu analiz edilmiştir. Çalışmada 2000-2017 veri seti kullanılarak panel regresyon tahmini yapılmıştır.

Çalışmada bağımlı değişken olarak; finansal piyasalara yapılan yatırım hacmi seçilmiştir. Bağımsız değişken olarak; Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla Büyüme Oranı (GDP büyüme oranı), Faiz Oranları, Enflasyon Oranı, USD Döviz Kuru, Altın Fiyatları, Borsa İstanbul 100 Endeksi, Dış Ticaret Oranı (İhracat/ithalat), Sanayi Üretim Endeksi ve İşsizlik oranları seçilmiştir. Çalışmanın sonucunda makroekonomik değişkenlerde meydana gelen gelişmelerin para ve sermaye piyasalarına yani finansal piyasalara yapılan yatırım hacmini doğrudan etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Makro Ekonomik Göstergeler, Finansal Piyasalar, Etki

TMS 20 DEVLET TEŞVİKLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE DEVLET YARDIMLARININ AÇIKLANMASI

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİRKOL
Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

Öğr. Gör. Neslihan TANCI YILDIRIM
Harran Üniversitesi, neslihintanci@harran.edu.tr

ÖZET

Üretim, bir ülkenin kalkınması açısından en önemli lokomotif güçlerden ve kalkınmanın temel taşlarından biridir. Üretim artışına bağlı olarak istihdam, gelir ve refah seviyesinin de artması kuvvetle muhtemeldir. Refah seviyesinin önündeki en büyük engellerden biri bölgesel gelişmişlik farkıdır. Bu farkın ortadan kaldırılması için alınan önlemlerin başında devlet teşvikleri gelmektedir. Devlet teşvikleri; büyüme, kalkınma ve istihdam artışı bakımından yatırımcılara sağlanan arsa, hammadde, demirbaş, vergi vb. avantajlardır. Genel teşvikler, bölgesel teşvikler, sektörel teşvikler ve proje bazlı teşvikler gibi seçeneklerle yatırımcıya sunulan devlet teşvikleri sayesinde bölgesel gelişmişlik farkının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları farklı ülkelerdeki muhasebe uygulamaları arasında birliği sağlamayı amaçlamaktadır. Bu gerekçeyle devlet teşvikleri ile ilgili muhasebe işlemlerine yön vermek açısından 20 no'lu Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardı hazırlanmıştır. 20 no'lu Türkiye Muhasebe Standardı başlığıyla ülkemizde de uygulanan bu standartla, işletmeler tarafından kullanılan teşviklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin ilke ve esaslar belirlenmiştir.

TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardı; devlet teşviklerinin tanımını ve kavramsal çerçevesini çizmiş, varlıklara ve gelire ilişkin teşvikleri tanımlamış, parasal olmayan teşvikleri açıklamış, varlıklara ilişkin ve gelire ilişkin teşviklerinin sunumunda nelere dikkat edileceğini açıklamış ve teşviklerin geri ödeme süreci hakkında bilgi vermiştir.

Çalışmamızda TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardı ile ilgili hususlar ayrıntılı olarak incelenecek ve devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesi ile ilgili uygulama örnekleri yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Devlet Teşvikleri, Devlet Yardımları, TMS 20

**BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN BAĞIMSIZ DENETİM İŞLEMLERİNE YÖNELİK ALGILARI:
ŞANLIURFA ÖRNEĞİ**

Öğr. Gör. Neslihan TANCI YILDIRIM
Harran Üniversitesi, neslihintanci@harran.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİRKOL
Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

Bağımsız denetim, bir işletmenin mali tablolarında açıklanmış olan bilgilerin genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri ve mevzuat hükümlerine uygunluğunun belirlenmesidir. Bu amaçla yeterli mesleki bilgi ve tecrübeye sahip olan bağımsız kişilerce, genel kabul görmüş denetim standartlarına göre tarafsızca kanıt toplanması, toplanan kanıtların değerlendirilmesi ve raporlanması işlemlerinden oluşmaktadır. Bağımsız denetim; işletme kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, hataların düzeltilmesi ve suistimallerin önlenmesi, işletme ortakları ile iç ve dış bilgi kullanıcılarına güvenilir bilgi verilmesi vb. açılardan önemlidir. Bağımsız denetim işlemleri, bağımsız denetçiler tarafından yapılmaktadır. Bağımsız denetçiler, herhangi bir kişi ve kuruluşa bağlı olmadan, genel kabul görmüş muhasebe ilke ve esaslarına göre mali tabloların doğruluğunu araştırmakla görevlidir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile yapılan düzenlemeler, muhasebe ve denetim alanını da etkilemiştir. Etkileşimin olduğu alanların en önemlileri mali tabloların bağımsız denetçiler tarafından denetlenmesi ve gerek muhasebe gerek denetim standartları açısından işletmelere bir takım yaptırımların düzenlenmiş olmasıdır. Bağımsız denetçilerin bu yaptırımların üstesinden gelebilmeleri için TTK, Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve bağımsız denetim gibi mevzuat hükümlerine ilişkin teori ve uygulamalara hakim olmaları gerekmektedir. Bu mevzuatların sık sık güncellenmesi, işleyişi takip eden bağımsız denetçilerin işlerini zorlaştırırken bir yandan da sürekli yenilenen mevzuat nedeniyle bilgileri uygulamalarla eşdeğer hale gelmektedir.

Çalışmamızda Şanlıurfa ilinde bulunan bağımsız denetçilerin bağımsız denetim, bağımsız denetçilik ve sektördeki gelişmeler ile ilgili algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Bu amaçla bağımsız denetçilere gönüllü katılımlı olarak anket uygulanmıştır. Anket neticesinde bağımsız denetçilerin bağımsız denetime yönelik tutumları analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız Denetim, Bağımsız Denetçi, Muhasebe

TELE ÇALIŞMA: TÜRK ÇALIŞMA HAYATINDA YENİ BİR ESNEK ÇALIŞMA MODELİ

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÖRÜCÜ
İnönü Üniversitesi, ibrahim.gorucu@inonu.edu.tr

ÖZET

Uzaktan çalışma, atipik çalışma ilişkilerinden olan klasik evde çalışma ile 1980'li yılların sonunda ABD'de başlayan ve bilgisayarların günlük hayata girmesiyle hızla gelişen bilgisayar ve uzaktan erişimi sağlayacak cihazlarla işyeri dışında gerçekleştirilen ve tele çalışma olarak adlandırılan çalışma ilişkisini kapsayan bir çalışma ilişkisidir.

Klasik uzaktan çalışma şekli olan evde çalışma yeni bir iş ilişkisi değildir. Tarihsel süreç içerisinde var olagelen ve eve iş verme şeklinde gerçekleştirilen bir iş ilişkisidir. İş kanunumuzda yer alan uzaktan çalışma kavramına ilişkin düzenlemedeki en önemli yenilik işçinin iş görme edimini iş yeri dışında, işverenin denetimi dışında teknolojik araçlarla yerine getirmesine ilişkin tele çalışma ilişkisidir.

Ülkemizde 4857 sayılı yasada farklı atipik iş sözleşmeleri bulunmakla birlikte uzaktan çalışmaya yönelik düzenlemenin bulunmaması bir eksiklik olarak görülmüş ve bu yönde hazırlanan yasa tasarıları 2016 yılında 6715 sayılı yasa ile 4857 sayılı yasanın 14. Maddesine eklenen fıkralarla yasal çerçeveye oturtulmuştur.

4857 sayılı İş Kanununun değişik 14/4. Fıkrasında uzaktan çalışma şu şekilde tanımlanmıştır.; işçinin, işveren tarafından oluşturulan iş organizasyonu kapsamında iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesi esasına dayalı ve yazılı olarak kurulan iş ilişkisidir.

Çalışma hayatında artan esnekleşme yönündeki eğilimlere yönelik olumlu ve olumsuz düşünceler tele çalışma kavramı içinde vardır ve üzerinde tartışmalar devam etmektedir. Tele çalışmanın Her iş ilişkisine olduğu gibi tele çalışmayı savunanların bu iş ilişkisinin verimlilik artışı, işverenin sabit giderlerinde azalma, ulaşım sorunlarının azaltılmasından çevre sorunlarının azalmasına katkısı gibi bir dizi katkı sağlayacağı belirtilirken. Karşıt görüşü savunanların ise, işçinin sosyalleşmesini engellemesi, işçinin denetiminin imkansızlığı, kayıtdışılığı artıracığı, çocuk ve dezavantajlı kişilerin sömürüsüne yol açacağı gibi birçok olumsuz görüş öne sürmektedirler.

4857 sayılı İş kanunumuzla getirilen bu yeni iş ilişkisinin ne şekilde olacağına ilişkin durum belirsizliğini korumaktadır. Zira yasa hangi işlere, kimlere, nasıl uygulanacağı gibi konuları çıkarılacak yönetmeliğe bırakmış durumdadır Çıkarılacak yönetmeliğin bu konudaki dünya uygulamalarını gözardı etmeden ve ülkemiz gerçeklerine uygun şekilde ilgili tarafların görüşleri alınarak gerçekleştirilmesi, çalışma hayatımızda ihtiyacımız olan çalışma barışının korunması konusunda önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Esnek Çalışma, Uzaktan Çalışma, Tele Çalışma, 4857 Sayılı İş Kanunu

OSMANLI DÖNEMİ'NDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIN EKONOMİK FAALİYETLERİ**Arş. Gör. Dr. Kadir AYDIN**

Adıyaman Üniversitesi, kaydin@adiyaman.edu.tr

Arş. Gör. Zafer DÖNMEZ

Adıyaman Üniversitesi, donmez@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Sivil toplum, devletin dışında, gönüllü, özel bir hukuk düzenine tabi, kendi iç işleyişini kendisi belirleyen örgütsel bir alandır. Sivil toplumun gelişimi o ülkenin toplumsal, siyasal, kültürel ve ekonomik yapısıyla yakından ilişkilidir.

Osmanlı toplum yapısında Batı'daki gibi siyasi iktidar mücadelesine hız kazandıran tarımda kapitalistleşme yaşanmamış, güçlü bir burjuva ortaya çıkmamıştır. Osmanlı toplumu kuruluşundan yıkılışına kadar ağırlıklı bir tarım toplumu niteliğindedir. Osmanlı İmparatorluğu'nda, tarımsal arazi üzerinde tımar sistemi başarıyla uygulanmıştır. Fethedilen topraklarda tarıma elverişli araziler ve köyler "tahrir defterlerine" kaydedildikten sonra, bunların tasarrufları, devlet tarafından, savaşlarda yararlılık göstermiş "sipahi"lere bırakılmıştır. Sipahiler, asker sınıfında yer alan devlet görevlileridir. Bunlar, görevleri karşılığında maaş almaz, tasarruf hakkı kendilerine bırakılan araziye köylülere işlettirir, köylülerden vergi toplayarak kendi gelirlerini oluştururlar. Osmanlı Devleti'nin genişleme döneminde, tımar sistemi yaygın bir biçimde uygulanmıştır. Tımar sistemi Selçuklular dönemindeki "ikta" sisteminin Osmanlıdaki uzantısıdır. Devlet, tımar sahiplerine toprak üzerinde tam bir mülkiyet hakkını vermemiştir. Tımarın babadan oğulla geçmesi bazı şartlara bağlanmıştır. Tımar toprakları bölünerek dağıtılmıştır. Ayrıca köylerin bir bütün olarak sipahilere verilmediği ifade edilebilir.

Devletin sipahiler ve tımar üzerindeki denetimi, onların, Batı'daki örnekleri gibi, toprağa bağlı bir aristokrasi sınıfı oluşturmalarını engellemiştir. Merkezi devletin güçlü olduğu dönemlerde, sipahiler devletin taşradaki temsilcisidirler. Bunlar, devlet yapısının dışında, bir yerel güç veya bir toplumsal sınıf haline gelememişlerdir. Bu nedenle tımarlı sipahileri, Avrupa'daki feodal beyleri anımsatan bir toplumsal sınıf olarak değil, devlet adına vergi toplayan, devlet denetimindeki görevliler olarak algılamak doğru olacaktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda loncalar, kentlerde meslek mensuplarını bir araya getiren örgütsel yapılarıdır. Bu tür örgütlerin Anadolu'da Ahi örgütleri olarak varlık kazandığı söylenebilir. Ahi örgütlerinin Anadolu'da, bir dayanışma unsuru olarak etkinlik kazandıkları ifade edilebilir. Esnaf ve zanaatkarları örgütlemek yanında ahlaki ve dini değerler konusunda eğitici bir işlev üstlenen Ahi örgütleri, Anadolu'da güçlü bir merkezi yönetimin olmadığı dönemde, önemli birer siyasi odak haline gelmişlerdir. Loncalar, Osmanlı İmparatorluğu döneminde kentlerde etkinlik kazanmıştır. Osmanlı kentlerindeki zanaat ve ticaret loncaları, ülkenin ekonomik yaşamında oldukça etkilidirler. Kentlerdeki işbölümü ve uzmanlaşmanın artması lonca sayısının da artmasını sağlamıştır. Bundan dolayı, ticaret ve zanaatla uğraşanların yanında diğer meslek sahipleri de loncalarda bir araya gelmeye başlamıştır. Bu bağlamda loncalar, genel anlamda aynı meslekle uğraşanların oluşturdukları mesleki teşekküller konumuna gelmişlerdir.

Loncalar, üretim ve ticaret alanındaki kurulu düzenin sarsılmaması için bir çok kural koymuştur. Aynı meslek alanında faaliyet gösteren işyerleri, dükkan sayıları saptanır, bu sayıların artmasına izin verilmezdi. Lonca üyelerinin istedikleri gibi dükkan açma, üretime geçme gibi hakları yoktur. Yeni bir işyerinin açılması için devletten izin alınması gerekmektedir. Kethüda, dükkan açmak isteyenlerin durumlarını inceler, diğer lonca üyeleri tarafından da uygun görülürse, devletin izni alınarak dükkan açılırdı. Ayrıca devlet "ihtisap veya hisba" denilen kural ve düzenlemelerle loncaları, dolayısıyla kent ekonomisini de denetlemiştir. "İhtisap kurallarının konulmasında ve uygulanmasında, devlet loncalarla birlikte hareket etmiştir.

Sivil toplum modern kurumlarda gözlenen bir olgudur. Bu olgunun geçmişte uzantıları vardır. Osmanlı toplum yapısına baktığımızda günümüz anlamıyla değil fakat bir tür ön sivil toplum yapısından söz edebiliriz. Osmanlıda sivil toplumun olup olmadığı tartışmalı bir konudur. Ancak günümüz manasıyla değil bir ön sivil toplum yapısından söz edilebilir. Özel mülkiyetin olması, devletin yüksek devlet görevlileri dışında kalan tebaasının özel yaşamına müdahale etmemesi siyasal ve toplumsal açıdan dikkat çekmektedir.

Anahtar kelimeler: Sivil Toplum, Lonca, Ahilik, İktisat

1990'DAN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE İÇ BORÇLANMANIN GELİŞİMİ

Arş. Gör. Zafer DÖNMEZ

Adıyaman Üniversitesi, donmez@adiyaman.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Kadir AYDIN

Adıyaman Üniversitesi, kaydın@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Kamu açıklarının finansmanında kullanılan iç borçlanma, birçok ekonomik sorunun temel nedeni olabilmektedir. Bu açıdan iç borç sorunu, sadece gelişmekte olan ülkelerde değil aynı zamanda gelişmiş ülkelerde de önem arz eden bir sorun haline gelmiştir. Günümüzde pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir kaynak olan iç borçlanma, kolay ve kontrolsüz kullanımı nedeniyle olumsuz makroekonomik etkilere yol açabilmekte ve genel ekonomik dengeyi bozarak krizlere neden olabilmektedir.

Türkiye'de iç borçlanma, olağanüstü bir gelir kaynağı olmaktan çıkmış, sürekli gelir kaynakları arasında yer almıştır. Türkiye'de iç borçlanmanın özellikle 1980'li yılların ortalarından itibaren mali, ekonomik ve politik nedenlerle her zaman başvurulmuş bir kaynak haline gelmesi ve giderek büyüyen borç miktarları iç borçlanmanın önemini her geçen gün artırmaktadır. Geçmişten günümüze, birçok bilimsel araştırmaya konu olan iç borçlanma, kamu maliyesinin en fazla ilgi çeken konularından biridir. İç borçlanma ve ekonomik etkileri üzerine yapılan tartışmalar devam etmekle birlikte iç borç stokundaki artışlar, iç borçların sürdürülebilirliği tartışmalarını da gündeme getirmiştir.

Bu çalışma, toplumun tüm kesimlerini yakından ilgilendiren kamu iç borcunun 1990 yılı sonrası gelişimi ile Türkiye ekonomisi üzerinde yarattığı etkiler analiz etmek amacıyla yapılmıştır. İç borçlanmanın yapılan bilimsel çalışmalarla sürekli güncelliğini koruyor olması ve ekonominin genelini ilgilendirmesi nedeniyle konu, üzerinde çalışılmaya değer bulunmuştur.

Bu çalışmada, 1990 yılından günümüze kadar olan dönemde Türkiye'de iç borç stokunda meydana gelen gelişmeler, Hazine Müsteşarlığı (HM) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) gibi kurumlardan elde edilen sayısal veriler ışığında tablolar ve grafikler yardımıyla incelenerek, iç borç stokunda meydana gelen artışın nedenleri açıklanmıştır. Türkiye'de iç borç stoku; genel olarak hazine bonusu, devlet tahvilleri ve Merkez Bankası'ndan alınan kısa vadeli avanslardan oluşmaktadır. Bu açıdan iç borç stoku 1990'lı yılların başından 2001 yılına kadar aşırı artış gösterdiği ve sürdürülemez boyutlara geldiği, 2001 yılından sonra ise ekonomide yapılan reformlar ve siyasi istikrarın sağlanması nedeniyle iç borç stokunun giderek azaldığı ortaya çıkmaktadır. Özellikle söz konusu dönemde iç borç stokunda meydana gelen artışlarda kamu harcamalarındaki artış, yüksek faiz oranları ve yüksek enflasyonu giderecek yapısal reformların yapılamaması etkilidir.

Anahtar Kelimeler: İç Borçlanma, Kamu Açıkları, Sürdürülebilirlik